

ཚྱང་ཁ་ཡུ་ནི་ཀེ་ཏ་རིམ་ལུགས་བཙུགས་ཐངས་དང་རིམ་སྒྲིག་ལམ་སྟོན།

UNICODE TOOLS FOR DZONGKHA

A guide to installation and configuration

ཚྱང་ཁ་གོང་འཕེལ་ལྷན་ཚོགས།

Dzongkha Development Commission

2011

པར་དབང། © ༢༠༡༡ རྫོང་ཁ་གོང་འཕེལ་ལྷན་ཚོགས།

ཡིང་ཡིག་ཕྱོགས་བསྟུས།   ཀེ་རིསི་པན།   རིག་འཛིན་དཔལ་སྟོན།

རྫོང་ཁ་སྐད་སྒྱུར།   རྣམ་རྒྱལ་འཕྲིན་ལས།   སྤྱིད་བ་ལྟ་སྟོན།

ཞུན་དག   དག་བཤེས་བསྟན་འཛིན་དབང་ཕྱུག   རྣམ་རྒྱལ་འཕྲིན་ལས།   ཀེ་རིསི་པན།
བཟ་ཤིས་བློ་གྲོས།   བསྟན་འཛིན་དོ་རྩེ།

བཀོད་རིས།   བཟ་ཤིས་བློ་གྲོས།

པར་སྒྱུན།   རྫོང་ཁ་གོང་འཕེལ་ལྷན་ཚོགས།   འགེམས་སྒྲིམ་ཨང་ ༡༢༢   ཐིམ་ཕུག
བརྒྱད་འཕྲིན་ཨང་ ༣༢༢༤༤༣ | པར་འཕྲིན་ཨང་ ༣༢༢༧༧༢ |

པར་བཏབ་ས།   འོ་ར་བུ་རབ་བཏན་པར་ཁང།   ཐིམ་ཕུག

ISBN 978-99936-15-11-8

Copyright	© 2011 Dzongkha Development Commission (DDC)
Compilation	Chris Fynn, Rinzin Peldon
Dzongkha Translation	Namgay Thinley, Kiba Lhaden
Editing	Tenzin Wangchuk, Namgay Thinley, Chris Fynn, Tashi Loday, Rinzin Peldon, Tenzin Dorji
Design	Tashi Loday
Published by	Dzongkha Development Commission, Post box 122, Thimphu. Phone: + 02 322663, Fax: + 02 322992
Printed by	Norbu Rabten Press, Thimphu.

ISBN 978-99936-15-11-8

UNICODE TOOLS FOR DZONGKHA

A guide to installation and configuration

CONTENTS

A. Preparing a computer running Windows 7 or Windows Vista for Dzongkha	7
1. <i>Installation of Dzongkha fonts.....</i>	<i>7</i>
2. <i>Installation of Dzongkha Locale .....</i>	<i>10</i>
3. <i>Installation of Dzongkha Keyboard .....</i>	<i>11</i>
B. Preparing a computer running Windows XP for Dzongkha.....	12
Outline of Installation procedure for Windows XP	12
1. <i>Installation of Dzongkha fonts.....</i>	<i>12</i>
2. <i>Enabling Complex-Script Support.....</i>	<i>14</i>
3. <i>Updating Uniscribe on Windows XP .....</i>	<i>17</i>
4. <i>Installation and configuration of Dzongkha Keyboard on Windows XP .....</i>	<i>22</i>
C. Configuring Microsoft Word 2003 for Dzongkha.....	29
1. <i>Preparation .....</i>	<i>29</i>
2. <i>Configuration of Microsoft Office Language Settings.....</i>	<i>29</i>
3. <i>Enabling proper Dzongkha line breaking .....</i>	<i>30</i>
4. <i>Creating Dzongkha Styles.....</i>	<i>32</i>
4.1 <i>Setting Default Font for Dzongkha.....</i>	<i>32</i>
4.2 <i>Creating a paragraph style for Dzongkha text .....</i>	<i>35</i>
4.3 <i>Creating character styles for Dzongkha .....</i>	<i>36</i>
D. Configuring Microsoft Word 2007 for Dzongkha.....	38
1. <i>Preparation .....</i>	<i>38</i>
2. <i>Configuration of Microsoft Office Language Settings.....</i>	<i>38</i>
3. <i>Enabling proper Dzongkha line breaking .....</i>	<i>40</i>

4. <i>Creating Dzongkha Styles</i>	41
4.1 Setting the default font for Dzongkha	41
4.2 Creating a new paragraph style for Dzongkha text.....	42
4.3 Create a text style for a Dzongkha font.....	45
4.4 Creating additional text styles for other Dzongkha fonts.....	47

E. Configuring OpenOffice for Dzongkha.....48

1. <i>Preparation</i>	48
2. <i>Configuration of OpenOffice for Dzongkha Editing</i>	48
2.1 Enabling Complex Text and Dzongkha	48
2.2 Setting the Complex Text Options.....	49
2.3 Setting the default fonts for Dzongkha.....	50
2.4 Installing the Dzongkha Formatting Extension.....	51
2.5 Automatically Sorting Dzongkha lists.....	52
2.6 Numbered Lists	52
2.7 Page Numbers.....	53

A. Preparing a computer running Windows 7 or Windows Vista for Dzongkha

Basic support for Dzongkha script rendering is included in the *Windows Vista* and *Windows 7* operating systems. However, since *Windows Vista* and *7* do not include a Dzongkha locale, a Dzongkha keyboard or Dzongkha fonts, these need to be installed.

1. Installation of Dzongkha fonts

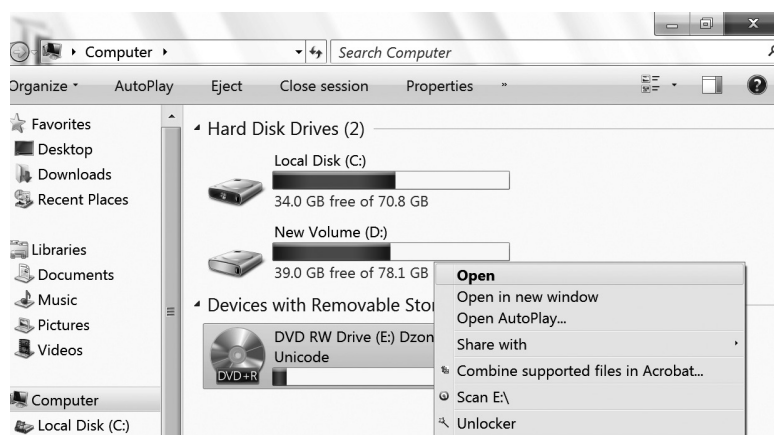
There are currently three Dzongkha Unicode fonts which work well in applications that support Unicode:

- DDC Uchen – a *tsuig* font developed by the DDC;
- Wangdi 29 – a *joyig* font developed by the DDC; and
- Jomolhari – a Dzongkha font designed and made by Christopher Fynn for printing traditional religious texts.

Carry out the following steps to install these fonts.

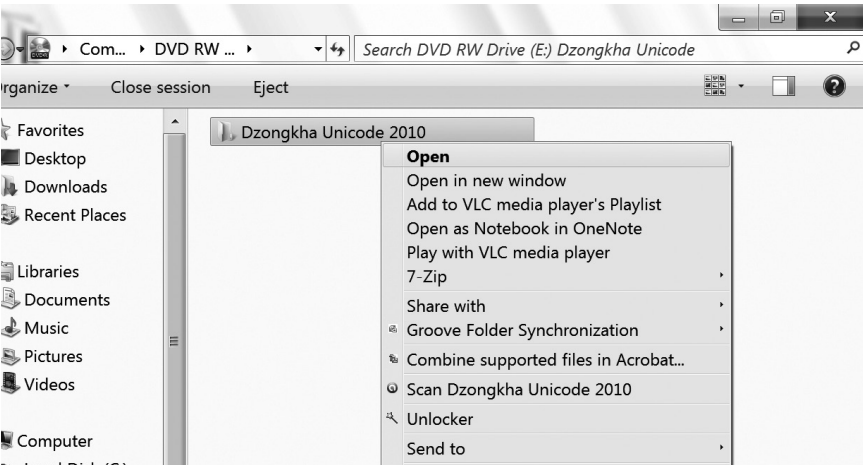
Step 1

Insert and open the CD provided with this booklet.

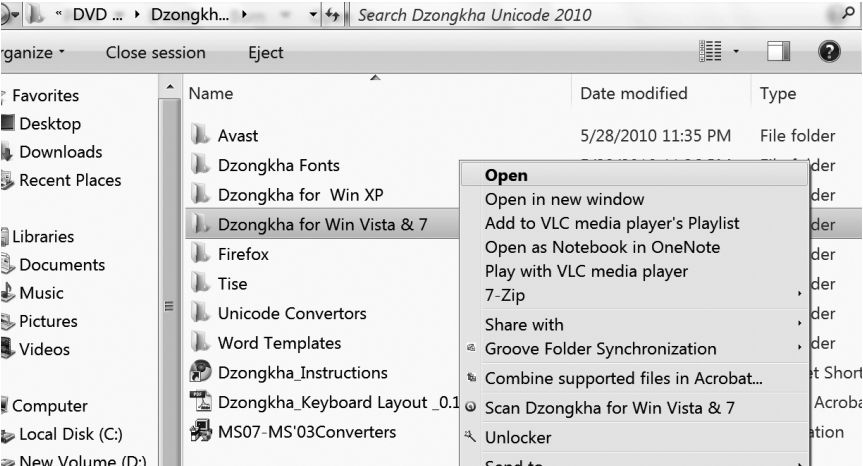
Step 2

On your CD open the folder named *Dzongkha Unicode 2010*.

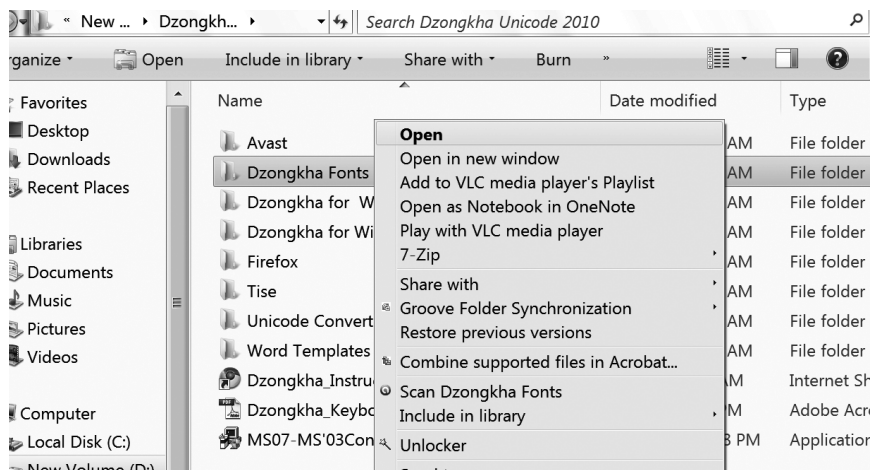
Step 3

Then, under this, open the folder *Dzongkha for Win Vista & 7*.

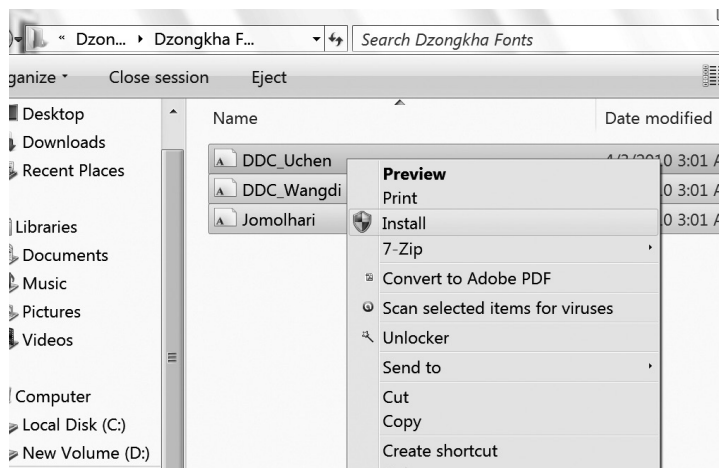
Step 4

Then open the sub-folder named *Dzongkha Fonts*.

Step 5

In that folder, press *Ctrl-A* to select all fonts. Then right-click on the files and choose *Install*. This will install the Dzongkha fonts on your computer.

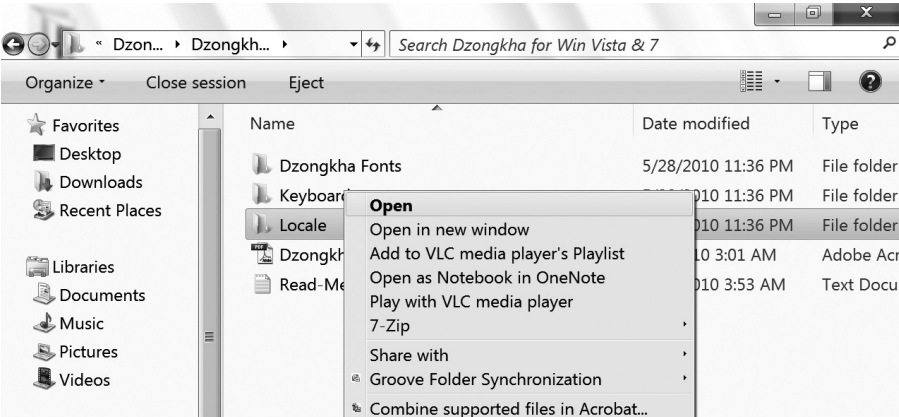

Note: Please delete any older versions of these fonts before installing updated versions.

2. Installation of Dzongkha Locale

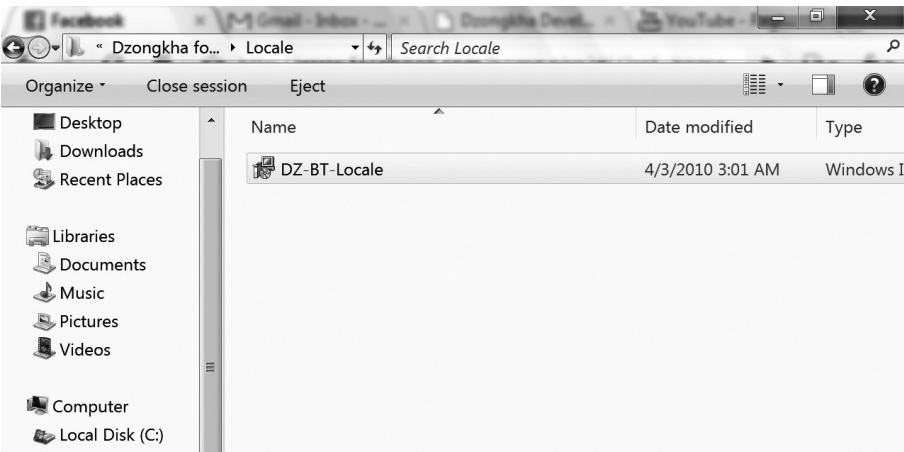
Step 1

On your CD, using Windows Explorer navigate to the *Dzongkha Unicode 2010\Dzongkha for Win Vista & 7\Locale* folder.

Step 2

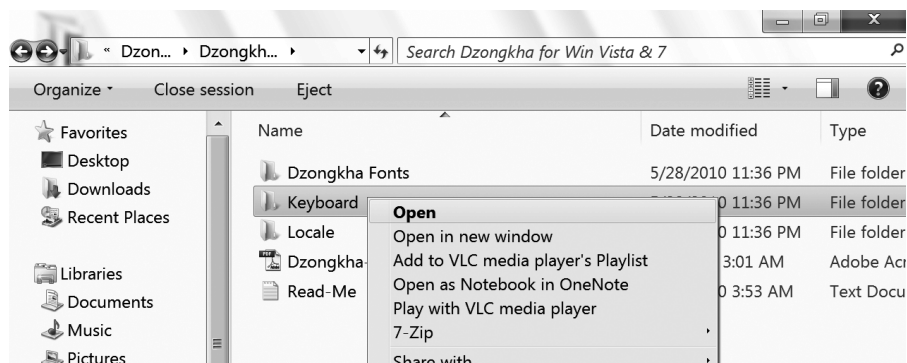
In the *Locale* folder double click on *DZ-BT-Locale*. This will run the program to automatically install Dzongkha locale on your system.

3. Installation of Dzongkha Keyboard

Step 1

On your CD, using Windows Explorer navigate to the
Dzongkha Unicode 2010\Dzongkha for Win Vista & 7\Keyboard folder.

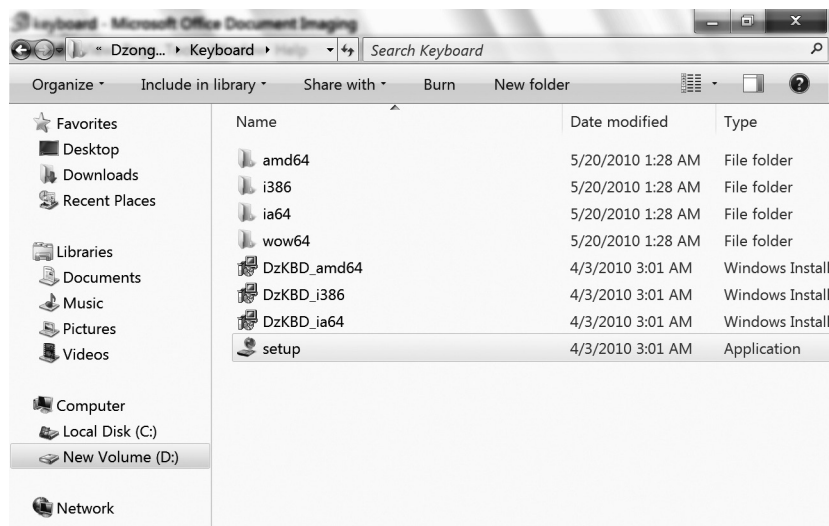

Step 2

In the *Keyboard* folder double click on the setup.exe file.

This program will automatically install Dzongkha keyboard on your system.

It will then be accessible in the *language* bar in the taskbar located at the bottom of your screen under “OL”.

B. Preparing a computer running Windows XP for Dzongkha

Outline of Installation procedure for Windows XP

Dzongkha Unicode will work correctly in Windows XP only if certain conditions are met:

- i. First you need to have at least one Dzongkha Unicode font installed .
- ii. Second you need to enable Complex Script support in Windows.
- iii. Third, you need to upgrade Uniscribe (usp10.dll), the complex-script shaping engine which comes with Windows XP, to a version which has support for the Dzongkha script.
- iv. Fourth, you should install a Dzongkha keyboard or input method to enable you to type & edit Dzongkha text.
- v. Fifth you may have to configure individual applications on your computer to use complex script languages and Dzongkha correctly.

1. Installation of Dzongkha fonts

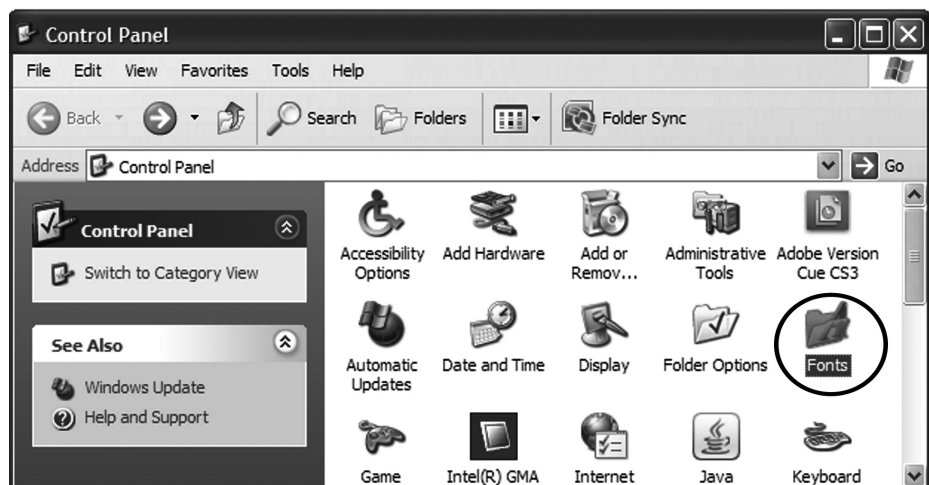
Step 1

Click the *Start* button located at the bottom left-hand corner of your screen. Then choose and click *Control Panel*.

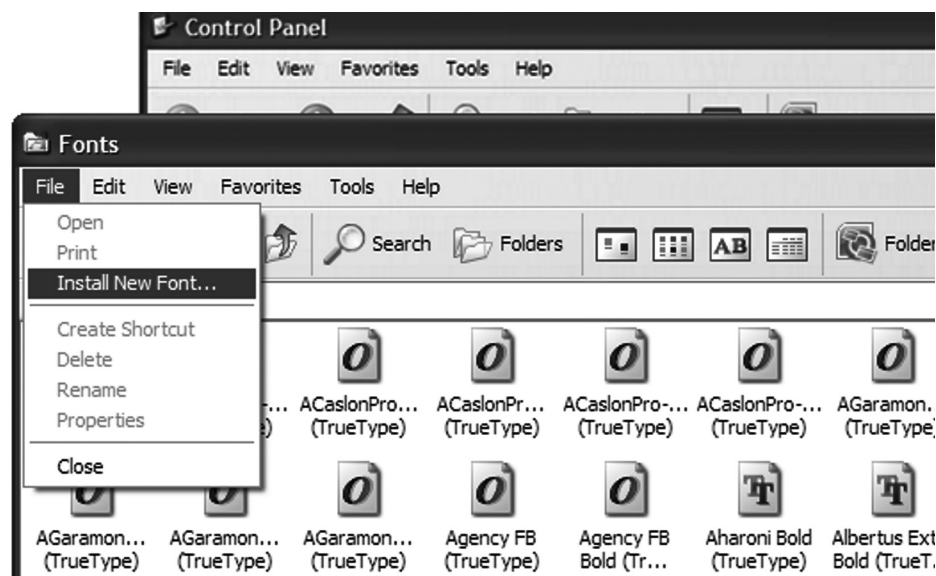
Step 2

In the *Control Panel* window, make sure *Classic View* is selected, then double click the *Fonts* folder icon.

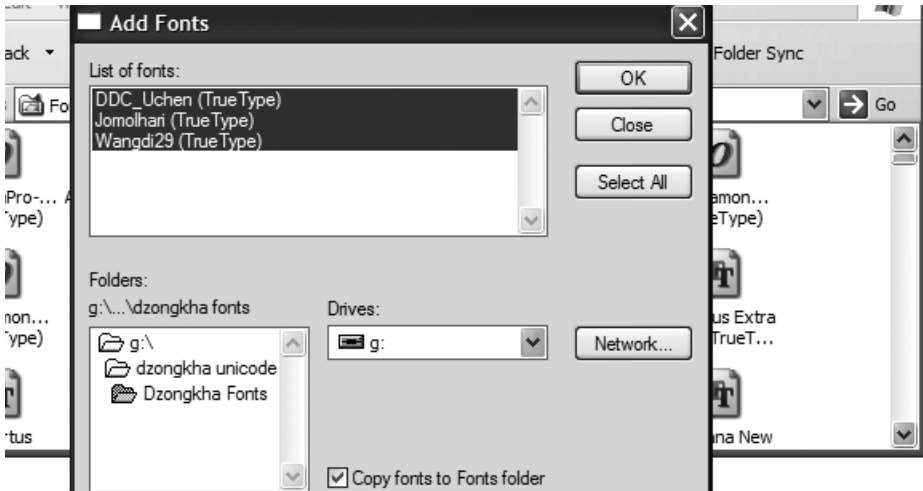
Step 3

Go to *File* ► *Install New Font*.

Step 4

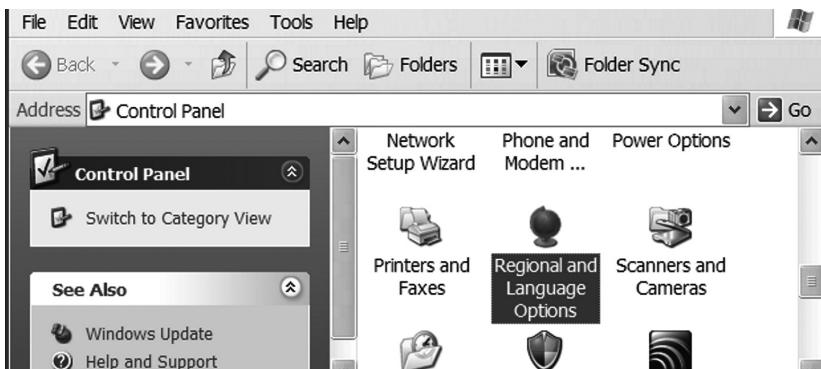
In the Add Fonts dialogue box, under *Folders*, browse to the *Dzongkha Unicode 2010 \Dzongkha for Windows XP \Fonts* folder on the CD. Then click the *Select All* button, to select all the fonts in that folder. Make sure the *Copy fonts to Fonts folder* check-box is ticked. Then click on the OK button to install the fonts.

2. Enabling Complex-Script Support

Step 1

On your computer go to *Control Panel ► Regional and Language Options*. Double click the *Regional and Language Options* icon.

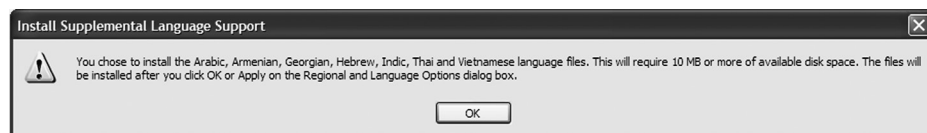
Step 2

In the Regional and Language Options dialogue, choose the Languages tab. Then, under *Supplemental language support*, tick the box next to the option *Install files for complex script and right-to-left languages (including Thai)*. Then click OK.

Step 3

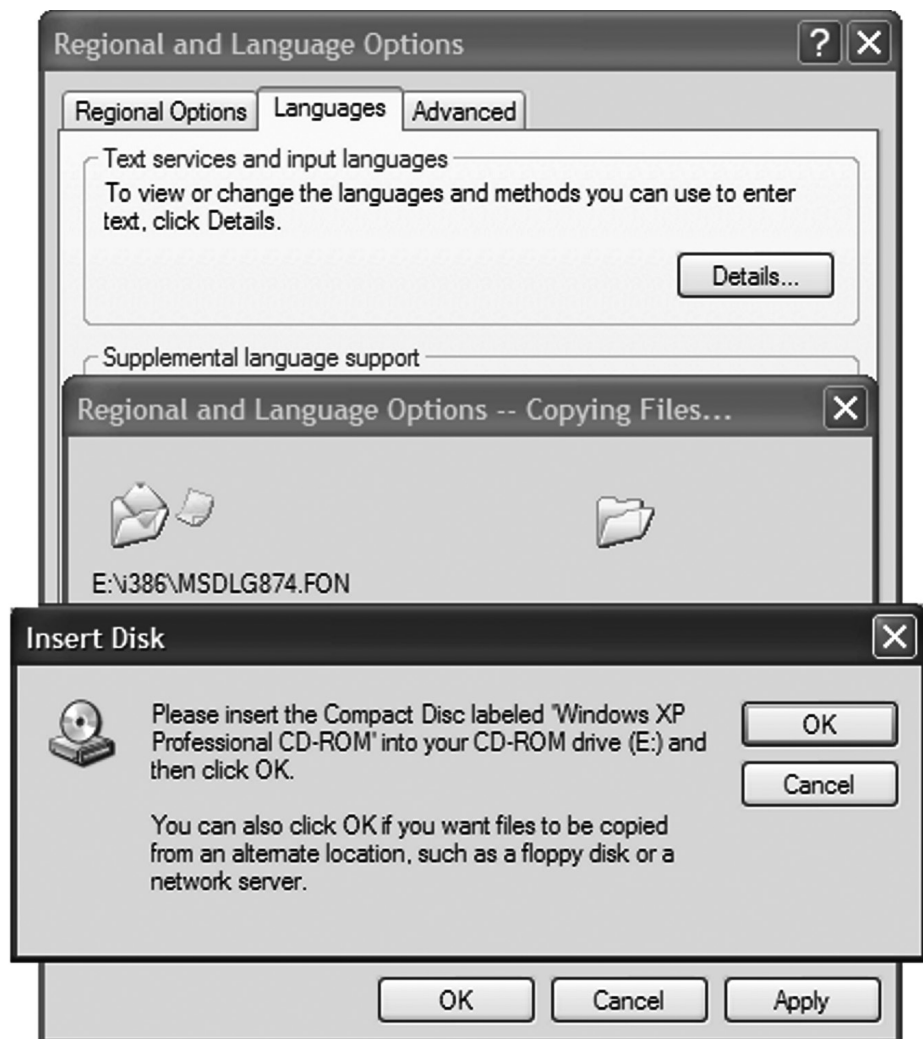
You will then see an Install Supplemental Language Support dialogue box. In this dialogue box click the OK button. Then, in the Regional and Language Options dialogue box, click Apply.

Step 4

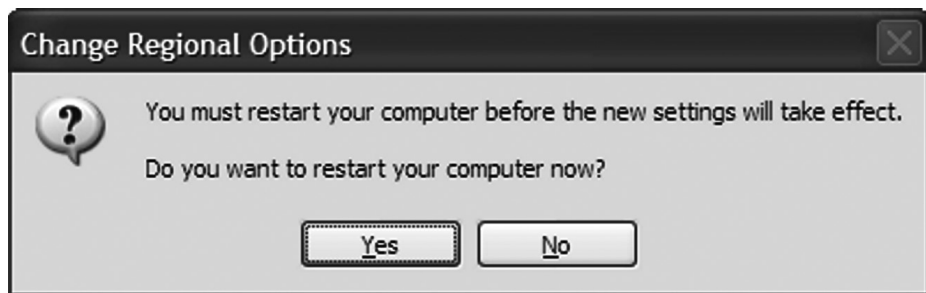
Next you will be prompted to insert a Windows XP CD so the necessary files can be copied to your computer.

Insert your Windows CD and click on OK to copy the files.

Step 5

Once the files have been copied, you will be prompted to restart your computer. First make sure you remove your Windows XP CD and then click on Yes to restart your computer.

Note: If for some reason you do not have a Windows XP CD you may skip these steps - though doing so will limit the functionality of Dzongkha in some applications.

3. Updating Uniscribe on Windows XP

When your computer does not have a suitable version of Uniscribe (*usp10.dll*) installed and properly configured, Dzongkha words will display as in the first example below. The Dzongkha characters do appear, but they do not combine correctly.

When your computer does have a suitable version of Uniscribe, your computer will then combine the letters correctly as seen in the second example:

example 1

example 2

Step 1

Since the version of Uniscribe (*usp10.dll*) which comes with Windows XP itself has no support for Dzongkha, the version of this file in your Windows system folder must be updated with a version that has this support.

If you have Office 2003 SP2 or Office 2007 installed on your system, then you can jump to the next step which shows you how to make this available to other applications on your system.

Otherwise, to obtain an updated version of Uniscribe you will first need to either:

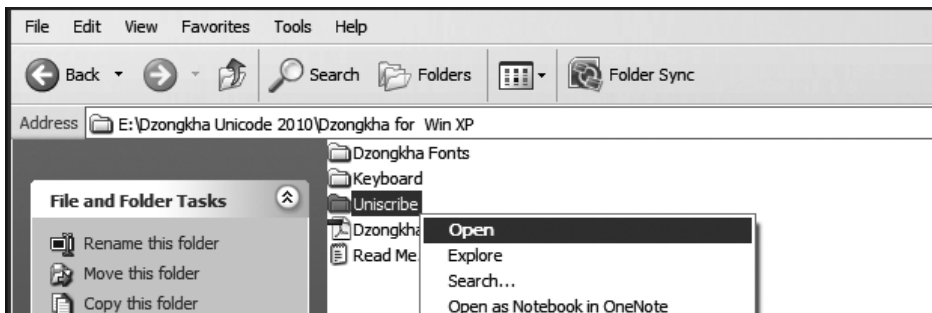
- download and install the free *Microsoft Word Viewer* from www.microsoft.com.
- upgrade an existing version of *Microsoft Office 2003 / XP* with all the latest service packs from Microsoft Office Update.
- or, install *Microsoft Office 2007*.

Microsoft's Windows Vista operating system also comes with a version of Uniscribe (*usp10.dll*) which supports rendering Dzongkha text.

Unfortunately Microsoft do not permit third parties to distribute any of these updated versions of *usp10.dll*.

Step 2

On your CD navigate to the *Dzongkha Unicode 2010\Dzongkha for Windows XP \Uniscribe folder*.

Step 3

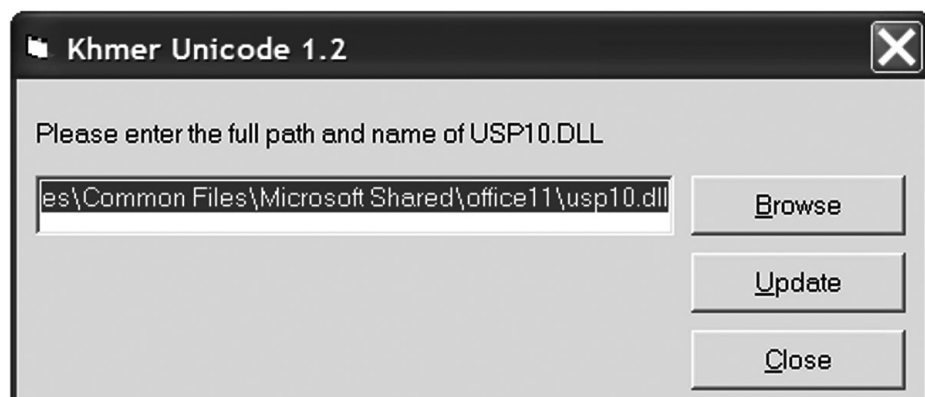
In the *Uniscribe* folder double click on the *InstallUsp10Only.exe* file to run the update utility.

Step 4

The utility asks you where to find the newer version of Uniscribe (*usp10.dll*) which was included in Office 2003 or Word Viewer. Most systems will have this file in the default location predicted by the utility - if so click *Update*.

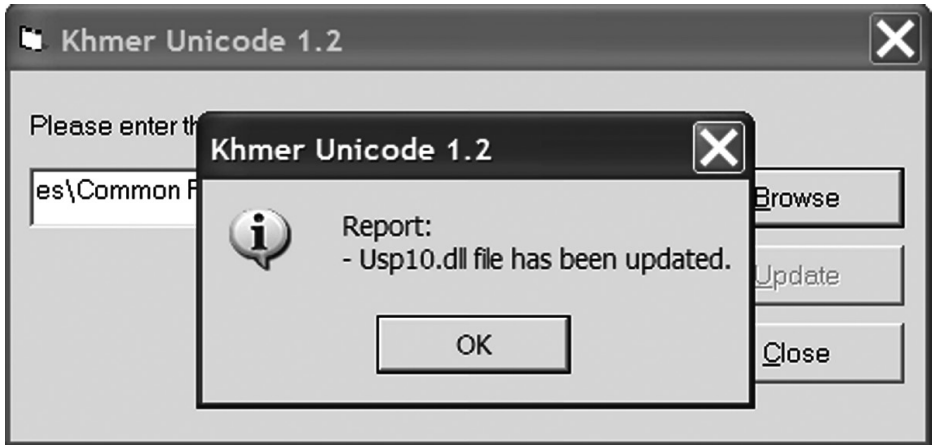
If for some reason you want to specify a different folder location click *Browse* to select the folder which contains the file named *usp10.dll* and click *Open*.

If you have Office 2007 installed, the *usp10.dll* file with Dzongkha support will usually be located in the *C:\Program Files\Microsoft Office\Office12* folder.

Step 5

When you click Update and the computer reports that the *usp10.dll* file is now updated, click OK.

Step 6

The computer may now give you a warning saying a system file has been replaced by an unrecognized version and that you need to insert the original Windows Installation CD to restore the original version.

Do not insert your Windows CD, press Cancel instead

Cancelling the option to revert to previous Uniscribe

This warning is displayed because the Windows security system thinks that a system file has been changed without your knowledge. But since the newer *usp10.dll* file that you just installed is a Microsoft product and more up to date than the one included with Windows XP, you should press Cancel and not insert your Windows CD. If you do insert your Windows CD the old version will be copied from it to your Windows directory undoing your update and your computer will not display Dzongkha Unicode correctly.

Windows XP systems may then also warn you that replacing system files could cause your system to be unstable.

Again, ignore this warning, and press Yes to to keep the newer version of *usp10.dll*.

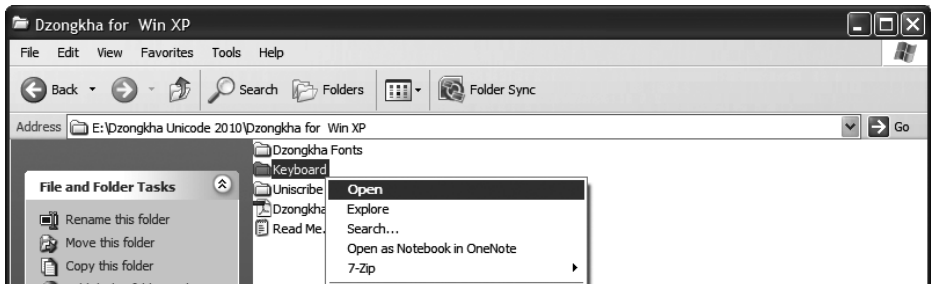
Step 7

Now Restart your computer.

4. Installation and configuration of Dzongkha Keyboard on Windows XP

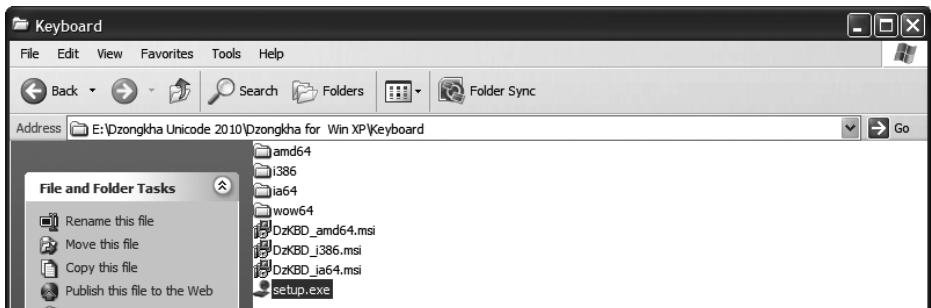
Step 1

On your CD navigate to the *Dzongkha Unicode 2010\Dzongkha for Windows XP\Keyboard folder*.

Step 2

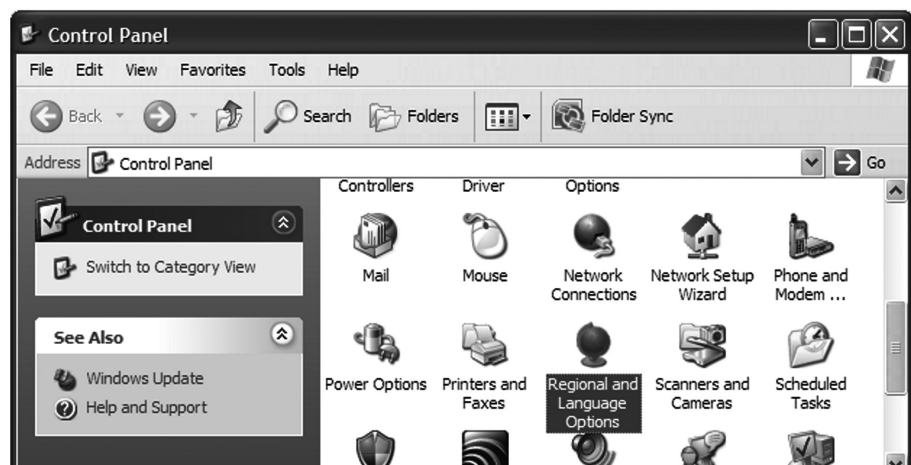
In the *Keyboard* folder double click the *setup.exe* file to run it. This setup program will automatically install Dzongkha keyboard files on your computer.

Click Close when the dialogue box saying Installation Complete is displayed.

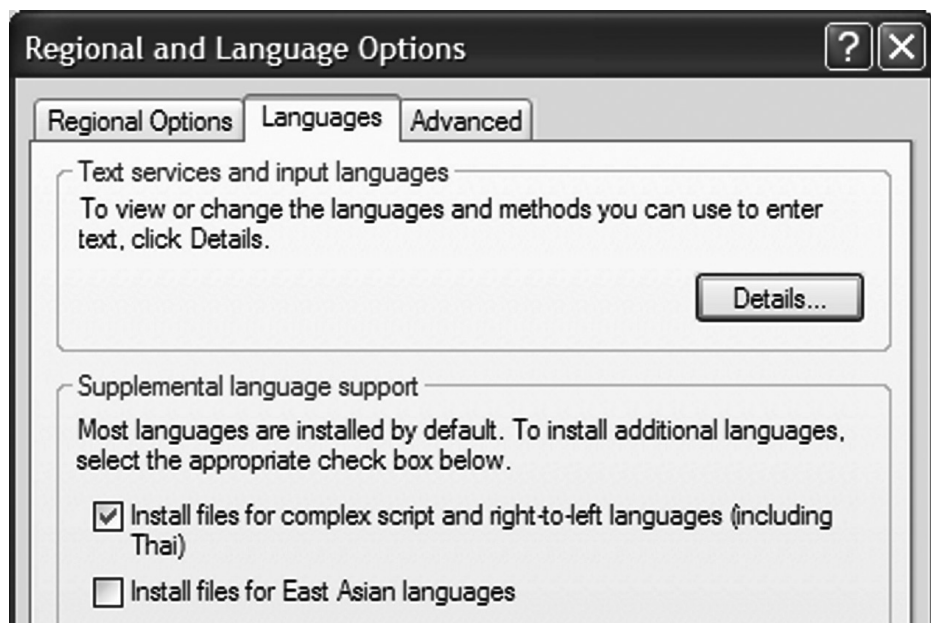
Step 3

When the keyboard files have been installed on your computer, go to *Control Panel ► Regional and Language Options*. Double click the *Regional and Language Options* icon.

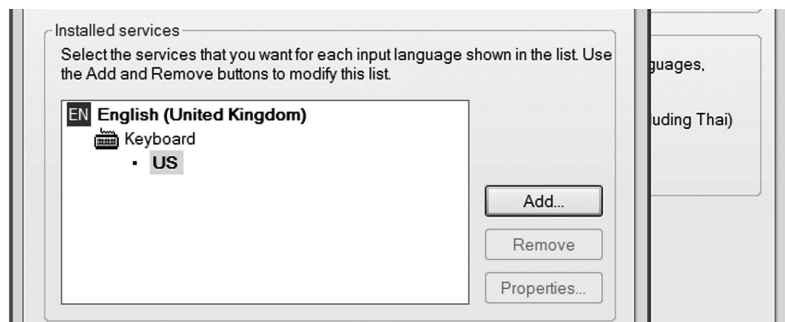
Step 4

Choose the Languages tab and under *Text services and input languages* click on the Details... button.

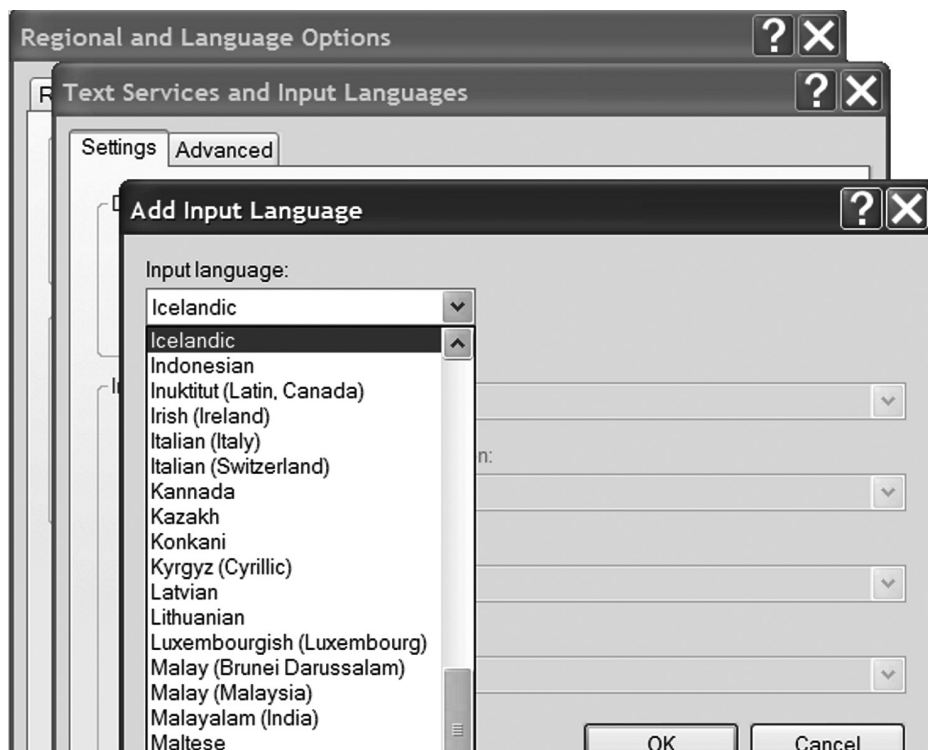
Step 5

Next under *Installed Services* click on **Add...** to add a new keyboard.

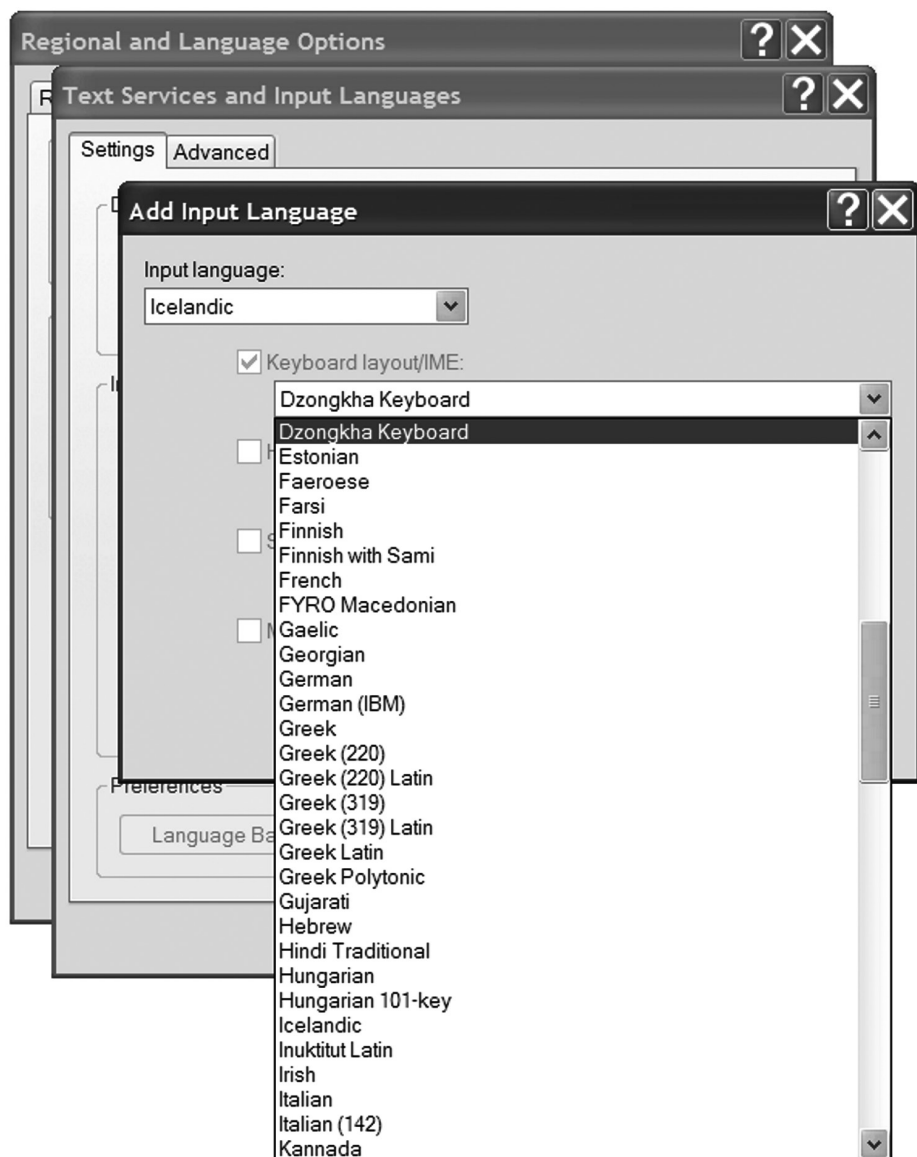

Step 6

Select Input Language as *Icelandic*, tick the *KeyboardIME* checkbox and then choose *Dzongkha Keyboard* as the Keyboard.

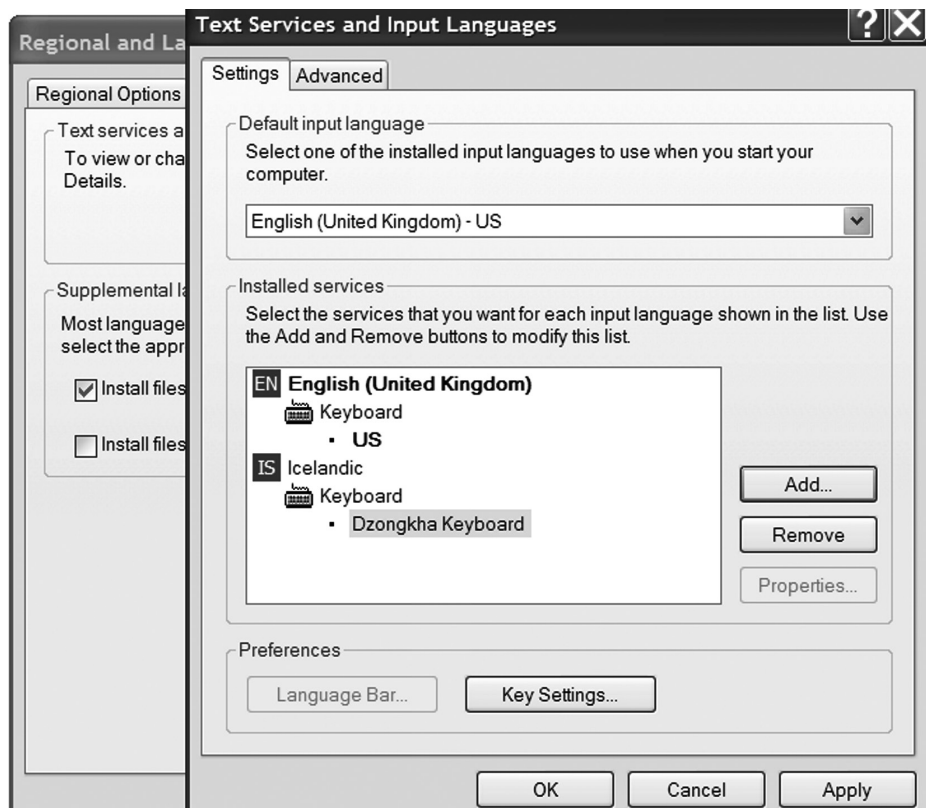

Since a keyboard layout has to be assigned to a language that is supported by Windows we assign the Dzongkha keyboard layout to the the unused Icelandic language. Do not add the Icelandic keyboard layout.

Step 7

Then in the Text Services and Input Languages dialogue box click on Apply.

Step 8

In the same dialogue box, under Preferences, click on Language Bar...

Step 9

In the Language Bar Settings dialogue box tick *Show Language Bar on the desktop* and *Show additional Language bar icons on the taskbar*. Click OK to exit the Language Bar Settings dialogue.

Step 10

Then click OK again to exit the Text Services and Input Languages dialogue and finally OK to exit the Regional and Languages Options dialogue.

The Dzongkha keyboard will now be accessible as *Icelandic* on the *taskbar* in the bottom right side of your screen.

You can switch between English **EN** and Dzongkha **IS** Keyboards by clicking on this icon.

Switching between the English and Dzongkha keyboard layouts can also be assigned to pressing the Ctrl and Shift keys together.

C. Configuring Microsoft Word 2003 for Dzongkha

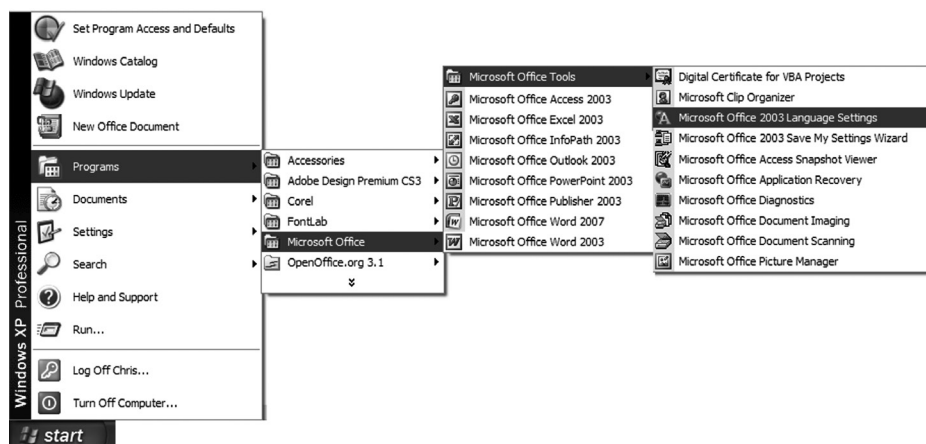
1. Preparation

- i. Make sure you are logged in with Administrative privileges
- ii. Follow the instructions in the earlier sections to setup your computer for Dzongkha. (Install input method, fonts and correct display of complex scripts for your system)
- iii. Install Microsoft Office 2003 and updates on your system.

2. Configuration of Microsoft Office Language Settings

Step 1

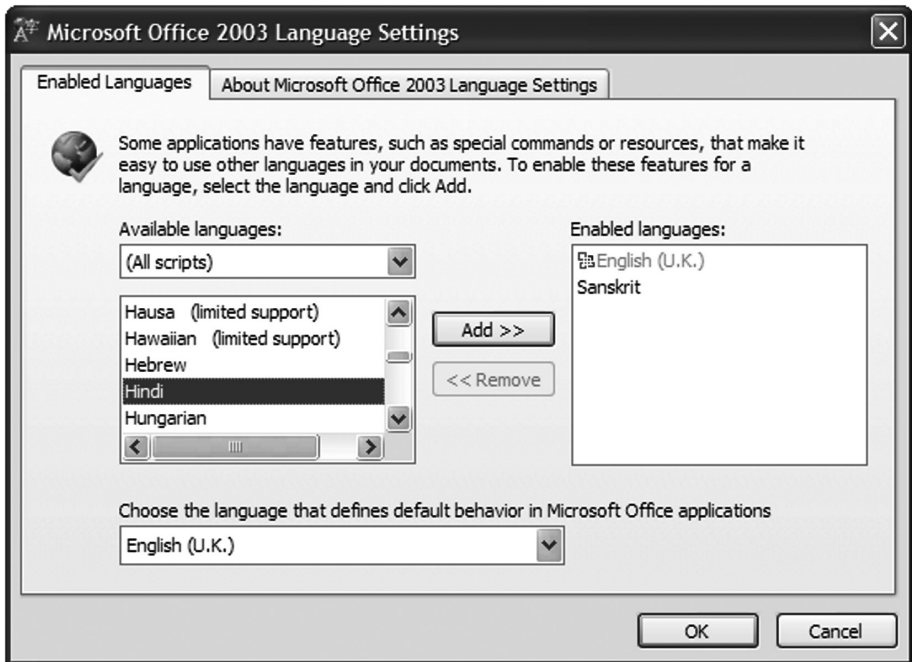
On your computer go to *Start ► Programs ► Microsoft Office ► Microsoft Office Tools ► Microsoft Office Language Settings*

Step 2

In the Office 2003 Language Settings dialogue box select at least one supported complex script language from the *Available languages:* list. Then click Add >>. The language you selected will appear in the *Enabled languages:* list. Then click OK.

Note: Choose any complex script language (e.g Sanskrit, Hindi, Nepali or Thai) since there is no option in Word 2003 for Dzongkha or Tibetan.

3. Enabling proper Dzongkha line breaking

Unlike English where lines of text may wrap after a space character, Dzongkha words should break only after a *tshag* (') character and lines of Dzongkha text should also usually wrap after this character. To enable Word 2003 to apply the proper line breaking rules for Dzongkha, you must carry out the following steps:

Step 1

Start Microsoft Word 2003. Then go to *Menu ► Tools ► Options...*

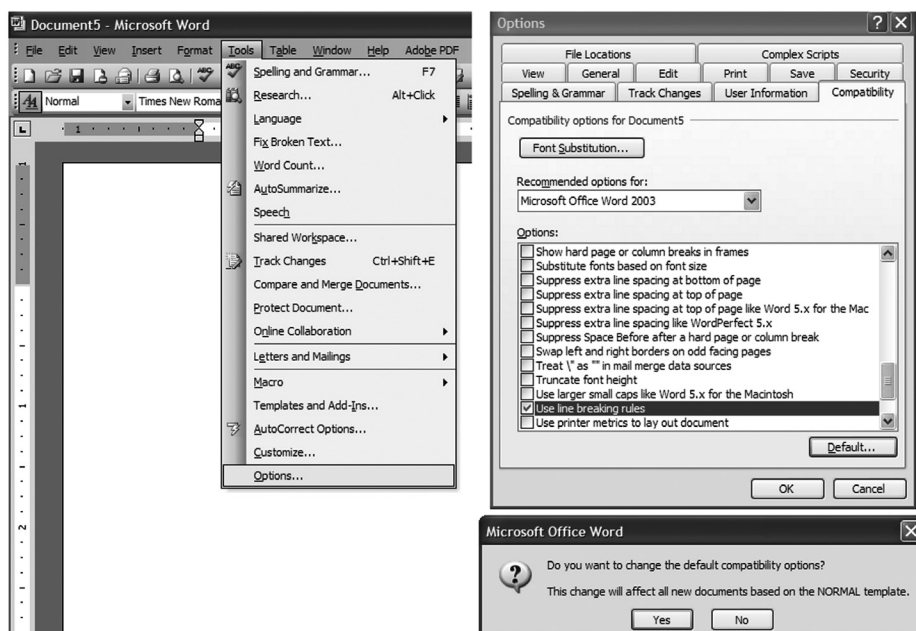
Step 2

In the Options dialogue box choose the Compatibility tab. In the Compatibility tab under Options, scroll down until you find the *Use line breaking rules* option. Tick the check box next to it. Then click Default...

In the dialogue box that appears asking “*Do you want to change the default compatibility options?*” choose Yes to ensure that these rules will apply to all new documents.

Step 3

Back in the Options dialogue click OK to apply these changes and exit.

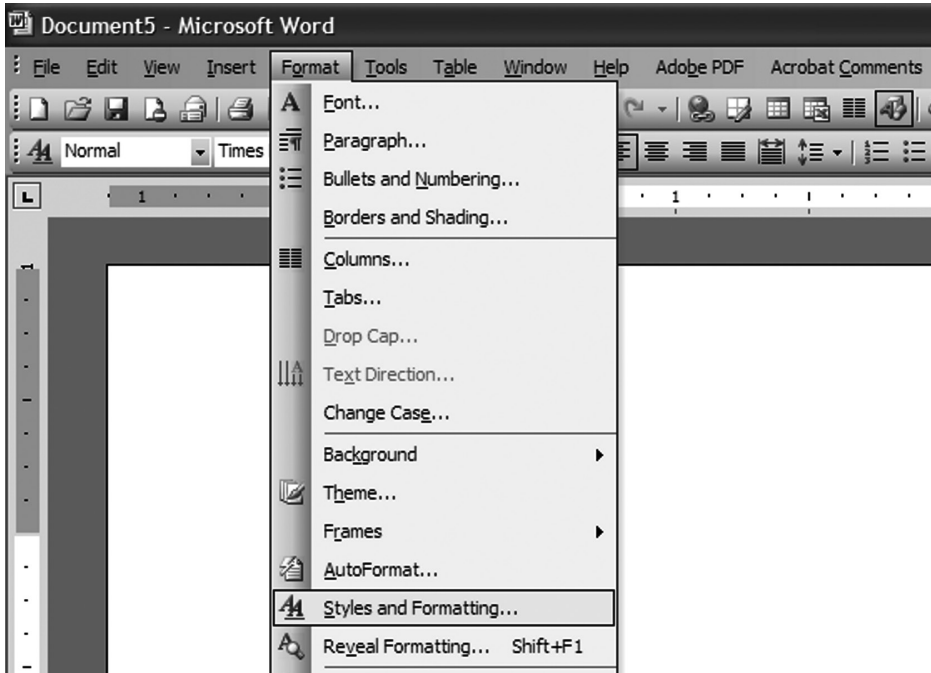
4. Creating Dzongkha Styles

4.1 Setting Default Font for Dzongkha

Step 1

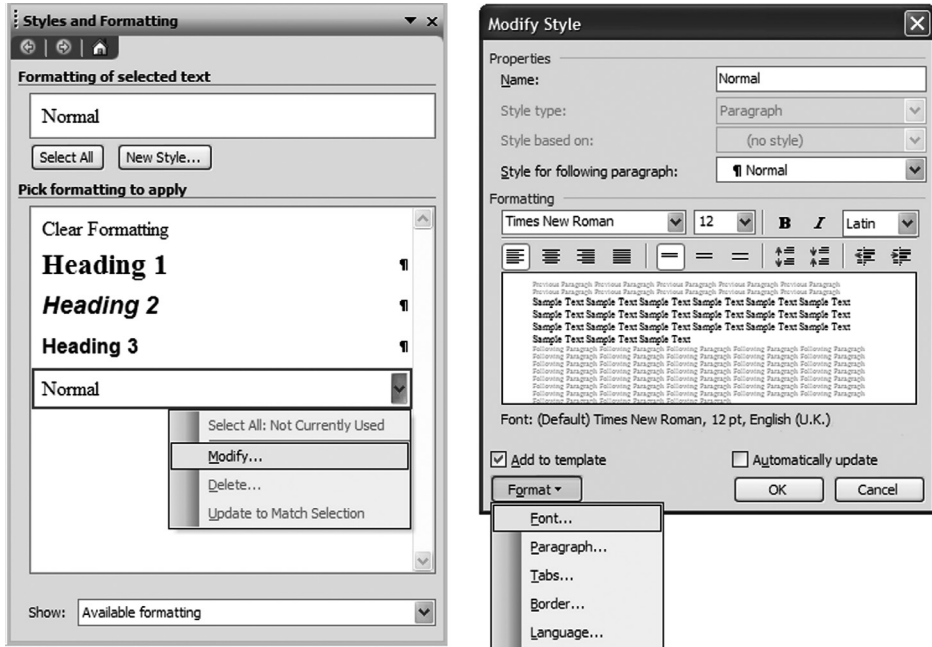
Start Microsoft Word 2003.

In the menu choose *Format ► Styles and Formatting*.

Step 2

A list of styles will appear in the right hand pane of your screen. In that list of styles select and right-click on *Normal*. From the context menu that appears choose *Modify...* to display the *Modify Style* dialogue box.

Step 3

In the Modify Style dialogue box, tick *Add to template*. Then select *Format ► Font...*

Step 4

In the Font dialogue box under *Complex scripts* select *DDC Uchen* (or another Dzongkha Unicode Font). Then click OK.

When you return to the Modify Style dialogue, make sure the *Add to template* check box is ticked, then click OK.

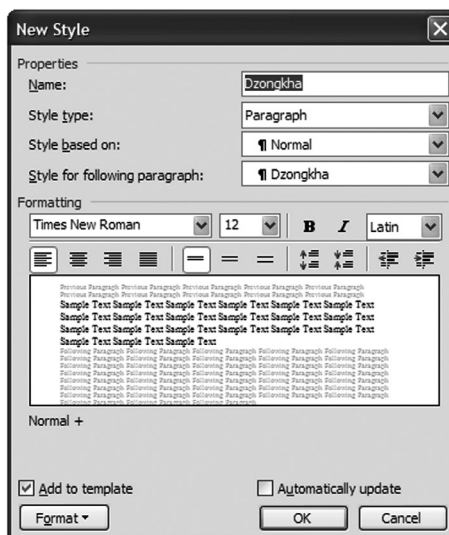
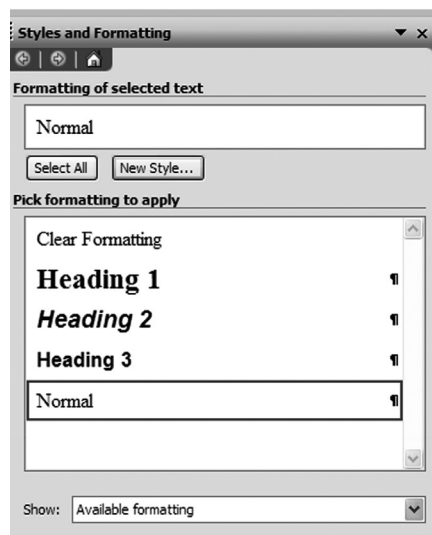
You can similarly define a Dzongkha font for the *Heading 1*, *Heading 2*, and *Heading 3* styles. For each style make sure the *Add to template* check box is ticked before clicking OK in the Modify Style dialogue box. This ensures that the style in your default template (Normal.dot) is updated and will be available for all new documents.

4.2 Creating a paragraph style for Dzongkha text

Step 1

In the Styles and Formatting panel click New Style...

Step 2

In the New Style dialogue box tick the *Add to template* check box and enter the following details:

<i>Name:</i>	Dzongkha
<i>Style type:</i>	Paragraph
<i>Style based on:</i>	Normal
<i>Style for following paragraph:</i>	Dzongkha

Step 3

Next select *Format ► Font...* In the Font select dialogue box, under both *Latin text font* and *Complex scripts* select *DDC Uchen* (or another Dzongkha Unicode font). Then click OK.

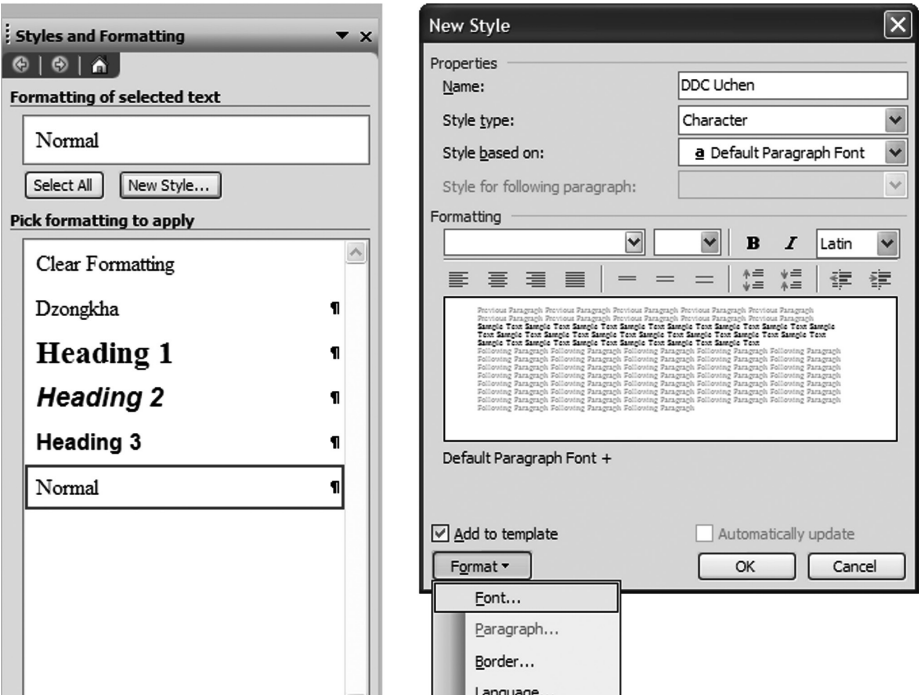
When you return to the Modify Style dialogue, make sure the *Add to template* check box is ticked then, click on the OK button.

4.3 Creating character styles for Dzongkha

Next create character styles for individual Dzongkha fonts. Character styles may be applied to runs of text within a paragraph. Use these styles where you need to include Dzongkha text in English paragraphs, or where you want to use different Dzongkha fonts.

Step 1

In the Styles and Formatting panel click New Style...

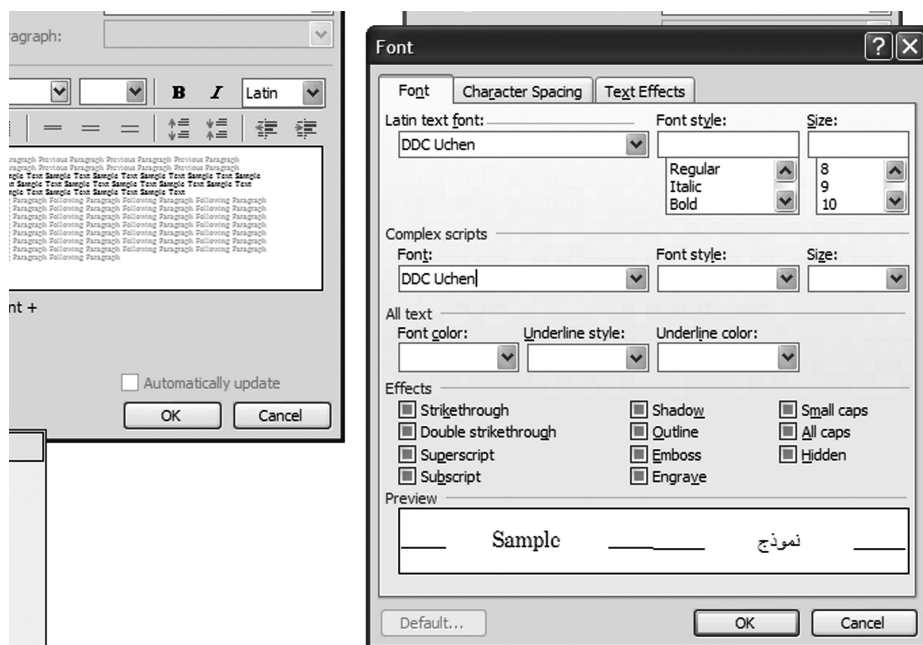
Step 2

In the New Style dialogue box tick the *Add to template* check box and then enter the following details:

<i>Name:</i>	Dzongkha
<i>Style type:</i>	Character
<i>Style based on:</i>	Default paragraph font

Step 3

Next select *Format ► Font...* In the Font select dialogue box, under both Latin text font and Complex scripts select *DDC Uchen* (or another Dzongkha Unicode font). Do not enter any details for Font style, Size, etc. Then click OK in both the Font selection dialogue and the New Style dialogue to exit and save your style.

Repeat the steps above to create two more new character styles called *Wangdi 29* and *Jomolhari* formatted for the Dzongkha fonts with the same names. In Word, rather than selecting Dzongkha fonts from the drop down font list in the Toolbar, always try to use these styles when you want to apply or change a Dzongkha font. This will help avoid the problem which sometimes occurs of Word unexpectedly applying the wrong fonts to Dzongkha text.

D. Configuring Microsoft Word 2007 for Dzongkha

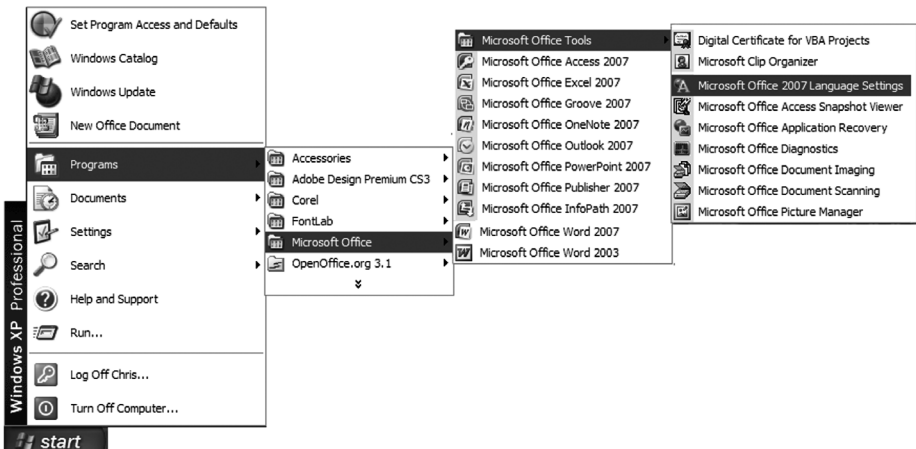
1. Preparation

- i. Make sure you are logged to your computer with an account that has Administrative privileges
- ii. Follow the instructions in the earlier sections to setup your computer for Dzongkha computing. (Install input method, fonts and correct display of complex scripts for your system)
- iii. Install Microsoft Office 2007 and updates on your system.

2. Configuration of Microsoft Office Language Settings

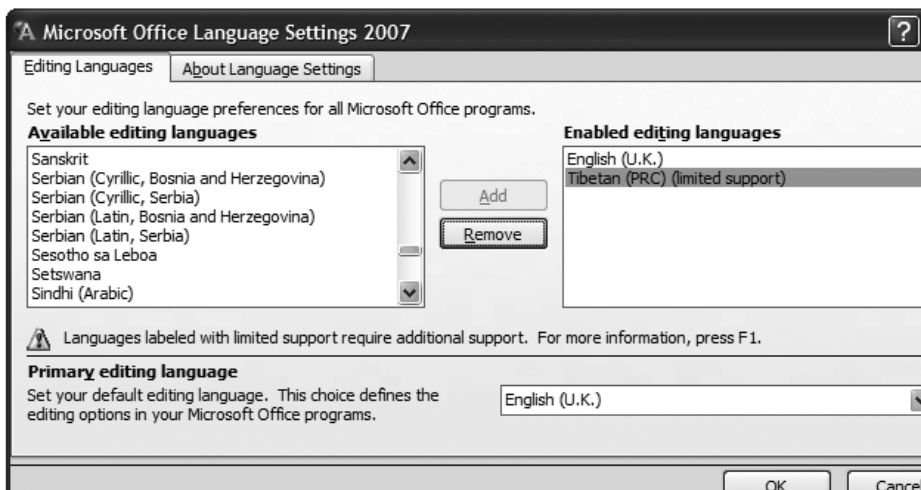
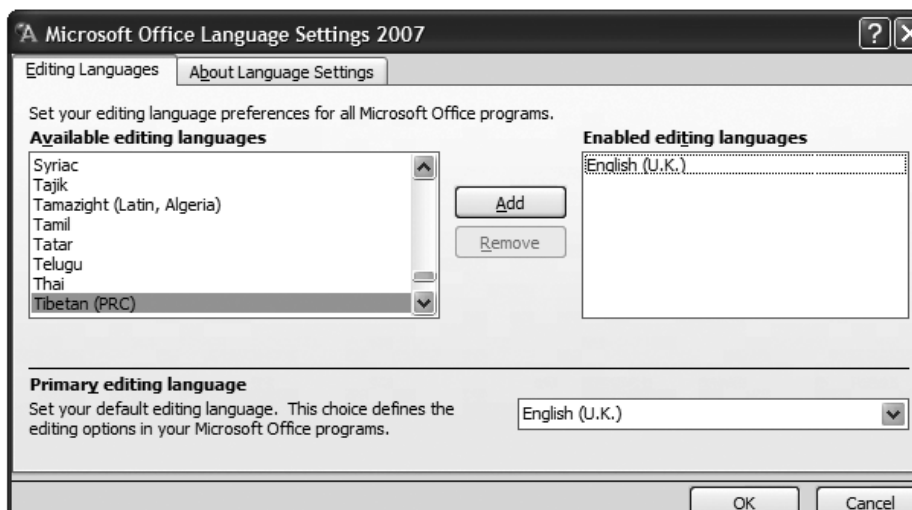
Step 1

On your computer go to *Start ► Programs ► Microsoft Office ► Microsoft Office Tools ► Microsoft Office 2007 Language Settings*

Step 2

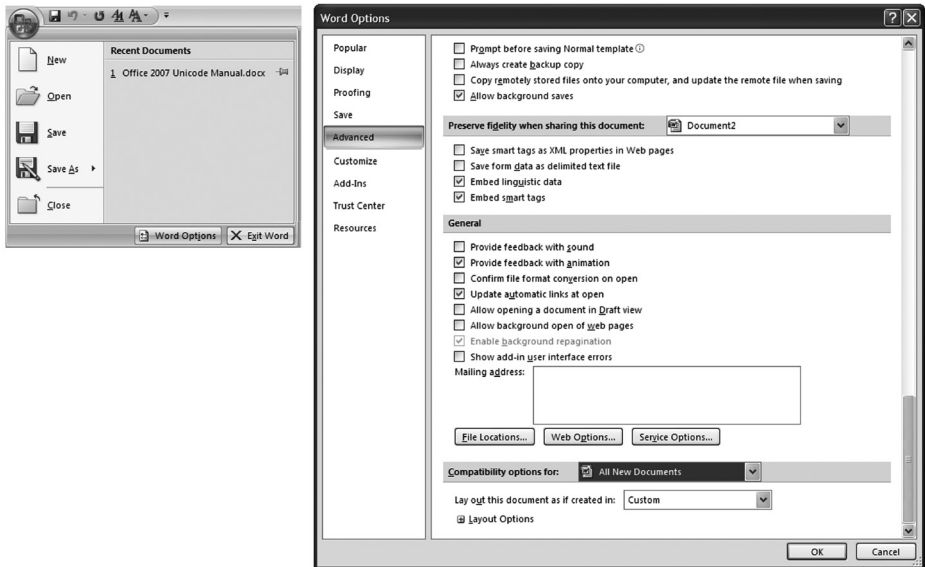
In the Microsoft Office Language Settings 2007 dialogue select *Tibetan (PRC)* in the *Available editing languages* column and click the Add button to move it to the *Enabled editing languages* column. Then click OK.

“Tibetan” is selected since it uses the same writing system and there is no specific option for Dzongkha in Office 2007.

3. Enabling proper Dzongkha line breaking

Unlike English where lines of text may wrap after a space character, Dzongkha words should break only after a *tshag* (') character and lines of Dzongkha text should also usually wrap after this character. To ensure Word 2007 applies the proper line breaking rules for Dzongkha, you must carry out the following steps:

Step 1

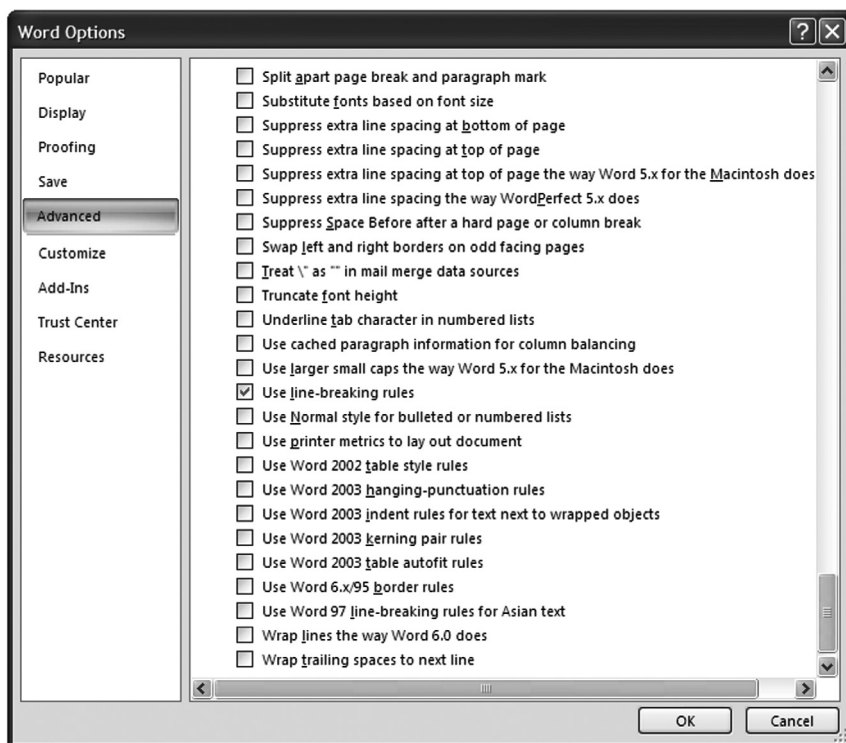
Click on the round logo at the top left corner of your Word window. Then click on the Word Options button at the bottom of the pane.

Step 2

In the Word Options dialogue box select Advanced and then scroll right down to the bottom of the dialogue box.

Next to *Compatibility options for:* choose *All New Documents* from the drop down list.

Then, right at the bottom of the dialogue box, click on the “+” icon next to Layout Options.

Again scroll right down to the bottom of the screen until you find the *Use line breaking rules* option. Tick the check box next to it. Finally click OK.

4. Creating Dzongkha Styles

4.1 Setting the default font for Dzongkha

Step 1

Start Microsoft Word 2007. From the Ribbon, in the Styles section, right-click on the *Normal* style and choose Modify...

Step 2

In the Modify Style dialogue box, check *New documents based on this template*, then select *Format ► Font...*

Step 3

In the Font dialogue box under *Complex scripts* select *DDC Uchen* (or another Dzongkha Unicode font), *Style: Regular* and *Size: 12*. Then click OK.

When you return to the Modify Style dialogue, make sure *New documents based on this template* is selected then, click OK.

You can similarly define a Dzongkha font for the *Heading 1*, *Heading 2*, and *Heading 3* styles. Each time ensure *New documents based on this template* is selected in the Modify Style dialogue box before clicking OK. This updates the style in your default template (Normal.dotx) so it will be available for all new documents.

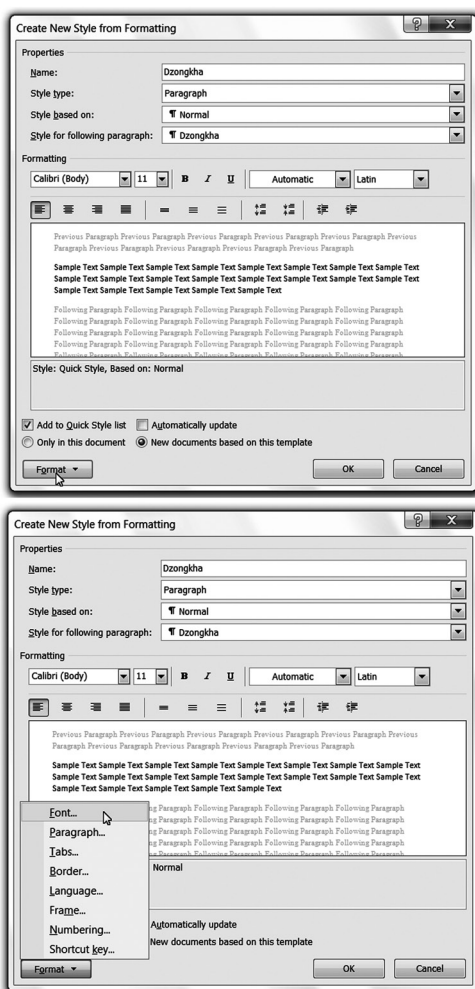
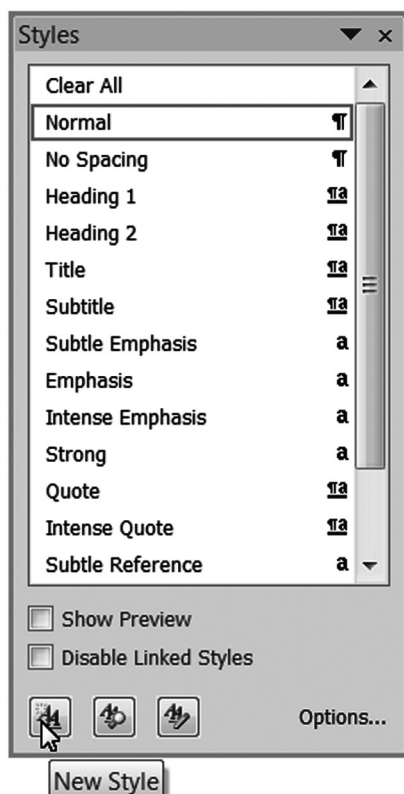
4.2 Creating a new paragraph style for Dzongkha text

Step 1

In Word press the Ctrl + Alt + Shift + S keys together to open the Styles Window.

Step 2

Click on the New Styles icon at the bottom left corner of the Styles window. This will open the Create New Style from Formatting dialogue box.

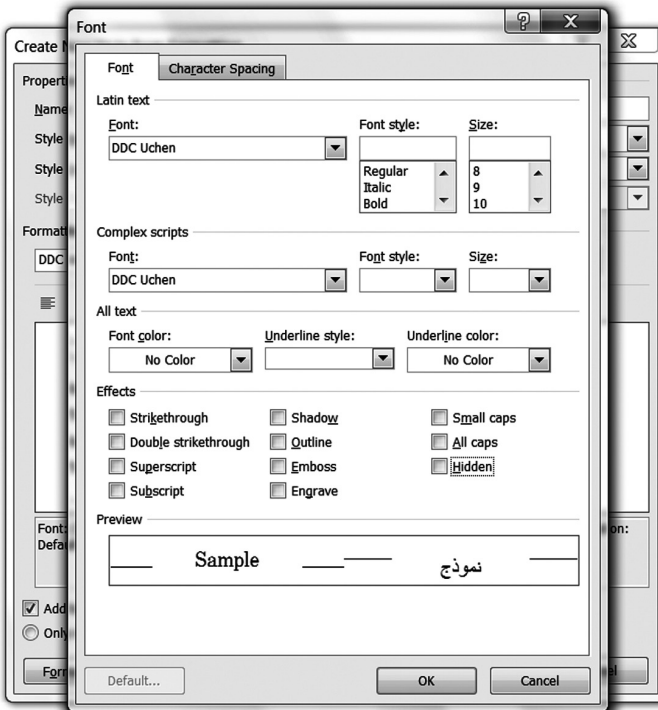

Step 3

In the Create New Style from Formatting dialogue box, enter *Dzongkha* as the name of the style; change *Style type* to *Paragraph*; and for *Style based on* select *Normal*. Tick the *New documents based on this template* check box and then select *Format ► Font...*

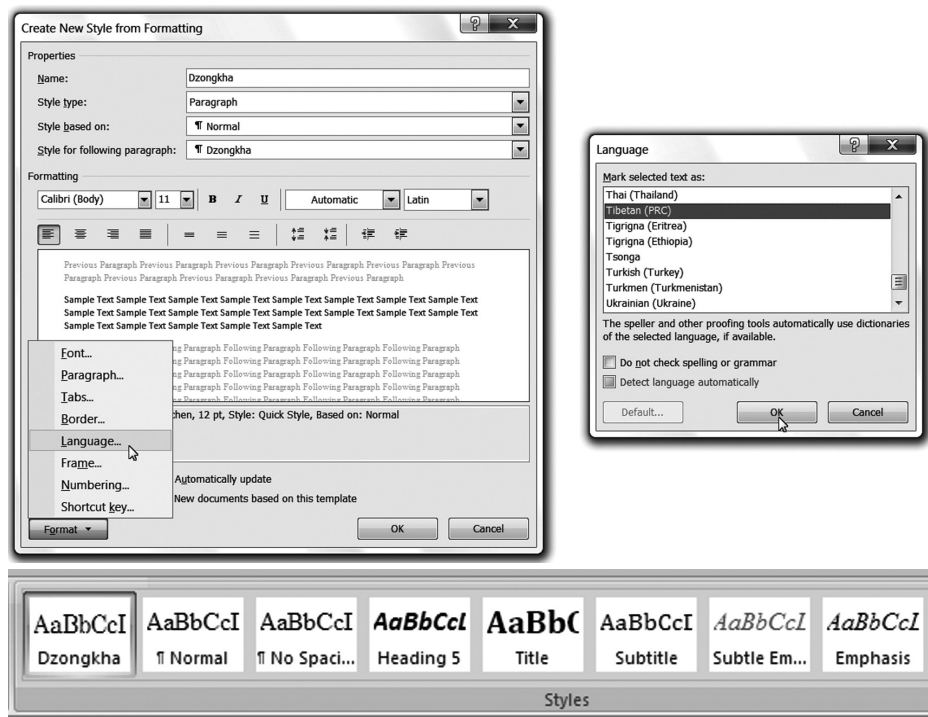
Step 4

In the Font dialogue box select *DDC Uchen* as the font under both *Latin text* and *Complex scripts*. Then click OK.

Step 5

In the Create New Style from Formatting dialogue box, go to *Format ► Language*. In the Language dialogue box, since there is no option for Dzongkha, choose *Tibetan (PRC)* and click OK. Back in the Create New Style from Formatting dialogue click OK. The *Dzongkha* style should now appear in the Styles panel of the Word 2007 Ribbon.

4.3 Create a text style for a Dzongkha font

Step 1

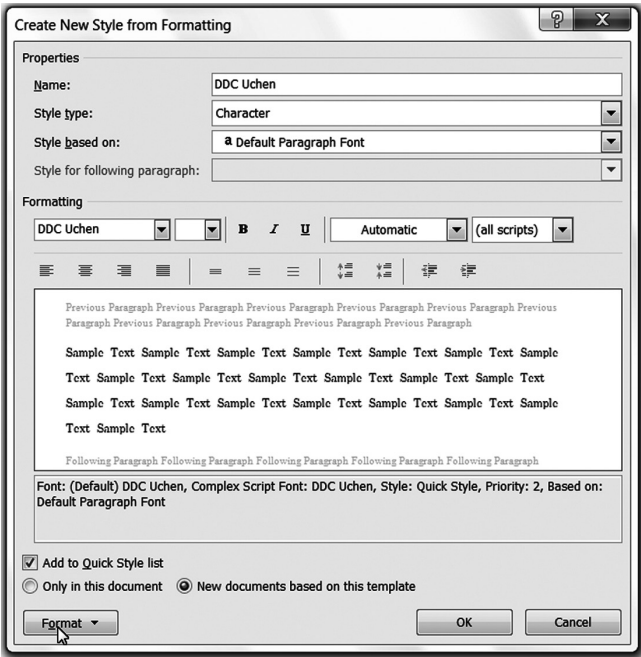
In Word press the Ctrl + Alt + Shift + S keys together to open the Styles Window.

Step 2

Click on the New Styles icon at the bottom left corner of the Styles window to open the Create New Style from Formatting dialogue box.

Step 3

In the Create New Style from Formatting dialogue box, enter *DDC Uchen* as the name of the style; change *Style type* to *Character*; and for *Style based on* select *Default Paragraph Font*. Tick the *New documents based on this template* check box and then select *Format ► Font...*

Step 4
In the Font
dialogue box enter
the name of the
Dzongkha font, for
both *Latin text* and
Complex scripts.
Leave the values
under *Font style*:
and *Size*: empty.
Then click on OK.

Step 5
In the Create New Style from Formatting dialogue box, go to *Format ► Lan-
guage*. In the Language dialogue box, choose *Tibetan (PRC)* and click OK.
When you return to the Create New Style from Formatting dialogue box click
on OK to exit and save your character style. The *DDC Uchen* style should now
appear in the Styles panel of the Word 2007 Ribbon.

4.4 *Creating additional text styles for other Dzongkha fonts*

In the same way, create two more new character styles called *Jomolhari* and *Wangdi 29* formatted for the Dzongkha fonts with those names. The new styles should now appear in the Styles panel of the Word 2007 Ribbon.

In Word use these text styles when you wish to apply or change a Dzongkha font. This will help avoid the problem which sometimes occurs of Word unexpectedly applying the wrong fonts to Dzongkha text.

E. Configuring OpenOffice for Dzongkha

1. Preparation

- i. Make sure you are logged to your computer with an account that has Administrative privileges
- ii. Follow the instructions in the section A. or B. to setup your computer for Dzongkha computing. (Install input method, fonts and correct display of complex scripts for your system)
- iii. Install OpenOffice from the setup file in the *Software* folder on your CD or download the latest version from <<http://download.openoffice.org/>>. Choose the British English version that includes the Java Runtime Environment (JRE).

2. Configuration of OpenOffice for Dzongkha Editing

2.1 Enabling Complex Text and Dzongkha

Step 1

Once you have installed OpenOffice, start the application and run OpenOffice Writer (text editor / word processor).

Step 2

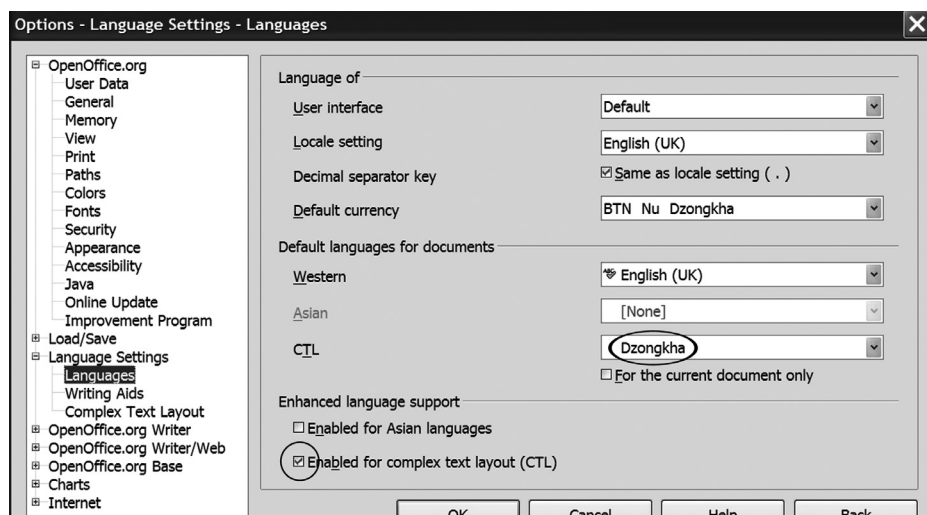
From the menu bar select *Tools ► Options ► Language Settings ► Languages*. (Note: In the *Macintosh* version of OpenOffice select *Preferences ► Options ► Language Settings ► Languages*.)

Step 3

In the Language Settings dialogue box under Enhanced Language Support enable the check box next to *Enable complex text layout (CTL)*. Complex text layout is required to be able to work with Dzongkha fonts in OpenOffice.

Step 4

In the same dialogue box, for the Locale setting select *Dzongkha* — you may change this setting to English (UK) whenever you want to force OpenOffice to use automatic numbering, and dates in English format.

Step 5

Under Default Languages for Documents — for Western select English (UK) and for CTL select Dzongkha. Finally click the OK button.

2.2 Setting the Complex Text Options

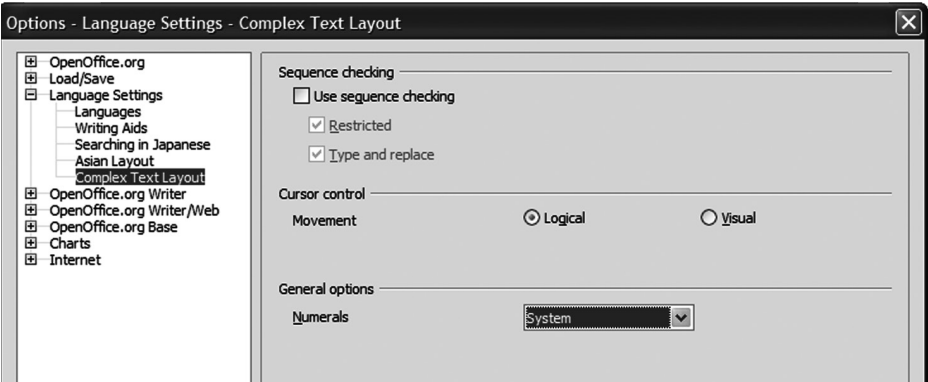
Step1

Next, select *Tools ► Options ► Language Settings ► Complex Text Layout*.

Step2

In the Options - Language Settings - Complex Text Layout dialogue box under General Options: Numerals select *System* This will enable automatic Dzongkha numbering etc. whenever your Locale setting is Dzongkha (see above).

Note: Choosing “Context” should enable automatic numbering, dates, etc. to correspond to the language of the current paragraph. Choosing “Arabic” will force western (Arabic) numbers to be used.

After your selection is made click the OK button.

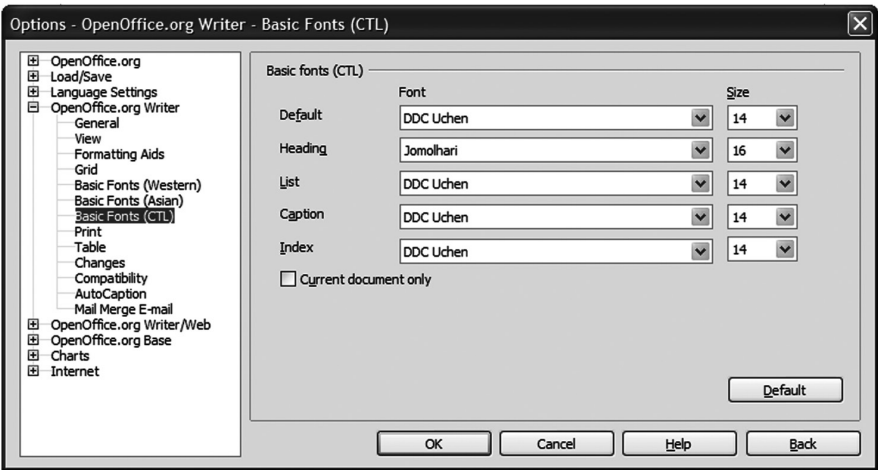
2.3 Setting the default fonts for Dzongkha

Step1

From the menu bar select: *Tools ► Options ► OpenOffice.org Writer ► Basic Fonts (CTL)*.

Step2

Configure *DDC Uchen*, *Jomolhari* or other Unicode compatible Dzongkha fonts as your default CTL fonts. Then click on the OK button.

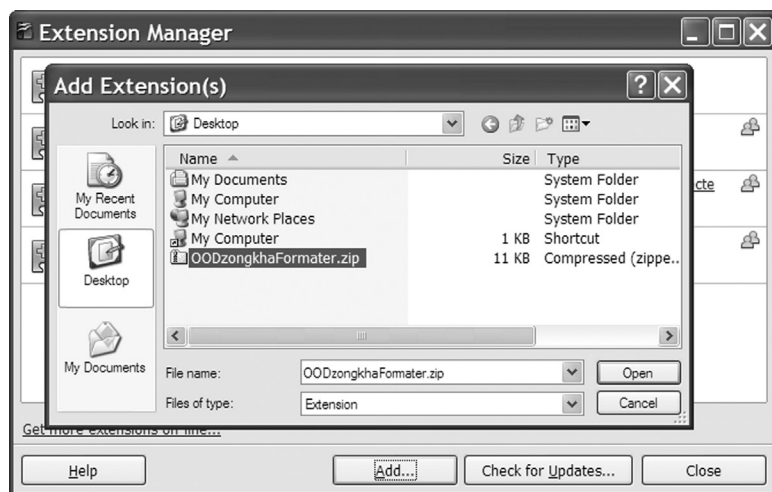

You should now be able to type Dzongkha or English text within OpenOffice Writer simply by switching between the Dzongkha and English keyboards on your computer system. The fonts will change automatically between those defined for CTL and those defined for Western.

2.4 Installing the Dzongkha Formatting Extension

Step1

From the menu in OpenOffice Writer, choose *Tools ► Extension Manager...* and; in the Extension Manager dialogue box, choose *Add...*

Step2

Then navigate to the *Dzongkha Unicode 2010\OpenOffice* folder, select the “OODzongkhaFormater.zip” file, and then click the “Open” button.

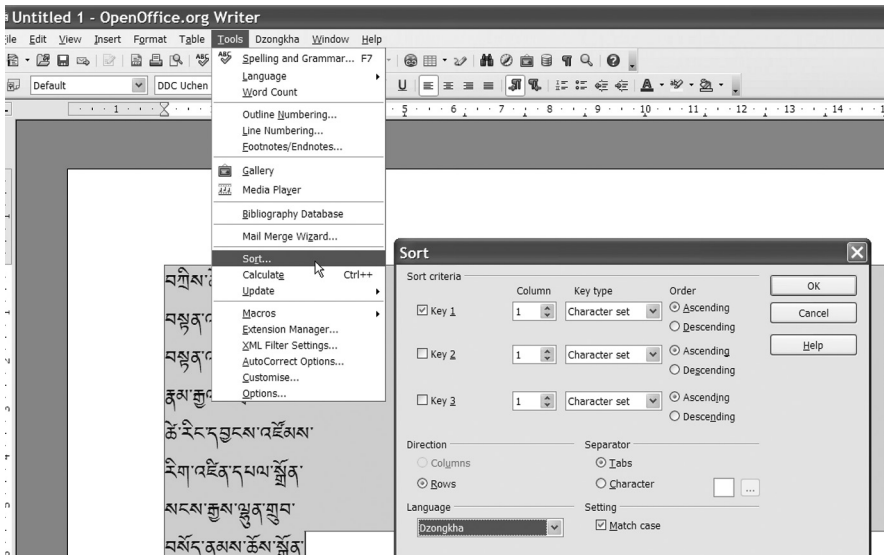
You will be prompted to choose whether to make the Dzongkha formatting extension available for yourself only or for all people who use your computer. Once the Extension is installed, click Close and then restart *OpenOffice*.

2.5 Automatically Sorting Dzongkha lists

OpenOffice can automatically sort words and lists in Dzongkha dictionary order.

Step1

To do this, first simply select with your mouse a list or table of Dzongkha words you wish to sort.

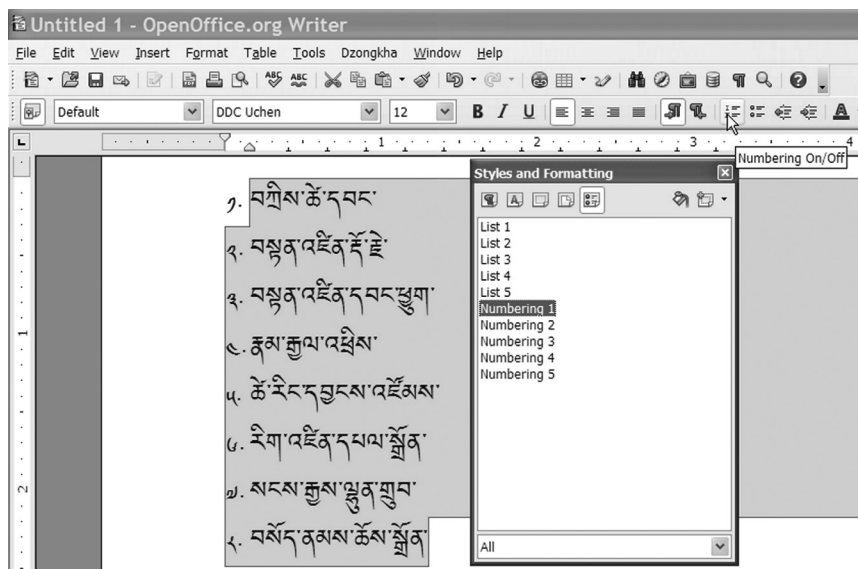
Step2

With the list selected, go to **Tools ► Sort...** and, in the Sort dialogue box, under the option Language, choose *Dzongkha* and then press OK. Your list or table will now be sorted according to the rules of Dzongkha.

2.6 Numbered Lists

- i. With your mouse, select the Dzongkha list you wish to number, then click on the numbering icon in the formatting toolbar. Numbers will be automatically applied:

- ii. If the numbers appear as boxes, select the list, and using the formatting toolbar apply the correct Dzongkha font to the list.
- iii. The numbering style and font can also be modified using the List Styles pane of the Styles and Formatting dialogue.

- iv. Headings and sub-headings can similarly be numbered by selecting the text and then choosing *Format ► Bullets and Numbering* from the menu.

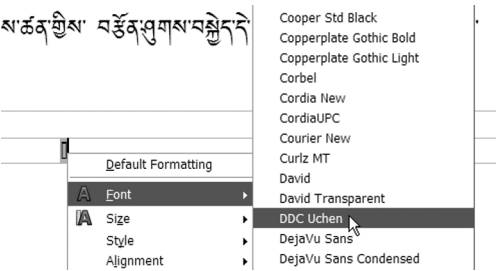
2.7 Page Numbers

Page numbers can easily be inserted into the footer of a document. As long as your *OpenOffice* locale is set to *Dzongkha*, Dzongkha numbering will be used.

To Insert a page number:

- i. Choose *Insert ► Footer* and select the page style that you want to add the footer to.
- ii. Then, choose *Insert ► Fields ► Page Number*.

- iii. If you want, you can align the Page Number field as you would text.
- iv. If the page number appears as a box or question mark, select the page-number and then right-click on it with your mouse, from the menu that appears choose Font and then select a Dzongkha font such as DDC Uchen.

ཐོང་ཁ་ཡུ་ནི་ཀོར་རིམ་ལུགས་བརྩམས་ཐངས་དང་
རིམ་སྒྲིག་ལམ་སྟོན།

དཀར་ཇག

ཀ། Windows 7 ནང་ Windows Vista གྲོག་རིག་ ནང་ཚོང་ཁ་བཅུགས་ཐངས།	59
༡ ཚོང་ཁའི་ཡིག་གཟུགས་བཅུགས་ཐངས།	59
༢ ཚོང་ཁའི་གནས་སྤྱད་བཅུགས་ཐངས།	62
༣ ཚོང་ཁའི་ལྗེ་སྒྲོམ་བཅུགས་ཐངས།	64
ཁ། Windows XP གྲོག་རིག་ནང་ཚོང་ཁ་བཅུགས་ཐངས།	66
གྲོག་རིག་རིམ་ལུགས་ནང་ ཚོང་ཁ་བཅུགས་ནིའི་ ལམ་སྟོན་ བཅུད་བསྟུས།	66
༡ ཚོང་ཁའི་ཡིག་གཟུགས་བཅུགས་ཐངས།	67
༢ Complex-Script ལུ་ལག་ལེན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པ་བཟོ་ཐངས།	69
༣ Uniscribe Windows XP ནང་དུས་མཐུན་བཟོ་ཐངས།	72
༤ Windows XP ནང་ཚོང་ཁའི་ལྗེ་སྒྲོམ་བཅུགས་ཐངས་དང་ རིམ་སྒྲིག་འབད་ཐངས།	78
ག། ཚོང་ཁའི་དོན་ལུ་ Microsoft Word 2003 སྐྱར་སྒྲིག་ འབད་ཐངས།	85
༡ གྲྲིག་	85
༢ Microsoft Office ནང་སྐད་ཡིག་གནས་སྤྱད་སྐྱར་སྒྲིག་	86

༣	ཚུང་ལ་ཡི་གུའི་གྲུལ་བཅད་མཚམས་ལེགས་ཤོམ་འཕྲོན་ཐབས་བཅོ་ཐངས།	87
༤	ཚུང་ལའི་བཅོ་བཀོད་བཅོ་ཐངས།	89
༤.༡	ཚུང་ལའི་ཕྱོན་སྒྲིག་ཡིག་གཟུགས་སྒྲིག་བཀོད།	89
༤.༢	ཚུང་ལ་ཡིག་ཆའི་དོན་མཚམས་ཀྱི་བཅོ་བཀོད་བཅོ་ཐངས།	92
༤.༣	ཚུང་ལའི་ཡིག་འབྲུ་གི་བཅོ་བཀོད་བཅོ་ཐངས།	93
༨.༥	ཚུང་ལའི་དོན་ལུ་ Microsoft Word 2007 སྐྱར་སྒྲིག་འབད་ཐངས།	96
༡	ག་སྒྲིག་	96
༢	Microsoft Office ནང་སྐད་ཡིག་གནས་སྟངས་སྐྱར་སྒྲིག་	96
༣	ཚུང་ལ་ཡི་གུའི་གྲུལ་བཅད་མཚམས་ལེགས་ཤོམ་འཕྲོན་ཐབས་བཅོ་ཐངས།	98
༤	ཚུང་ལའི་བཅོ་བཀོད་བཅོ་ཐངས།	100
༤.༡	ཚུང་ལའི་ཕྱོན་སྒྲིག་ཡིག་གཟུགས་སྒྲིག་བཀོད།	100
༤.༢	ཚུང་ལ་ཡིག་ཆའི་དོན་མཚམས་ཀྱི་བཅོ་བཀོད་བཅོ་ཐངས།	102
༤.༣	ཚུང་ལའི་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་དོན་ལུ་ཡིག་ཆ་བཅོ་བཀོད་བཅོ་ཐངས།	105
༤.༤	ཚུང་ལའི་ཡིག་གཟུགས་གཞན་གྱི་དོན་ལུ་ཡིག་ཆའི་བཅོ་བཀོད་འཕྲེབ་བཅོ་ཐངས།	107

ཅ། ཚུལ་ལའི་དོན་ལུ་ OpenOffice རིམ་སྒྲིག་འབད་ཐངས།..... 108

༡	ག་སྒྲིག་.....	108
༢	ཚུལ་ལའི་ནང་ལུ་འབད་བརྟུབ་ནིའི་དོན་ལུ་ OpenOffice རིམ་སྒྲིག་འབད་ཐངས།.....	109
༢.༡	Complex Text དང་ ཚུལ་ལའི་ལེན་འཐབ་ཚུགས་པ་ བཟོ་ཐངས།	109
༢.༢	Complex Text Options གི་སྒྲིག་བཀོད།	110
༢.༣	ཚུལ་ལའི་ཐོན་སྒྲིག་ཡིག་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲིག་བཀོད།	111
༢.༤	ཚུལ་ལའི་ལ་སྒྲོང་སྒྲིག་བཀོད་བཟུགས་ཐངས།	112
༢.༥	ཚུལ་ལའི་ཡིག་ཐོ་ཚུ་རང་བཞིན་གྱིས་གོ་རིམ་སྒྲིག་ཐངས།	113
༢.༦	ཨང་གངས་བརྟགས་པའི་ཡིག་ཐོ།	114
༢.༧	ཤོག་ལེབ་ཨང་གངས།	116

༡ Windows 7 ནང་ Windows Vista སྒྲིག་རིག་ནང་ཐོག་མཐུག་སྒྲིག་སྒྲིག་སྒྲིག་

སྒྲིག་རིག་རིམ་ལུགས་ནང་ ཐོག་མཐུག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་ རྒྱུ་སྒྲིག་ཡོད་པ་ཡིན་ཅུང་ ལེགས་ཤོམ་སྒྲིག་
ལེན་འཐབ་ནི་དོན་ལུ་ ཐོག་མཐུག་གནས་སྒྲིག་ (Locale), ཐོག་སྒྲིག་ (Keyboard), ཡང་ན་
ཡིག་གཟུགས་ (Fonts) རྒྱུ་སྒྲིག་དེ་མེད་པ་ལས་ དེ་རྒྱུ་སྒྲིག་སྒྲིག་

༡ ཐོག་མཐུག་ཡིག་གཟུགས་སྒྲིག་སྒྲིག་སྒྲིག་

ད་ལྟོ་ ཡུ་ནི་ཀོ་ཏ་ལམ་ལུགས་དང་བསྐྱུ་པ་ལེ་ ཡིག་གཟུགས་གསུམ་ཡོད། དེ་རྒྱུ་ཡུ་ནི་ཀོ་ཏ་ལམ་ལུགས་
དང་ ལེན་པ་ལེ་རིམ་ལུགས་རྒྱ་ནང་ ལེན་འཐབ་བརྟུ་ཡིན། ཡིག་གཟུགས་མ་འདྲཱ་གསུམ་གཤམ་
འཁོད་བཞིན།

- DDC Uchen ཐོག་མཐུག་འཐབ་ལེ་ལྷན་ཆོག་གིས་བཟོ་ཡོད་པ་ལེ་རྒྱུ་སྒྲིག་ཡིག་གི་ཡིག་བཟོ།
- Wangdi 29 ཐོག་མཐུག་འཐབ་ལེ་ལྷན་ཆོག་གིས་བཟོ་ཡོད་པ་ལེ་མཐུག་ཡིག་གི་ཡིག་བཟོ།
- Jomolhari ཆོས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་རྒྱུ་ པར་བརྟུ་ལེ་དོན་ལུ་ ཐོག་མཐུག་པ་ཀི་རིམ་ལེན་གྱིས་
བཟོ་ཡོད་པ་ལེ་རྒྱུ་སྒྲིག་ཡིག་

ཡིག་གཟུགས་སྒྲིག་སྒྲིག་ནི་དོན་ལུ་ གཤམ་འཁོད་ལམ་སྒྲིག་དང་འཁྲིལ་ཏེ་མཛེད་གནང།

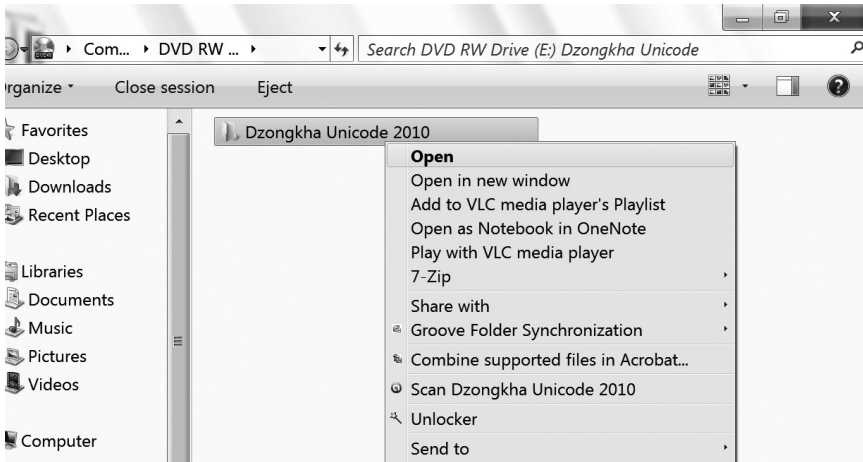
རྒྱུ་ལྟོགས་ ༡ པ།

དཔེ་དེབ་འདི་དང་སྒྲུགས་ཏེ་ཐོབ་མིའི་སྒྲུབ་འཁོར་ (CD) འདི་སྒྲོག་རིག་ནང་ན་བརྩུགས་ཏེ་ཁ་ཕྱེ་དགོ།

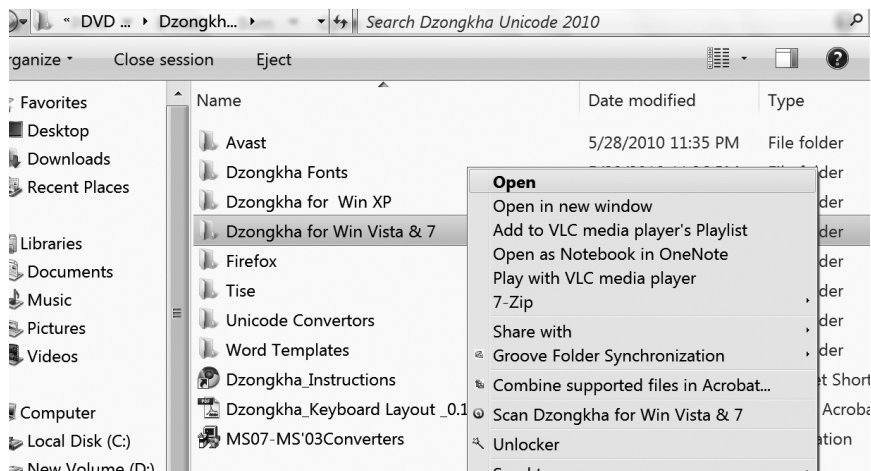
རྒྱུ་ལྟོགས་ ༢ པ།

Dzongkha Tools for Unicode ཡིག་སྒྲོག་འདི་ཁ་ཕྱེ་དགོ།

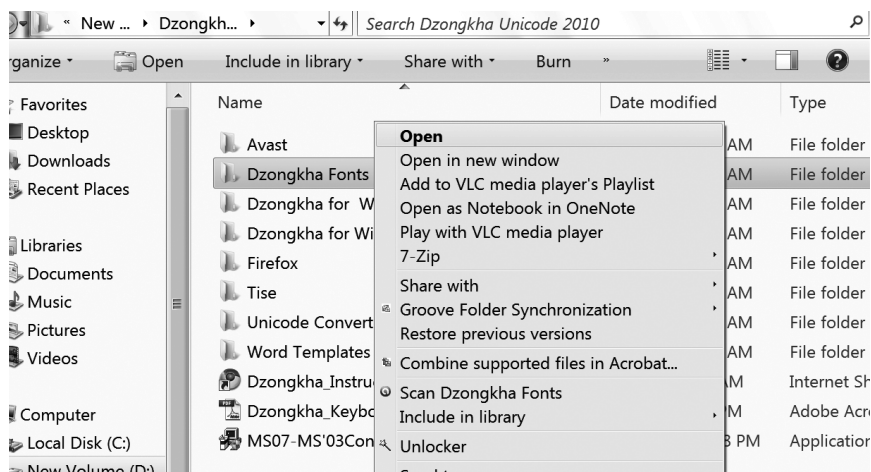
རིམ་པ་ ༣ པ།

དེལས་ Dzongkha for Win Vista & 7 ཡིག་སྒྲིག་འདི་ཁ་ཕྱེ་དགོ།

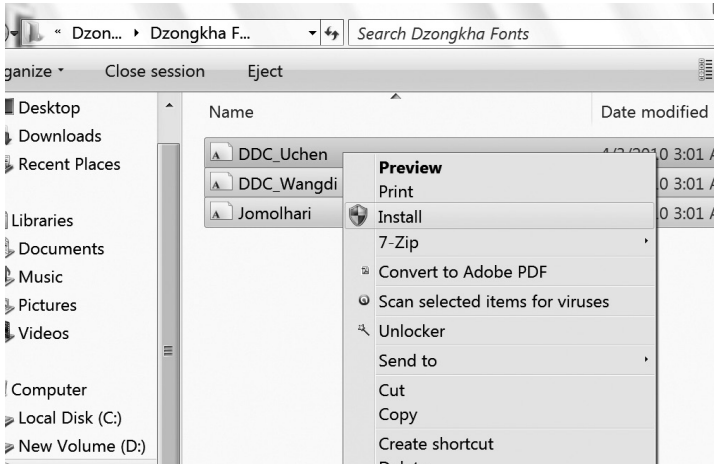
རིམ་པ་ ༤ པ།

Dzongkha Fonts ཡིག་སྒྲིག་འདི་ཁ་ཕྱེ་དགོ།

འཛིན་པ་ ༥ པ།

ཡིག་གཟུགས་ག་ར་ གནམ་འཐུ་འབད་བའི་ཤུལ་ལས་ ལག་རྩ་ (Mouse) གི་གཡམ་ཕྱོགས་ཨེབ་ཏེ་ Install ཨེབ་དགོ། དེ་གིས་ཡིག་གཟུགས་ག་ར་ རྩོད་ཀྱི་སློག་རིག་ནང་བཅུགས་བྱིན་འོང།

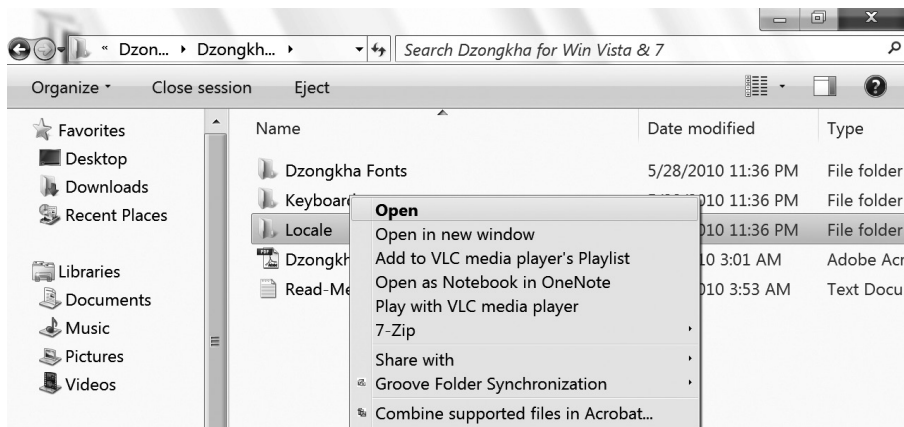
5ན་ཐོ་ ཏེ་མ་ལས་བཅུགས་ཡོད་པའི་ ཡིག་གཟུགས་རྫོང་མ་རེ་ཡོད་པ་ཅིན་ ད་ལྟོ་འི་དུས་མཐུན་ཡིག་གཟུགས་རྩ་མ་ བཅུགས་པའི་སྤྱི་གོང་ལས་བརྟེན་གཏང་དགོ།

2 རྫོང་ཁའི་གནས་སྤྱད་བཅུགས་ཐངས།

འཛིན་པ་ ༡ པ།

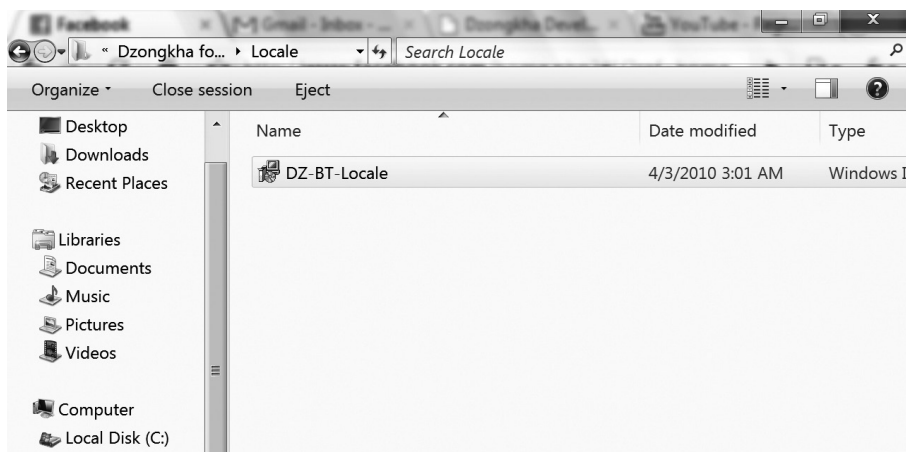
སྤྱབ་འཁོར་ནང་ན་ཡིག་སློད་

Dzongkha Tools for Unicode\Dzongkha for Win Vista & 7 \ Locale ལ་ཕྱེ་དགོས་ ཨིན།

ཐོག་མའི་ལོ་རྒྱུས་ ༡ ལ།

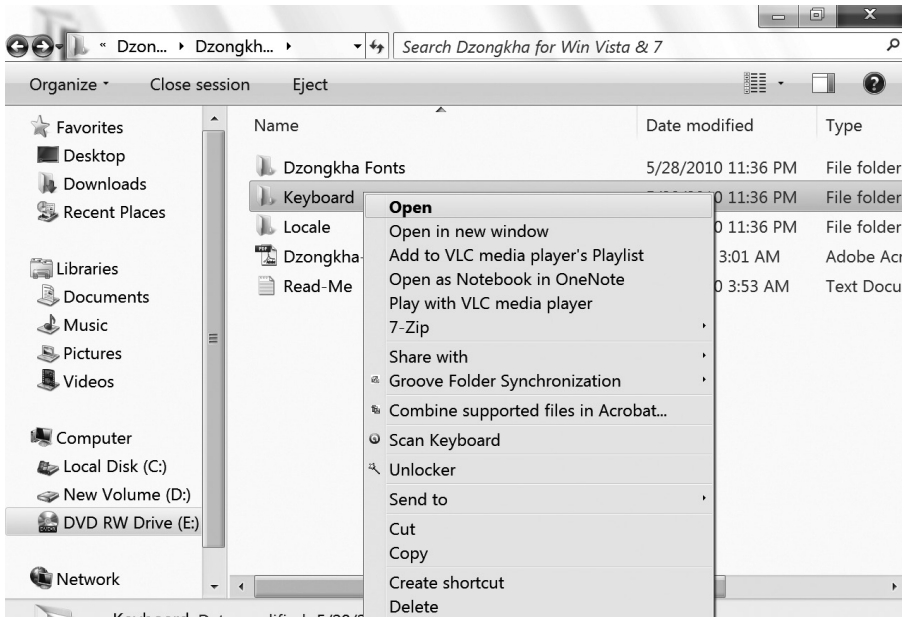
དེ་ལས་གནས་སྤྱད་ 'Locale' ཡིག་སྒྲིག་འདི་ལ་'ཕྱེ་སྤྱོད་' 'DZ-BT-Locale' ཚང་གཉིས་ཨེ་བ། འདི་གིས་ཐོག་མའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱད་འདི་རང་བཞིན་ཐོག་ལས་ གྲོག་རིག་ནང་བཅུགས་ཕྱིན་འོང།

༣ ཚྲོང་ཁའི་ལྷེ་སྒྲོམ་བརྩམས་ཐངས།

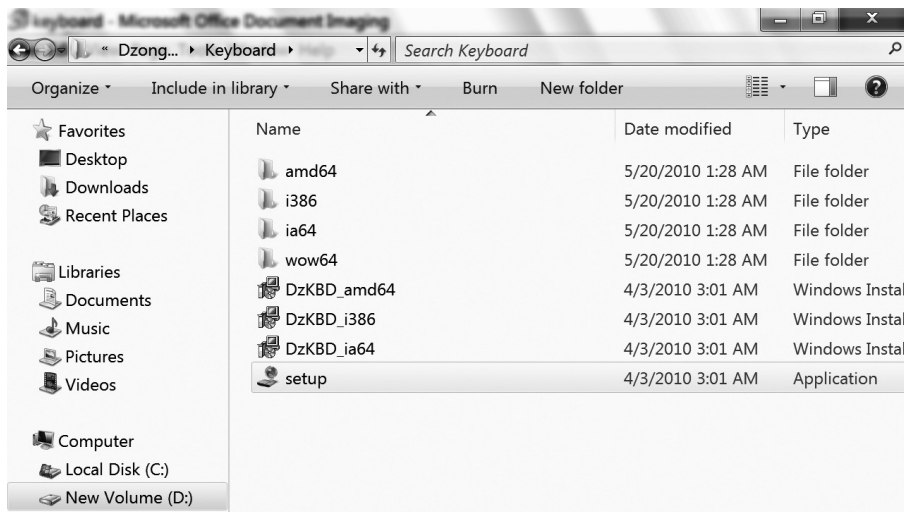
རིམ་པ་ ༡ པ།

སྐབ་འཁོར་ནང་ན་ཡིག་སྒྲིང་ཁ་ཕྱེ་དགོས་འདི་ Dzongkha Tools for Unicode\Dzongkha for Win Vista & 7\Keyboard ཡིན།

རིམ་པ་ ༢ པ།

Keyboard ཡིག་སྒྲིང་ནང་ setup.exe ཡིག་སྒྲིང་གུ་ཚར་གཉིས་ཨེབ། འདི་གིས་ཚྲོང་ཁའི་ལྷེ་སྒྲོམ་འདི་
རང་བཞིན་སྒོག་ལས་སྒོག་རིག་ནང་བརྩམས་བྱིན་འོང། ལྷེ་སྒྲོམ་འདི་ སྒོག་རིག་གི་བརྒྱུན་ཐང་ (Screen)
གཤམ་ཁ་ཐུག་ལུ་ཡོད་པའི་ ལས་དོན་བརྟན་རྟགས་ (Taskbar) ནང་ རྟན་ཡིག་བརྟན་རྟགས་
(Language bar) འོག་ལུ་ OL ཟེར་འཐོན་འོང།

ཁྱེ་ Windows XP སློག་རིག་ནང་རྫོང་ཁ་ བརྩུགས་ཐངས།

སློག་རིག་རིམ་ལུགས་ནང་ རྫོང་ཁ་བརྩུགས་ནིའི་ ལམ་སྟོན་བརྩུད་ བསྟུས།

Windows XP ནང་ རྫོང་ཁ་ལུ་ནི་ཀོ་ར་ལག་ལེན་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་འཐབ་ནིའི་དོན་ལུ་ འོག་གི་གནས་
ཚད་འདི་ཚང་དགོཔ་ཨིན།

- ༡ དང་པ་ར་ རྫོང་ཁ་ལུ་ནི་ཀོ་ར་གི་ཡིག་གཟུགས་ཅིག་ སློག་རིག་ནང་བརྩུགས་དགོ།
- ༢ གཉིས་པ་ལུ་ Windows ནང་ Complex Script ལུ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱིན་ཐབས་ཡོད་པའི་
གནས་སྟངས་བཟོ་དགོ།
- ༣ གསུམ་པ་ལུ་ Windows XP དང་གཅིག་ཁར་འོང་བའི་ Complex Script ལག་ལེན་
ལུ་ཕན་པའི་ཐབས་འཕྲུལ་རིམ་ལུགས་ Uniscribe (usp10.dll) འདི་རུས་མཐུན་བཟོ་
ཐོག་ རྫོང་ཁའི་ཡིག་གཟུགས་ལུ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པ་བཟོ་དགོ།
- ༤ བཞི་པ་ལུ་ རྫོང་ཁའི་ཡི་གུ་ མཚུབ་གཞོན་དང་ཞུན་དག་འབད་ཐབས་ལུ་ རྫོང་ཁའི་ལྷེ་སྟོན་
བརྩུགས་དགོ།
- ༥ ལྷ་པ་ལུ་ རྫོང་ཁ་དང་ ཡིག་གཟུགས་གཞན་ལག་ལེན་འཐབ་ནིའི་དོན་ལུ་ ཁྱོད་རའི་སློག་རིག་
ནང་ ལག་ལེན་རིམ་ལུགས་རེ་རེ་བཞིན་དུ་གི་རིམ་སློག་འབད་དགོཔ་ཁག་ཟེ།

༡ རྫོང་ཁ་འི་ཡིག་གཟུགས་བརྩུགས་ཐངས།

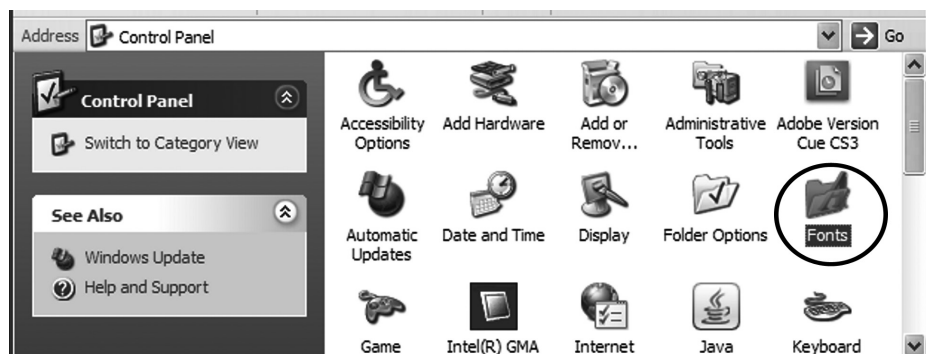
རིམ་པ་ ༡ པ།

གྲོག་རིག་བརྩུན་ཐང་འོག་གི་གཡོན་ཁ་ཐུག་ལུ་ཡོད་མི་ Start ནང་ཨེབ་པའི་ཤུལ་ལུ་ Control Panel ཨེབ་དགོ།

རིམ་པ་ ༢ པ།

Control Panel ནང་ན་ལས་ Classic View གནམ་འཐུ་འབད་ཞིན་མ་ལས་ Fonts ཡིག་སྒྲོད་ གྲུ་ཚར་གཉིས་ཨེབ་དགོ།

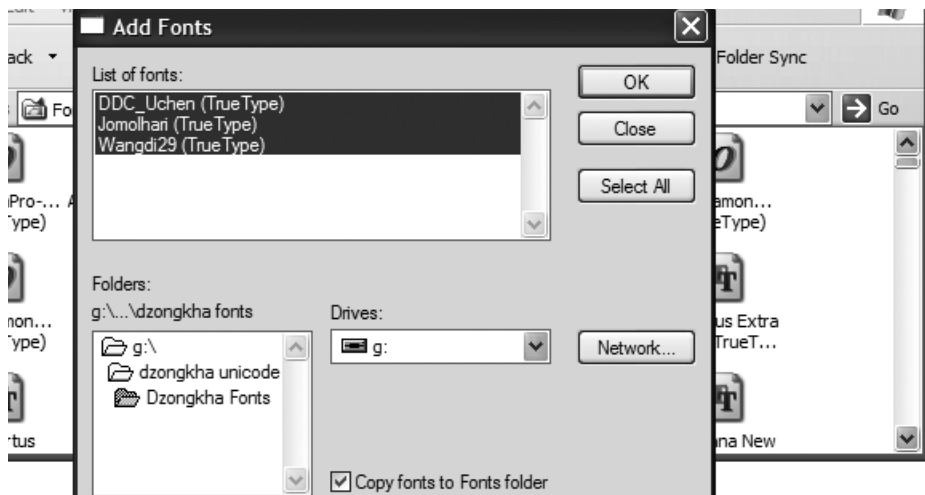
ཐོག་མཇུག་ ༣ པ།

File ► Install New Font བཅུག་འཛུགས་

ཐོག་མཇུག་ ༤ པ།

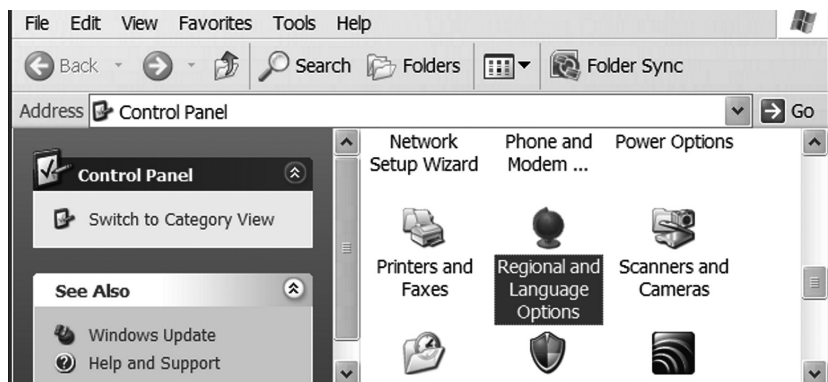
སྒྲིག་འཛུགས་ནང་ནས་ Add Fonts བཅུག་དོན་སྒྲིམ་གྱི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་ Folders བཅུག་
 Dzongkha Tools for Unicode\Dzongkha for Windows XP\Fonts འདི་ནང་འཛུགས་
 དགོ། དེ་ལས་ Select All ཞེས་དགོ། དེ་སྐབས་བཅུག་དོན་སྒྲིམ་གྱི་གཤམ་ཁ་ཐུག་ལུ་ Copy Fonts
 to Fonts Folder ཡིག་སྒྲིམ་དྲི་གཞི་ཁའི་སྒྲིམ་ཆུང་ནང་ བཅུག་རྟགས་བཀལ་དགོ། དེ་ལས་ OK
 ཞེས་སྒྲིམ་ཡིག་གཟུགས་ཆུ་བཅུགས་དགོ།

2 Complex-Script ལུ་ལག་ལེན་རྒྱུ་སྒྲུབ་ཡོད་པ་བཟོ་ ཐངས།

འི་མ་པ་ ༡ པ།

ཉེ་མར་ Control Panel ► Regional and Language Options ནང་འཛུལ་ཏེ་ Regional and Language Options ཚར་གཉིས་ཞེབ་དགོ།

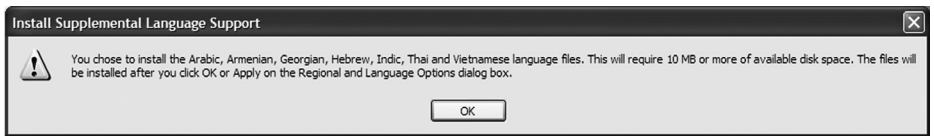
ཐོག་མཐུག་ ༣ པ།

Regional and Language Options ► *Languages* རྒྱ་མཚོ་ཚེས་ལྷན་ Supplemental language support ཟེར་མིའི་འོག་ལུ་ Install files for complex script and right-to-left languages (including Thai) ཟེར་མིའི་གཞི་ཁར་ཡོད་པའི་ སློམ་རྒྱུ་ནང་བདེན་ཏྲགས་ བཀལ་ཏེ་ OK ཞེས་དགོ།

ཐོག་མཐུག་ ༣ པ།

Install Supplemental Language Support ཟེར་མིའི་བདེན་ཏྲགས་ ཐོན་འོང་པ་ཅིན་ OK ཞེས་པའི་བྱུང་ལུ་ *Regional and Language Options* སློམ་ནང་ Apply ཞེས་དགོ།

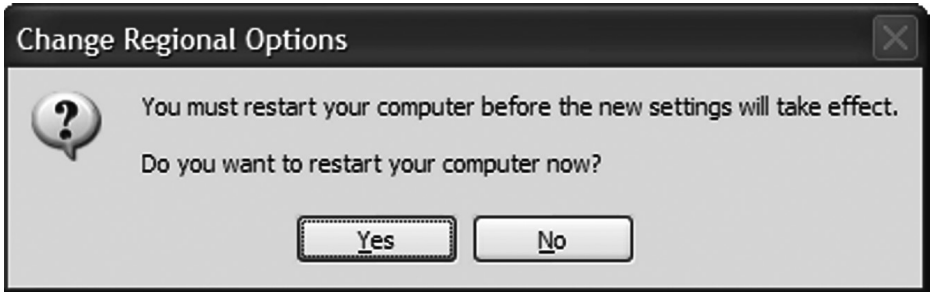
ཐོག་མཐུག་པོ་ ༤ པ།

དེའི་ཕྱི་ལུ་ Windows XP སྐབ་འཁོར་ནང་ན་བཅུག་ས་ ཟེར་བའི་བཀོད་ཀྱི་འོང་མི་འདི་ཡང་ འབྲེལ་ ཡོད་ཡིག་སྟོན་ཚུ་སྟོན་རིག་ནང་འདྲ་བཤུས་རྒྱབ་ནི་དོན་ལུ་ཨིན། ཁྱོད་ཀྱི་ Windows XP སྐབ་ འཁོར་ནང་ན་བཅུག་ས་ཞིན་མ་ལས་ OK ཨེབ་སྟེ་ཡིག་སྟོན་ཚུ་འདྲ་ཕབ་བཅུག་དགོ།

འཇམ་པ་ ༥ པ།

ཡིག་སྒྲིག་ཚུ་འབྲ་ཕབ་ཚར་མ་ད་ རྒྱུ་ལུ་སྒྲིག་རིག་འདི་ ལོག་ཏེ་འགོ་བརྩམས་ཟེར་བའི་བཀོད་ཀྱི་འཕྱོང་
འོང། དེ་འབད་མ་ད་ ཉེ་མ་ར་ Windows XP སྐབ་འཁོར་འདི་ཕྱི་ཁར་བཏོན་ཏེ་ སྒྲིག་རིག་ལོག་འགོ་
བརྩམས་བཀོད་ཀྱི་ Yes ཞེབ་དགོ།

ནན་ཐོ་ རྒྱུ་ལུ་ Windows XP སྐབ་འཁོར་མེད་པ་ཅིན་ རྒྱུ་ཀྱིས་བཀོད་ཀྱི་འདི་སྤང་མེད་སྟེ་བཞག་རུང་
བརྟུབ་ནི་ཡིན་རུང་ འདི་གིས་ རྒྱུ་ཁའི་ལག་ལེན་རིམ་ལུགས་ལ་ལུ་ཅིག་ནང་ རྒྱུ་ཁ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ནང་ཀྱི་རྒྱུ་
སུ་འགྱུ་འོང།

༣ Uniscribe Windows XP རྣང་དུས་མཐུན་བཟོ་ཐངས།

རྒྱུ་རའི་སྒྲིག་རིག་ནང་ འོས་འབབ་ལྡན་པའི་ Uniscribe (usp10.dll) རིམ་ལུགས་དེ་ ཐོབ་མ་
ཚུགས་པར་ བརྩམས་མ་ཚུགས་པ་འབྲམ་ཅིག་དང་ རིམ་སྒྲིག་ཡང་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་འབད་མ་ཚུགས་པ་ཅིན་
རྒྱུ་ཁའི་ཡི་གུ་ཚུ་ གཤམ་འཁོད་ཡོད་པའི་དབྱེ་དང་པ་བཟུམ་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་མེན་པར་སྟེ་ལ་ཏེ་འཕྱོང་འོང།
འོས་འབབ་ལྡན་པའི་ Uniscribe རིམ་ལུགས་དེ་བརྩམས་ཚུགས་པ་ཅིན་ ཡི་གུ་འི་སྒྲིག་བཀོད་ཀྱི་ཡང་
གཤམ་འཁོད་དབྱེ་གཉིས་པ་བཟུམ་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་འཕྱོང་འོང།

example 1

example 2

ཐིམ་པ་ ༡ པ།

Windows XP དང་གཅིག་ཁར་འོང་བའི་ Uniscribe (usp10.dll) ཐིམ་ལུགས་འདི་གིས་ ཐོང་ལ་ལུ་རྒྱབ་སྐྱོར་མེད་པ་ལས་ རྒྱབ་སྐྱོར་བྱིན་ཚུགས་པའི་ ཐིམ་ལུགས་ཅིག་ འཛོལ་ཏེ་བརྩྭགས་དགོ།
ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོག་ཐིག་ནང་ Office 2003 SP2 ཡང་ན་ Office 2007 བརྩྭགས་སྟེ་ཡོད་པ་ཅིན་ འོག་ལུ་ཡོད་པའི་ ཐིམ་པ་ ༡ པ་གྱུ་འགྱུར་བརྟུབ།

དེ་མིན་ ཏུས་མཐུན་གྱི་ Uniscribe འཐོབ་ཐབས་ལུ་ འོག་ལུ་ཡོད་མི་ག་འབད་རུང་ཅིག་ལག་ལེན་འཐབ་གནང་དགོ།

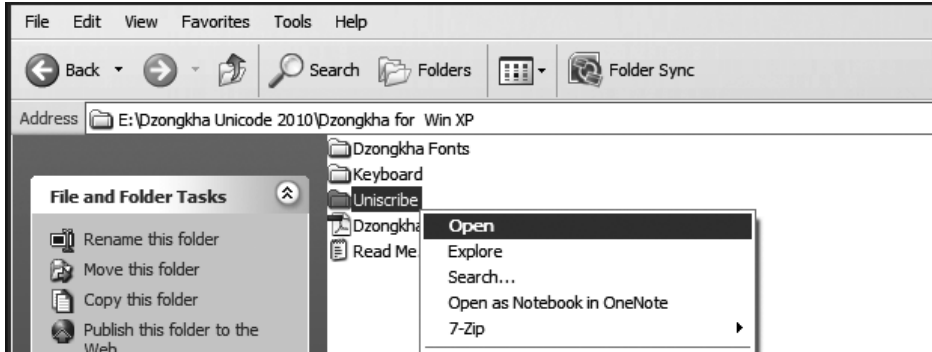
- ཡོངས་འབྲེལ་འཆར་སྒྲོ་ www.microsoft.com ནང་ལས་ Microsoft Word Viewer ཐིན་མེད་སྟེ་ཐོབ་མི་འདི་ཕབ་སྟེ་བརྩྭགས་དགོ།
- Office Microsoft 2003/XP འདི་ Microsoft Office Update ལས་ཐོབ་པའི་ དེང་ཏུས་ཀྱི་ service pack གིས་སྟེ་ཏུས་མཐུན་བཟོ་དགོ།
- ཡང་ན་ Microsoft Office 2007 ཟེར་མི་དེ་བརྩྭགས་དགོ།

Microsoft གི་ Windows Vista ཐིམ་ལུགས་ནང་ Uniscribe (usp10.dll) ཅིག་འཐོན་དོ་ ཡོད་མི་འདི་གིས་ ཐོང་ལ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པ་ཨིན།

དེ་འབདཝ་ད་ Microsoft གི་མི་གཞན་ལུ་ ཏུས་མཐུན་ཡོད་པའི་ usp10.dll འང་འདི་ལོག་སྟེ་སྟོ་བཟུང་འབད་ནི་འདི་གནང་བ་མི་བྱིན།

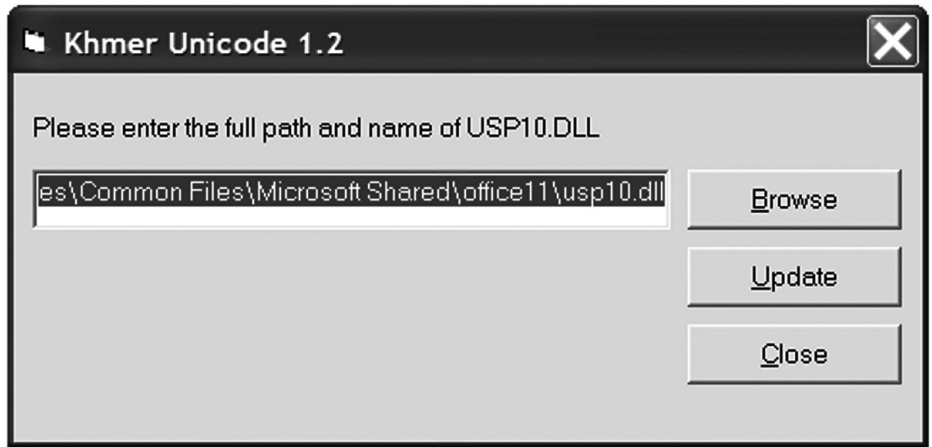
ཐོག་མཐུག་ ༡ པ།

ཐོག་མཐུག་ཐོག་མཐུག་ Dzongkha Tools for Unicode\Dzongkha for Windows XP\ Uniscribe ཡིག་སྒྲིག་ནང་འཛུལ་དགོ།

ཐོག་མཐུག་ ༢ པ།

Uniscribe ཡིག་སྒྲིག་ནང་འཛུལ་ཏེ་ InstallUsp10Only.exe ཚར་གཏོང་ཞེས་ཆེ་ ཏུ་མ་ཐུག་ བཟོ་མི་འདི་འགོ་བཙུགས་དགོ།

ཉེ་མ་ལས་ཡོད་པའི་ Uniscribe བཟང་འཛུལ་ནིའི་དོན་ལུ་ ད་ལྟོའི་གདམ་ཁ་ཆ་མེད་གཏང་ནི།
 འདི་འཛོན་དགོ་མི་འདི་ གློག་རིག་གིས་འབད་བ་ཅིན་ ལམ་ལུགས་ཡིག་སྟོན་དེ་ ཁྱོད་ཀྱིས་མ་ཤེས་པ་སྟེ་
 སོར་ད་ཡི་ཟེར་བའི་ཉེན་བརྟེན་བྱེད་ཅིན་ཨིན་མས། དེ་འབདམ་ད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་བཞིན་ ཅུས་མཐུན་ usp10.
 dll བརྟེན་མི་འདི་ ཁྱོད་ར་གིས་བརྟེན་པ་ཨིན་མ་ལས་ Windows CD འདི་མ་
 བརྟེན་པར་ Cancel ཞེས་དགོ། ག་དེམ་ཅིག་སྟེ་ Windows CD འདི་བརྟེན་པ་ཅིན་ ཅུས་
 མཐུན་མེན་པའི་ ཉེ་མ་གི་ usp10.dll འདི་འབྲ་བ་ཤུགས་ལྷན་ལྷན་ འཛུལ་འགྱུར་ནི་ཨིན་མ་ལས་ གློག་
 རིག་འདི་གིས་ཚཱ་ལ་ཡུ་ནི་ཀོ་ཏ་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་བརྟེན་མི་ཚུགས།
 དེ་སྐབས་ Windows ལམ་ལུགས་ཀྱིས་ཡང་ གློག་རིག་ལམ་ལུགས་ཡིག་སྟོན་ འདི་སོར་བཏང་མ་
 ལས་བརྟེན་ལམ་ལུགས་ཚུ་ གཏན་གཏན་མེད་པ་འགྱུར་འོང་ཟེར་བའི་ཉེན་བརྟེན་ཡང་འབདམ་ཨིན།

དེ་བསྐྱང་ཡང་ ཉེན་བརྟེན་འདི་ སྤང་མེད་སྟེ་བཞག་སྟེ་ Yes ཞེས་སྟེ་ཅུས་མཐུན་ཡོད་པའི་ usp10.dll
 འདི་ར་བཞག་དགོ།

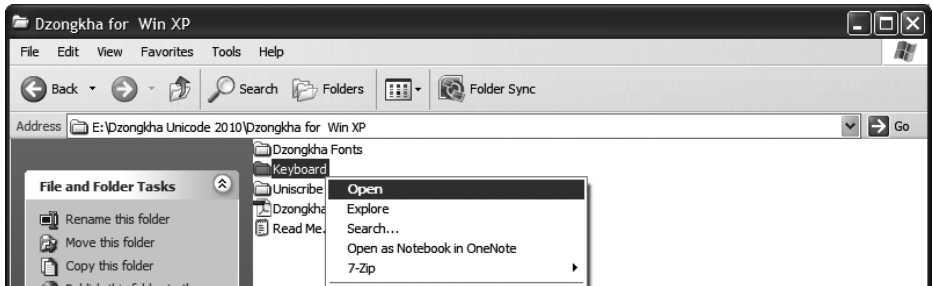
རིམ་པ་ ༡ པ།

གློག་རིག་འདི་ ལོག་སྟེ་འགོ་བརྟེན་པ་དགོ།

༤ Windows XP རྒྱ་ཆེད་ཁའི་ལྷོ་སྐྱོམ་བཅུགས་ཐངས་དང་ འིམ་སྒྲིག་འབད་ཐངས།

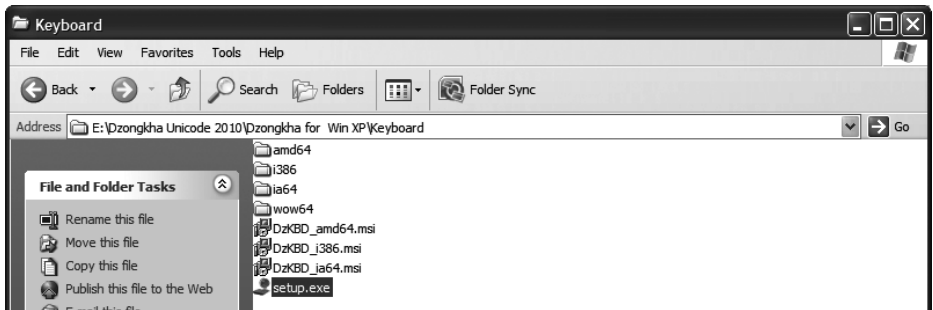
འིམ་པ་ ༡ པ།

སྐབ་འཁོར་ཁ་ཕྱི་སྤྱོད་ Dzongkha Tools for Unicode\Dzongkha for Windows XP\
Keyboard འདི་ནང་འཛུལ་དགོ།

འིམ་པ་ ༢ པ།

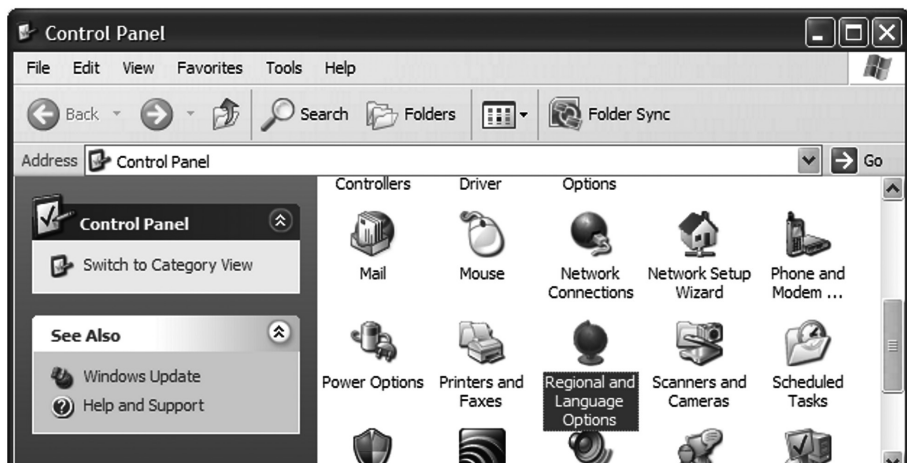
ལྷོ་སྐྱོམ་གྱི་ཡིག་སྒྲིག་ཁ་ཕྱི་སྤྱོད་ setup.exe ཡིག་སྒྲིག་འདི་ལག་ལེན་འཐབ་ནིའི་དོན་ལུ་ ཚར་གཉིས་
ཞེས་དགོ། དེ་གིས་ རྒྱ་ཆེད་ཁའི་ལྷོ་སྐྱོམ་ཡིག་ཆ་ཚུ་ རང་བཞིན་གྱིས་ སྒྲིག་རིག་ནང་བཅུགས་བྱིན་འོང།

Installation Complete བན་དོན་སྐྱོམ་འདི་འཐོག་ནས་ Close ཞེས་དགོ།

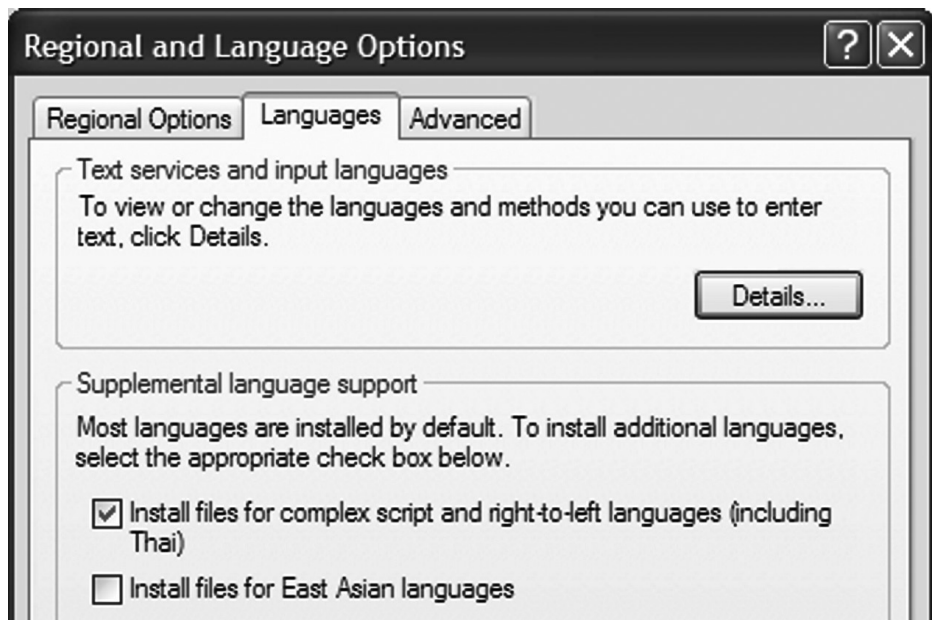
རིམ་པ་ ༣ པ།

སྒྲིག་རིག་ནང་ ལྷོ་སྒྲིག་ཡིག་ཆ་ཚུ་བཙུགས་ཚར་ཞིན་ལས་ *Control Panel* ► *Regional and Language Options* ནང་འཛུལ་དགོ། དེ་ལས་ *Regional and Language Options* ཚར་གཏིས་ཞེས་དགོ།

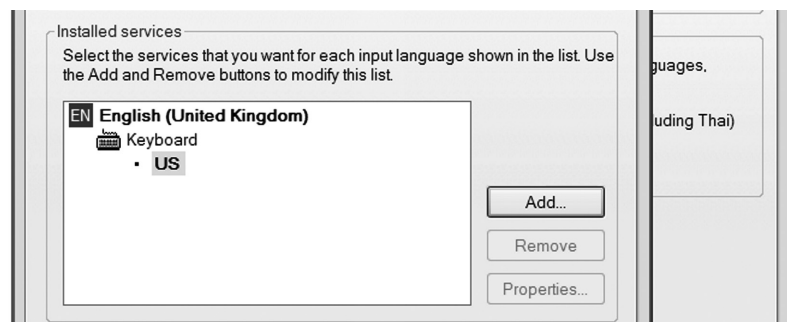
རིམ་པ་ ༤ པ།

Languages ཟེར་མི་འདི་གདམ་འཐུ་འབད་དེ་ *Text services and input languages* འོག་ལུ་
ཡོད་པའི་ *Details* ཞེས་དགོ།

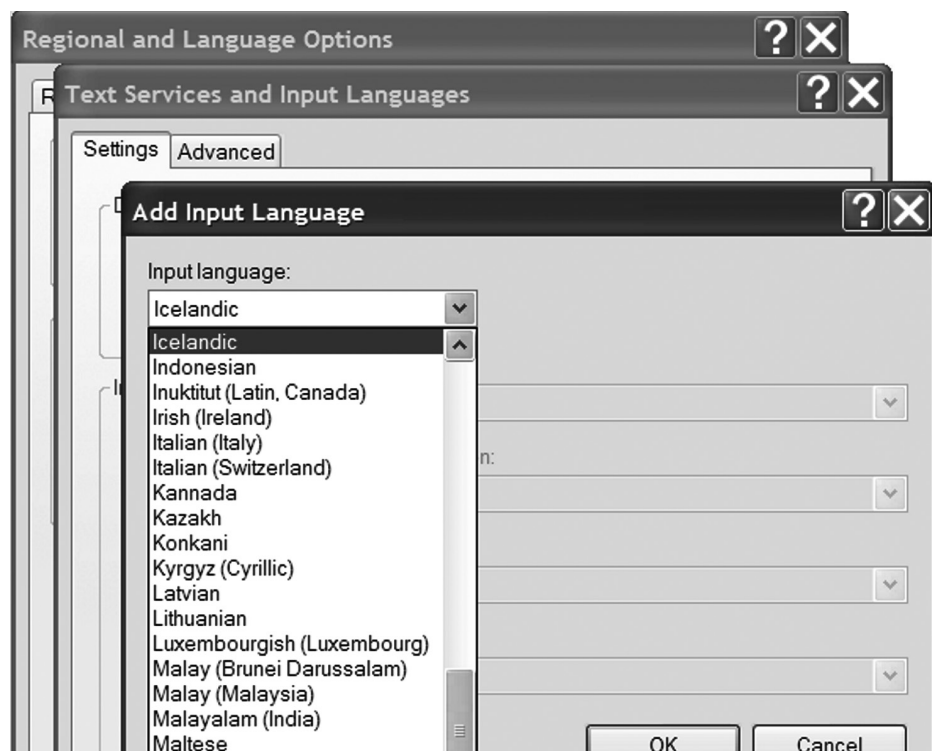
ཐོང་པ་ ༥ པ།

དེག་ཤུལ་ལས་ Installed Services གི་ཚ་བར་ཡོད་པའི་ Add... ཞེས་པ་ཅིན་ལྟེ་སྒྲོམ་གསར་པོ་
ཅིག་བརྩམས་འོང།

འཇམ་པ་ ༤ པ།

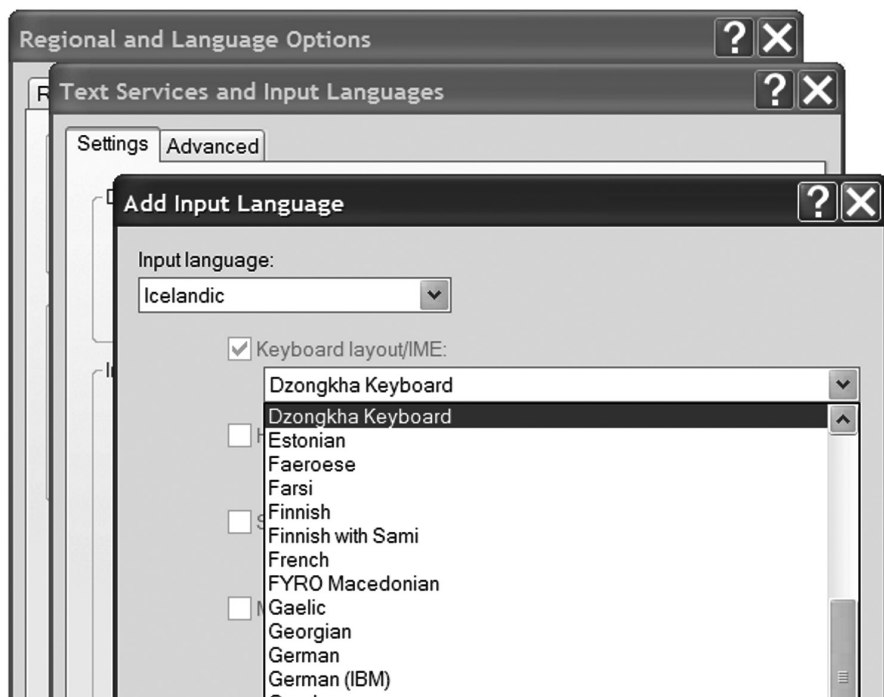
Input Language འོག་ལུ་ Icelandic འདི་གདམ་འཐུ་འབད་དེ་ KeyboardIME ལུ་བར་
ཡོད་པའི་སྐྱོམ་ནང་ བདེན་ཏུགས་བཀལ་ཏེ་ Dzongkha Keyboard འདི་ལྷོ་སྐྱོམ་སྤྱོད་ གདམ་འཐུ་
འབད་དགོ།

ལྷོ་སྐྱོམ་སྤྱོད་བཀོད་འདི་ Windows ནང་འགྱོ་བཟུབ་པའི་ སྐད་ཡིག་ཅིག་གུ་བསྐྱིག་དགོ། དེ་འབད་མ་
ལས་ཐོག་མའི་ལྷོ་སྐྱོམ་འདི་ལག་ལེན་མ་འཐབ་པར་ཡོད་པའི་ Icelandic གི་ཡི་གུ་སྐྱིག་བཀོད་འབད་
བཞག་པ་ཨིན། དེ་སྐབས་ Icelandic ལྷོ་སྐྱོམ་སྤྱོད་བཀོད་དེ་ མ་བཟུགས་པར་བཞག་དགོ།

འཇམ་པ་ ༡ པ།

དེལས་ Text Services and Input Languages བན་དོན་སྒྲུལ་ནང་ Apply ཞེབ་དགོ།

འཇམ་པ་ ༢ པ།

བན་དོན་སྒྲུལ་འདི་ནང་ར་ Preferences འོག་ལུ་ Language Bar... ཞེབ་དགོ།

ཐོག་མཐུག་ ༩ བ།

Language Bar Settings གི་བརྟན་དོན་སྤྱོད་ཀྱི་ Show Language Bar on the desktop
 དང་ Show additional language bar icons on the taskbar གཉིས་ཆ་རྒྱ་གཞི་གཞི་གཞི་
 སྤྱོད་ཀྱི་ཆུང་ནང་བརྟན་དོན་སྤྱོད་ཀྱི་དེ་ལས་ OK ཞེས་སྟེ་ Language Bar Settings བརྟན་
 དོན་སྤྱོད་ཀྱི་ཆུང་ནང་བརྟན་དོན་སྤྱོད་ཀྱི་

འཛིན་པ་ ༡༠ པ།

དེ་ལས་ OK ཞེས་སྟེ་ Text Services and Input Languages བཅད་དོན་སྒྲིམ་ཁ་བསྐྱམས་
 ཏེ་ དེ་གི་ཤུལ་ལས་ OK ཞེས་སྟེ་ Regional and Languages Options བཅད་དོན་སྒྲིམ་ཡང་ཁ་
 བསྐྱམ་དགོ།
 གྲོག་རིག་བརྟན་ཐང་གི་གཡས་ཁ་བྱུག་གི་ གཤམ་ལུ་ཡོད་པའི་ལས་དོན་བཅད་རྟགས་ནང་ ཐོང་ལའི་ལྷེ་
 སྒྲིམ་འདི་ Icelandic ཟེར་མཐོང་ཚུགས།

ཡིང་ལིཤ་དང་ ཐོང་ལའི་ལྷེ་སྒྲིམ་གཉིས་ ག་དགོཔ་བཅད་རྟགས་གུ་ཞེས་སྟེ་ གཤམ་འཐུ་འབད་བརྟུབ།
 ཡིང་ལིཤ་དང་ ཐོང་ལའི་ལྷེ་སྒྲིམ་གཉིས་ ག་དགོཔ་གཤམ་འཐུ་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ལྷེ་སྒྲིམ་ནང་ Ctrl
 དང་ Shift གཉིས་གཅིག་ཁར་ཞེས་སྟེ་གཤམ་ཁ་རྒྱབ་དགོ།

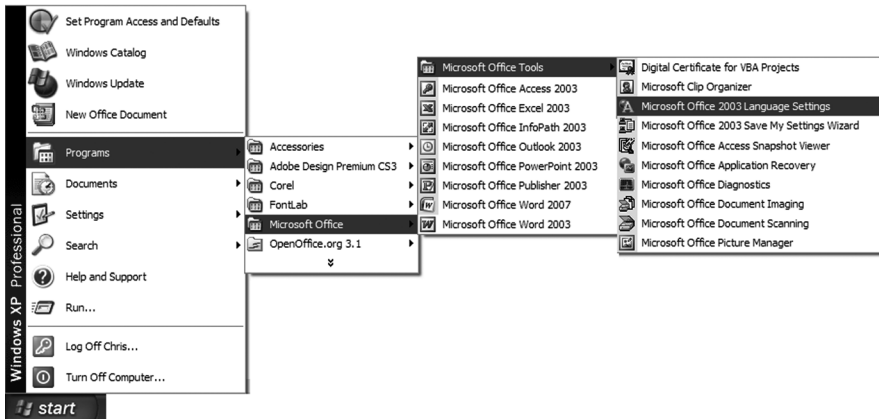
१. **वर्षा**

- རྫོང་ཁ་ཡུ་ནི་ཀོ་ར་རིམ་ལུགས་བརྩམས་ཐངས་དང་རིམ་སྒྲིག་ལམ་སྟོན།

2 Microsoft Office རང་སྐད་ཡིག་གཞུང་སྒྱུར་གྱི་སྒྲིག་

འི་མ་ཕ་ 1 པ།

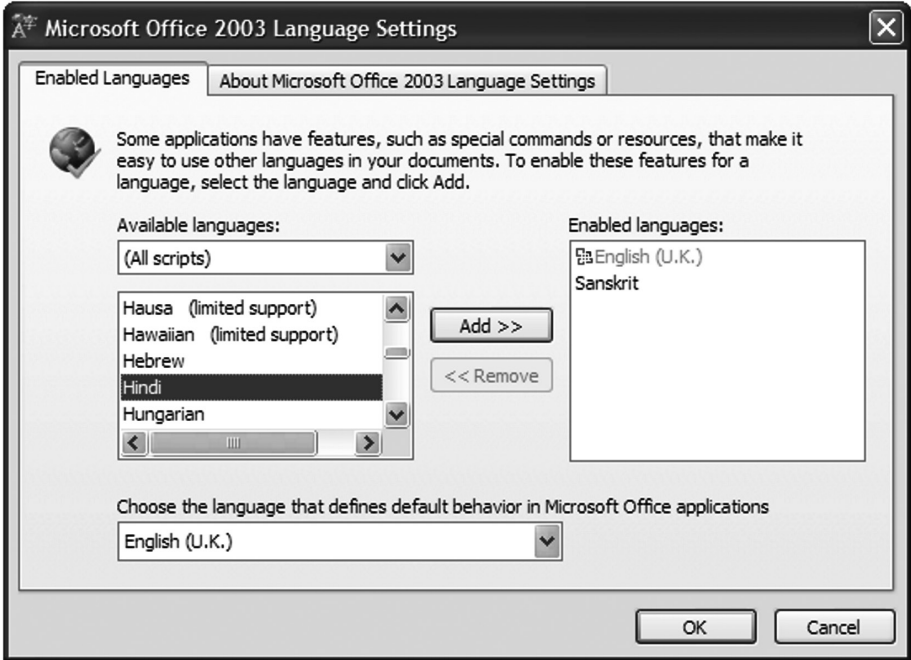
དང་ཕ་ར་ Start ► Programs ► Microsoft Office ► Microsoft Office Tools ► Microsoft Office Language Settings རང་འཇུག་དགོ།

འི་མ་ཕ་ 2 པ།

Office 2003 Language Settings བད་དོན་སྒྲོམ་ནང་ Available languages འོག་གི་ཐོ་
 རང་ལས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པའི་ འདྲ་མིན་ཡི་གུ་ཚན་གྱི་ (complex script) རྒྱ་ཡིག་ཅིག་གང་མ་
 འཇུ་འབད་དགོ། དེ་ལས་ Add >> ཞེས་དགོ། རྩོད་ཀྱིས་གང་མ་འཇུ་འབད་མི་འདྲ་ཡིག་འདི་
 Enabled languages ཐོ་ནང་འཇོན་འོང། དེ་ལས་ OK ཞེས་དགོ།

དན་ཐོ་ འདྲ་མིན་ཡི་གུ་ (Complex Script) ཚན་གྱི་རྒྱ་ཡིག་ག་འབད་ཅུང་ཅིག་ (དབྱེ་འབད་ན་ Sanskrit,
 Hindi, Nepali, or Thai) གང་མ་འཇུ་འབད་བར་ཁྱད་མེད་མི་འདི་ Word 2003 རང་ Dzongkha ཡང་
 ར་ Tibetan ཟེར་བའི་གང་མ་འཇུ་མེད་པ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ཡིན།

3 ཐོག་མཐུག་པོ་གྱི་གྲུ་ལ་བཅད་མཆེན་པོ་ལེགས་ཤོམ་འབྲེན་ ཐབས་བཟོ་ཐངས།

ཡི་གེ་ལོ་གྲུ་འདི་ཚུ་ བར་ནའི་ས་སྤྱོད་གིས་སྤྱོད་པའི་གྲུ་དང་ གྲུ་གོང་འོག་འདི་ཁ་ཕྱེས་ཡིན་པ་དྲ་ ཐོག་
 ཡི་གེ་དང་འབད་བ་ཅིན་ ཡི་གུ་བར་ནའི་ཆག་གིས་སྤྱོད་པའི་གྲུ་དང་ གྲུ་གོང་འོག་བཅད་མཆེན་པོ་ལེགས་ཤོམ་
 ཡིན། Word 2003 རང་ ཐོག་མཐུག་པོ་གྱི་ གྲུ་གོང་འོག་ལེགས་ཤོམ་སྤྱོད་ ཁ་ཕྱེ་ཚུགས་པ་བཟོ་ནིའི་
 རྟོག་ལུ་ འོག་ལུ་བཀོད་མའི་མི་པ་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

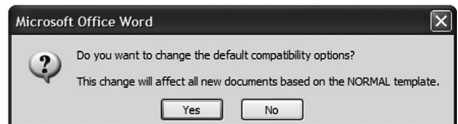
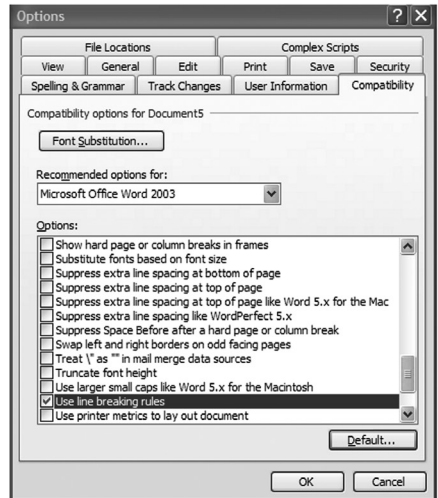
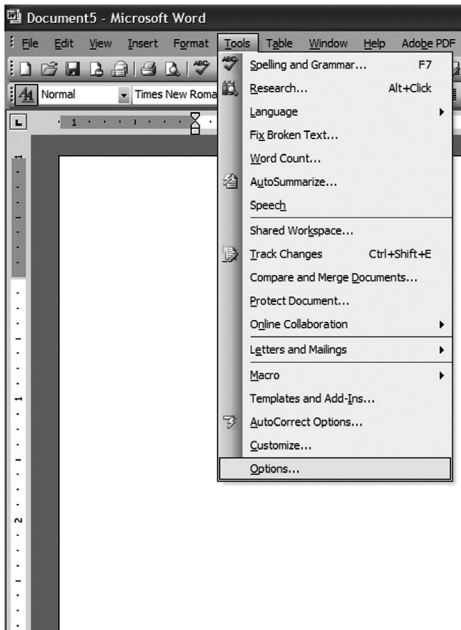
ཐོག་མཐུག་ ༡ པ།

Microsoft Word 2003 འདི་འགོ་བརྩམས་པ། རྟེན་འཇུག་ Menu ► Tools ► Options... རྟེན་འཇུག་དགོ།

ཐོག་མཐུག་ ༢ པ།

Options བཅད་དོན་སྒྲུབ་ནང་ Compatibility ► Options རྟེན་འཇུག་སྟེ་གདམ་འཕུ་ལེ་ག་ཡོད་སའི་ཐོ་ནང་ལས་ Use line breaking rules འཛོལ་ཏེ་ དེའི་གདོང་ཁའི་སྒྲུབ་ཚུང་ནང་ བཅད་ན་ཏུགས་བཀལ་ཏེ་ Default... ཞེས་དགོ།

Do you want to change the default compatibility options? ཟེར་བའི་བཅད་དོན་སྒྲུབ་འདི་ཐོ་ནང་ན་ Yes ཞེས་པ་ཅིན་ ཡིག་ཆ་གསར་པོ་ག་ར་ལུ་ ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་འགྱུར་ཏེ།

ཟིམ་པ་ ༣ པ།

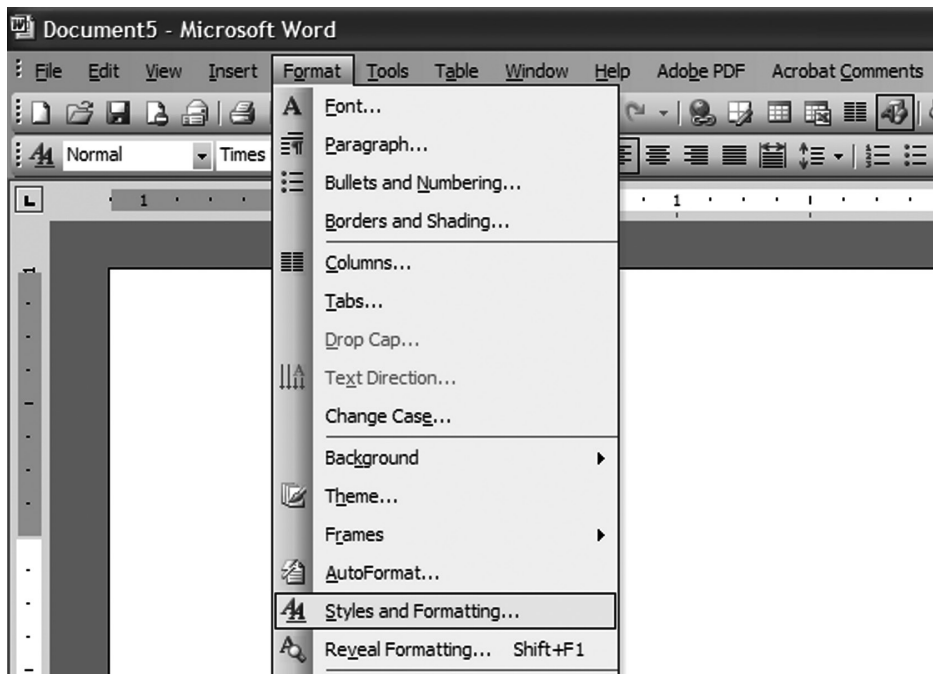
Options བན་དོན་སྒྲིམ་ནང་ OK ཞེས་པ་ཅིན་བསྐྱར་བཅོས་ཚུ་ཚུད་འགྱུ་ནི་དང་ བན་དོན་སྒྲིམ་འདི་
ཡང་ཁ་བསྐྱུལ་འགྱུ་འོང།

༤ ཚོང་ལའི་བཟོ་བཀོད་བཟོ་ཐངས།

༤.༡ ཚོང་ལའི་སྔོན་སྒྲིག་ཡིག་གཟུགས་སྒྲིག་བཀོད།

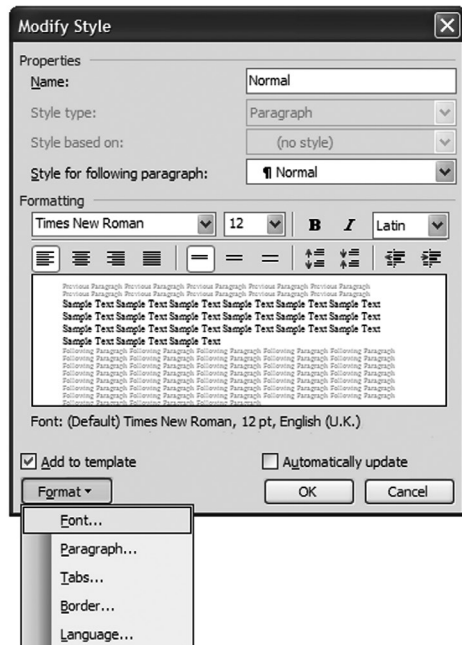
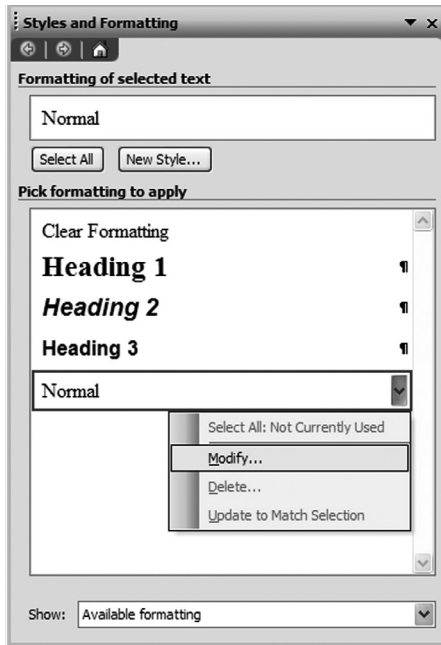
ཟིམ་པ་ ༡ པ།

Microsoft Word 2003 འདི་འགོ་བརྩམས། དེ་ལས་ Menu ► Format ► Styles and
Formatting ནང་འཕྲུལ་དགོ།

ཐོག་མཐུག་ ༣ པ།

བཅོ་བཀོད་ཀྱི་ཐོ་ཚུ་གཡམས་ཁ་ཐུག་གི་དཀར་ཆག་ཅིག་ནང་འཕྲོན་འོང་། བཅོ་བཀོད་ཀྱི་ཐོ་འདི་ནང་Normal འདི་གདམ་འབྲུ་འབད་དེ་གཡམས་ཁ་ཐུག་ལུ་ཁེབ་དགོ། འདི་ཁེབ་པའི་ཤུལ་ལུ་ཐོན་པའི་ཐོ་ནང་ Modify... གདམ་འབྲུ་འབད་མ་དག་ Modify Style བད་དོན་སྒྲིམ་འདི་ཁ་ཕྱེ་འོང་།

ཐོག་མཐུག་ ༣ པ།

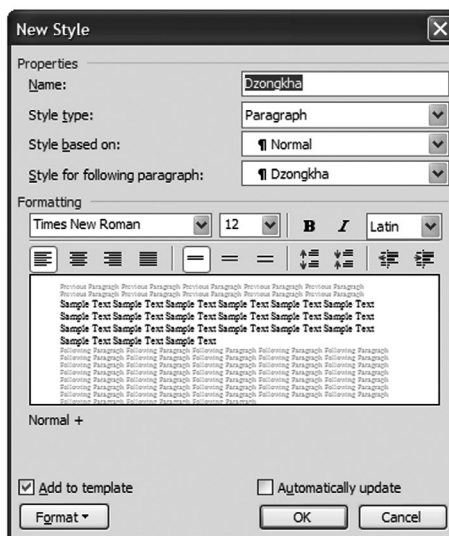
Modify Style བད་དོན་སྒྲིམ་ནང་ Add to template འདི་གུ་བདེན་ཉགས་བཀལ་དགོ། དེ་ལས་
Format ► Font... འདི་གདམ་འབྲུ་འབད་དགོ།

ཐོག་མཐུག་ ༤ པ།

Font ཡིག་སྒྲིང་ནང་ན་ Complex Scripts བད་དོན་སྒྲིམ་གྱི་འོག་ལུ་ DDC Uchen འདི་

Styles and Formatting བདེ་དོན་སྒྲུབ་ནང་ New Style... ཞེས་དགོ།

New Style བད་དོན་སྒྲིམ་ནང་ Add to template ཟུར་ཁའི་སྒྲིམ་ཆུང་ནང་བདེན་ཏྲགས་བཀལ་ཏེ
གཤམ་འཁོད་གནས་ཐོ་རྒྱ་བཙུགས་དགོ།

Name: Dzongkha
Style type: Paragraph
Style based on: Normal
Style for following paragraph: Dzongkha

ཐོག་མཐུག་ ༣ པ།

དེའི་ལུ་ *Format ► Font...* གདམ་འཕུ་འབད་དགོ། *Font* གི་བད་དོན་སྒྲིམ་ནང་ཡོད་པའི་
 Latin text font དང་ Complex Scripts འོག་ལུ་ DDC Uchen ཡིག་གཟུགས་ (ཡང་ན་
 ཐོག་མཐུག་ཀྱི་ཀོ་རྒྱུ་ཡིག་གཟུགས་གཞན་ཅིག་) གདམ་འཕུ་འབད་དགོ། དེའི་ལུ་ OK ཞེས་དགོ།
 Modify Style བད་དོན་སྒྲིམ་ནང་ཡོག་སྟོད་པ་ད་ ཉེ་མ་ར་ Add to template བད་དོན་སྒྲིམ་
 ནང་ བདེན་ཏྲགས་བཀལ་ཞིན་མ་ལས་ OK ཞེས་དགོ།

༤.༣ ཐོག་མཐུག་ཡིག་འཕུ་གི་བཟོ་བཀོད་བཟོ་ཐངས།

ཐོག་མཐུག་ཡིག་གཟུགས་ཅེ་ཅེ་ལུ་ བཟོ་བཀོད་བཟོ་ནི་ཡིན། དོན་མཚམས་ཅེ་ཅེ་འི་ནང་འཁོད་ཀྱི་ ཆོག་ཡིག་
 རྩ་ལུ་ ཡིག་འཕུ་བཟོ་བཀོད་ ལག་ལེན་འཐབ་བརྟུབ་ཡིན། བཟོ་བཀོད་འདི་ཡིད་ལོག་དོན་མཚམས་
 བར་ན་ལས་ཡར་ ཐོག་མཐུག་ཡི་གུ་བརྟུགས་དགོས་ཐུ་ནང་ལག་ལེན་འཐབ་བརྟུབ་མ་ཆད་ ཐོག་མཐུག་
 གཟུགས་སོར་ཉེ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ནང་ཡང་བརྟུབ་ཡིན།

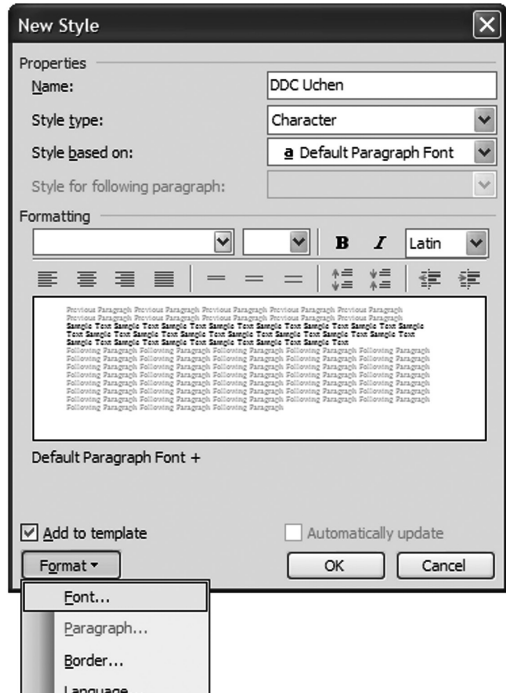
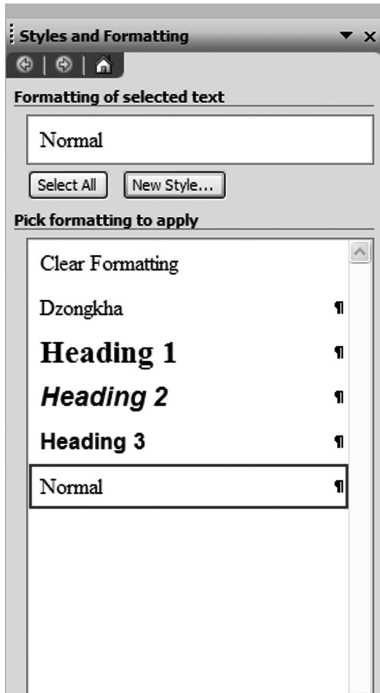
ཐོག་མཐུག་ ༡ པ།

Styles and Formatting བད་དོན་སྒྲིམ་ནང་ New Style... ཞེས་དགོ།

ཐོག་མཐུག་ ༢ པ།

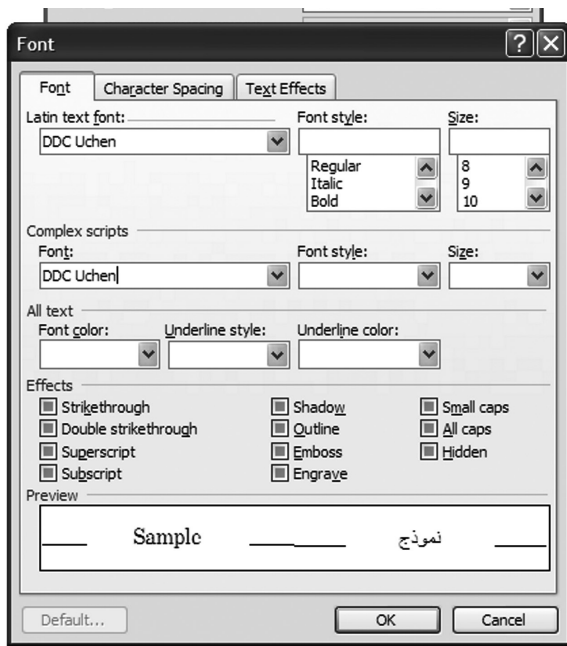
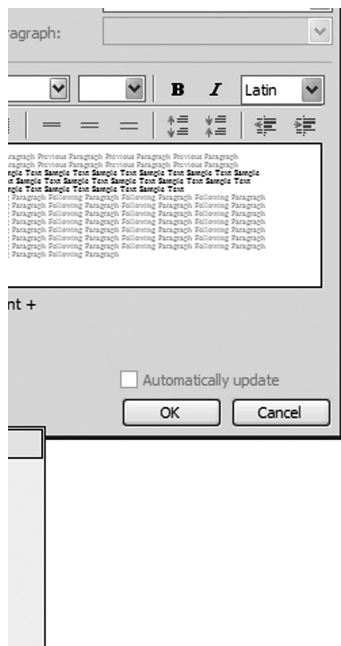
New Style བད་དོན་སྒྲིམ་ནང་ Add to template ཟུར་ཁའི་སྒྲིམ་རྩུང་ནང་བདེན་ཏྲགས་བཀལ་ཉེ་
 འོག་ལུ་བཀོད་ཡོད་པའི་གནས་ཐོ་རྩུ་བརྟུགས་དགོ།

<i>Name:</i>	Dzongkha
<i>Style type:</i>	Character
<i>Style based on:</i>	Default paragraph font

ཐོག་མཐུག་ ༣ པ།

དེལས་ *Format* ► *Font...* གནམ་འཕུ་འབད་དགོ། *Font* གི་བན་དོན་སྒྲིམ་ནང་ཡོད་པའི་
 Latin text font དང་ Complex Scripts འོག་ལུ་ DDC Uchen ཡིག་གཟུགས་ (ཡང་
 བ་ རྫོང་ཁའི་ཡིག་གཟུགས་གཞན་ཅིག་) གནམ་འཕུ་འབད་དགོ། དེན་ལུ་ *Font Style* དང་
Size དེལས་སྒྲིམ་གཞན་ཚུ་ནང་ག་ཅི་ཡང་མ་བཟུགས་པར་སྤྲོང་མ་སྤྲོད་བཞག་དགོ། དེལས་ *Font* དང་
New Style བན་དོན་སྒྲིམ་ནང་ *OK* ཞེས་ཏེ་ ཁ་བསྐྱམ་པ་ཅིན་ བཟོ་བཀོད་ཚུ་ཚུད་དེ་སྤྲོད་འོང་།

དེ་དང་ཆ་འདྲམ་སྟེ་ ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་བཅོ་བཀོད་གསར་པ་ Wangdi 29 དང་ Jomolhari གཉིས་
 ལག་ཆས་ཐོན་གྱི་མིང་ཡང་འདི་དང་ཆ་འདྲམ་སྟེ་བཅོ་བཞག། དེ་ལས་ Word ནང་ན་ རྩོམ་ཁའི་
 ཡིག་གཟུགས་འདི་ ཁ་མར་འཐོན་བརྟུབ་པའི་རྩོམ་ཁའི་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་ཐོན་ལས་མེན་པར་ བཅོ་བཀོད་
 བཅོ་ཡོད་མི་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཐོག་ལས་ རྩོམ་ཁའི་ཡིག་གཟུགས་མོར་ནི་དང་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ཚུ་
 མཛད་དགོ། དེ་གི་ཕན་པ་འདི་ རྩོམ་ཁའི་ཡིག་ཆ་ཚུ་ནང་ རང་གིས་མཐོ་མིའི་ཡིག་གཟུགས་མེན་པར་
 ཡིག་གཟུགས་གཞན་ཐོན་མི་ཚུ་ བཀག་ཚུགས་པ་ཡིན།

༡ ཐོག་མཐུག་ཐོག་མཐུག་ Microsoft Word 2007 སྒྱུར་སྒྲིག་འབད་ཐངས།

༡ ཐོག་མཐུག་

- ༡ ཐོག་མཐུག་ནང་ བདག་སྐྱོང་གི་དབང་ཆ་ (administrative privileges) ཐོག་འཛུལ་
དགོས་ལག་ཆེ།
- ༢ ཐོག་མཐུག་ལེན་འཐབ་བརྟུབ་བཟོ་ནི་དོན་ལུ་ ཉེ་མ་ལས་བཀོད་ཡོད་པའི་ དོན་ཆན་
ཚུ་དང་འཁྲིལ་ཉེ་ ཐོག་མཐུག་འདི་ནང་ ཐོག་མཐུག་ལེན་འཐབ་བརྟུབ་བཟོ་དགོ། (ཐོད་
རའི་ཐོག་མཐུག་ནང་ བཟུགས་ཐབས་ལམ་ (Input Method) ཡིག་གཟུགས་
(Fonts) ཚུ་དང་ འབྲེལ་ཡི་གུ་ (Complex Script) ཚུ་བཟུགས་དགོ།)
- ༣ ཐོག་མཐུག་ནང་ Microsoft Office 2007 དང་ ཏུས་མཐུན་དགོས་མཁོ་ཚུ་བཟུགས་
དགོ།

༢ Microsoft Office བཟུགས་ཡིག་གནས་སྒྱུར་སྒྲིག་ སྒྲིག་

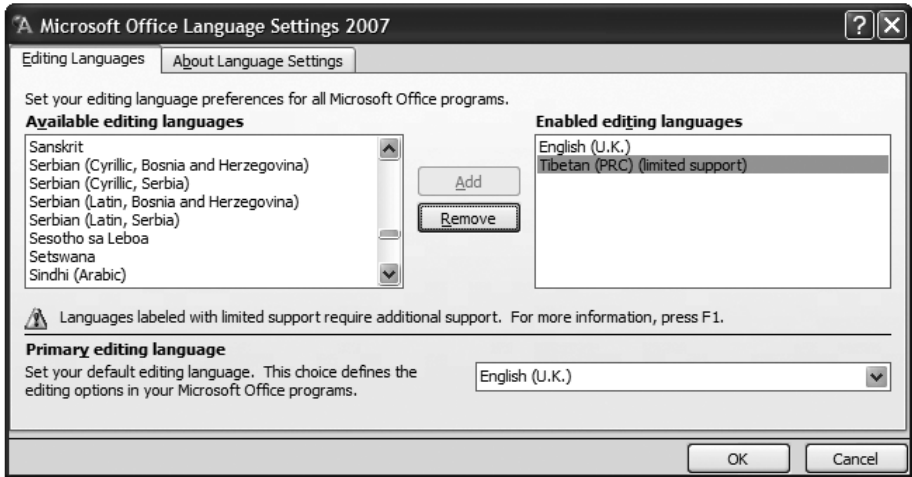
འཛུལ་ ༡ པ།

Start ► Programs ► Microsoft Office ► Microsoft Office Tools ► Microsoft
Office 2007 Language Settings བཟུགས་དགོ།

Microsoft Office Language Settings 2007 བདེན་བློན་མ་ཙང་ Available editing languages འོག་གི་ཐོ་ནང་ལས་ Tibetan (PRC) འདི་ག་དམ་འཇུ་འབད་དགོ། དེ་ལས་ Add ཞེས་དགོ། ཟུང་གྱིས་ག་དམ་འཇུ་འབད་མི་འགྲོ་བཞག་ལྷིག་འདི་ Enabled editing languages ཐོ་ནང་ ཟུང་འོང། དེ་ལས་ OK ཞེས་དགོ།

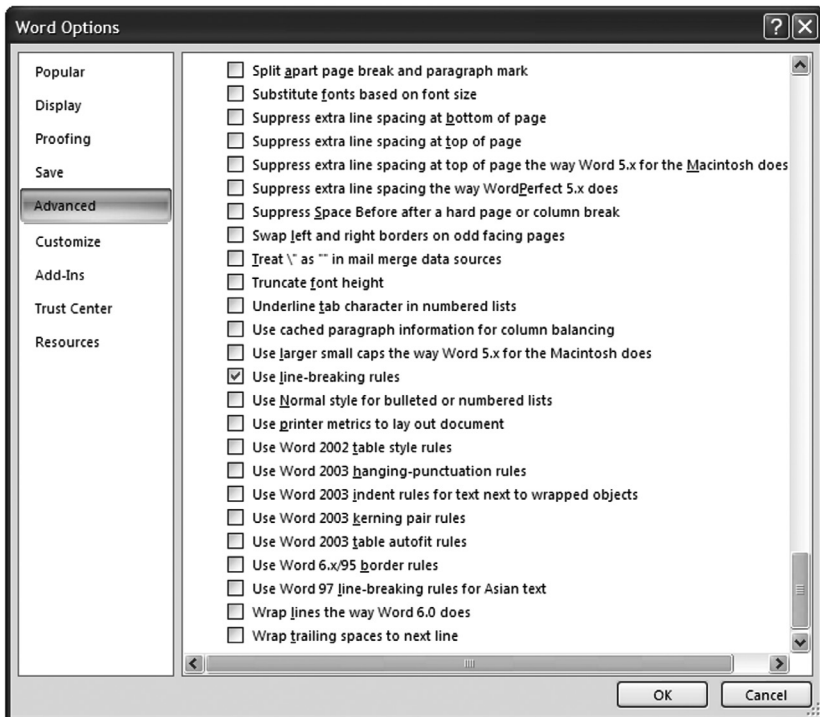
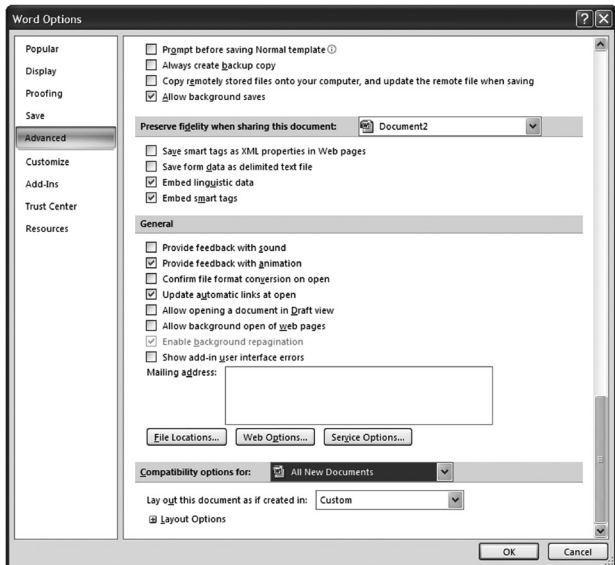
Tibetan གདམ་འཕུའབད་དགོ་མི་འདི་ Word 2007 ནང་ ཇོང་ཁད་ཡིག་གཟུགས་ཚུ་ གདམ་འཕུའི་གངས་
སུ་མེད་པ་མ་ཆད་ ཡི་གུ་དེ་འི་ལམ་ལུགས་དང་ ཇོང་ཁད་ལམ་ལུགས་འདི་གཅིག་འབད་མ་ལས་བརྟེན་ཡིན།

༣ ཇོང་ཁ་ཡི་གུའི་གྲུལ་བཅད་མཆམས་ལེགས་ཤོམ་འཐོན་ ཐབས་བཟོ་ཐངས།

ཨིང་ལིཤ་ཡི་གུ་འདི་ཚུ་ བར་ནའི་ས་སྟོང་གིས་སྟེ་ཡི་གུ་དང་ གྲུལ་གོང་འོག་འདི་ཁ་ཕྱེམ་ཨིན་པ་ད་ ཇོང་
ཁད་ནང་འབད་བ་ཅིན་ ཡི་གུ་བར་ནའི་ཆག་གིས་སྟེ་ཡི་གུ་དང་ གྲུལ་གོང་འོག་བཅད་མཆམས་སྟེ་དགོཔ་
ཡིན། Word 2007 ནང་ ཇོང་ཁད་ཡི་གུའི་ གྲུལ་གོང་འོག་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ འཕྱལ་ཚུགས་པ་བཟོ་
ནི་འདི་དོན་ལུ་ འོག་ལུ་བཀོད་མི་ དེམ་པ་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

དེམ་པ་ ༡ པ།

Word གི་ཟུར་གཡོན་ཁ་ཐུག་ལུ་ཡོད་པའི་ Window གི་ཆོང་རྒྱགས་གུ་ཨེབ་དགོ། དེ་ལས་ འོག་ལུ་
ཐོན་ཡོད་པའི་ Word Options ཨེབ་དགོ།

ཟིམ་པ་ ༡ པ།

Word Options བད་དོན་སྒྲིམ་ནང་ Advanced གདམ་འཐུ་འབད་དེ་ བད་དོན་སྒྲིམ་དེའི་མཚུག་
ལུ་འཛུལ་ཏེ་ Compatibility options for: གི་སྒྲོ་ཡོགས་ཁར་ཡོད་པའི་ གདམ་འཐུ་འཐོ་ནང་ All
New Documents འདི་གདམ་ཁ་རྒྱབ་དགོ། དེ་ལས་ དེའི་མཚུག་ལུ་ཡོད་པའི་ Layout Options
གི་གདོང་ཁར་ཡོད་པའི་ (+) བད་རྟགས་གུ་ཨེབ་དགོ།
ད་རུང་ བད་དོན་སྒྲིམ་གྱི་མཚུག་ལུ་འཛུལ་ཏེ་ Use line breaking rules འདི་འཛོལ་དགོ། དེའི་
གདོང་ཁར་ཡོད་པའི་སྒྲིམ་རྒྱུ་ནང་ བད་རྟགས་བཀལ་དགོ། དེ་ལས་ OK ཨེབ་དགོ།

༤ རྫོང་ཁའི་བཅོ་བཀོད་བཅོ་ཐངས།

༤.༡ རྫོང་ཁའི་སྒྲོན་སྒྲིག་ཡིག་གཟུགས་སྒྲིག་བཀོད།

ཟིམ་པ་ ༡ པ།

Microsoft Word 2007 འདི་འགོ་བརྩམས། དེའི་མགྲི་ལས་ཕར་ཡོད་པའི་ Styles གི་འོག་ལུ་
Normal གི་ལག་རྟ་གི་གཡས་ཚུགས་གུ་ཨེབ་སྟེ་ Modify... གདམ་ཁ་རྒྱབ་དགོ།

ཟིམ་པ་ ༡ པ།

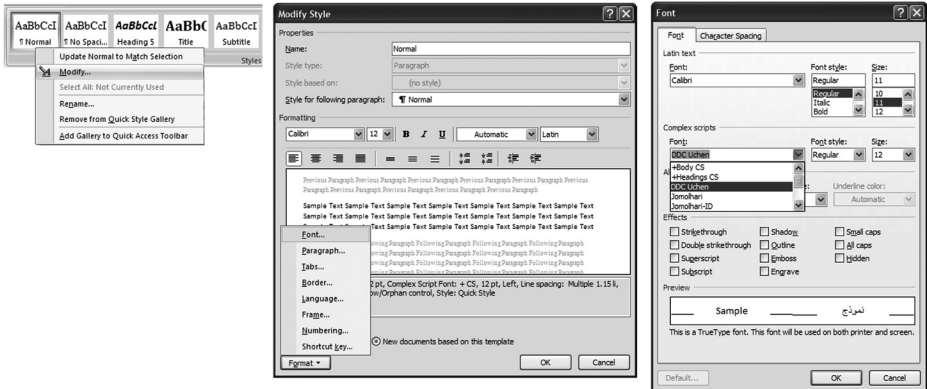
Modify Style བད་དོན་སྒྲིམ་ནང་ New documents based on this template གི་གདོང་
ཁའི་སྒྲིམ་རྒྱུ་ནང་བད་རྟགས་བཀལ་དགོ། དེ་ལས་ Format ► Font... གདམ་ཁ་རྒྱབ་དགོ།

ཟིམ་པ་ ༡ པ།

Font བད་དོན་སྒྲིམ་ནང་ Complex Scripts འོག་ལུ་ DDC Uchen (ཡང་ན་ རྫོང་ཁ་ཡུ་ནི་
ཀོང་ཡིག་གཟུགས་གཞན་ཅིག་) གདམ་ཁ་རྒྱབ་སྟེ་ Font Style: འདི་ Regular གུ་བཀལ་ནི་དང་

Size: འདི་ 12 ལུ་བཀལ་སྟེ་ OK ཞེབ་དགོ།

དེ་ལས་ཁྱོད་ལོག་ Modify Style བཅད་དོན་སྒྲིམ་ནང་ལྟོད་པ་ད་ སེམས་ཁར་བཞག་དགོས་འདི་ New documents based on this template གི་གཤོང་ཁར་ཡོད་པའི་སྒྲིམ་ཚུང་ནང་བཅད་ན་ཉགས་བཀལ་ ཉེ་ OK ཞེབ་དགོ།

དེ་དང་འབྲམ་སྟེ་ ཇོང་ཁའི་ཡིག་གཟུགས་ཐོག་ Heading 1, Heading 2, and Heading 3 བཅོ་བཀོད་ཚུ་བཅོ་བཏུབ། འདི་ཚུ་ཆར་རེ་བཅོས་ད་ Modify Style བཅད་དོན་སྒྲིམ་ནང་ New documents based on this template གི་གཤོང་ཁའི་སྒྲིམ་ཚུང་ནང་བཅད་ན་ཉགས་བཀལ་ཉེ་རྒྱུམ་གཅིག་ OK ཞེབ་དགོ། འདི་ཚུ་འབད་བ་ཅིན་ སྒྲིམ་སྒྲིག་ཡིག་ཆ་བཅོ་བཀོད་ (Normal.dotx) འདི་དུས་མཐུན་བཅོས་ལས་ ལྷ་ལས་མར་གྱི་ཡིག་ཆ་གསར་པ་ག་ར་ནང་ བཅོ་བཀོད་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་ ལག་ལེན་འཐབ་བཏུབ།

༤.༢ རྫོང་ཁ་ཡིག་ཆའི་ རོན་མཆམས་ཀྱི་བཟོ་བཞུགས་བཟོ་ཐངས།

རིམ་པ་ ༡ པ།

Styles བན་རོན་སྒྲོམ་ཁ་ཕྱེ་ནིའི་རོན་ལུ་ Word ནང་ Ctrl+Alt+Shift+S ཚུ་སྒྲུབས་ཅིག་ཁར་
ཞེབ་དགོ།

རིམ་པ་ ༢ པ།

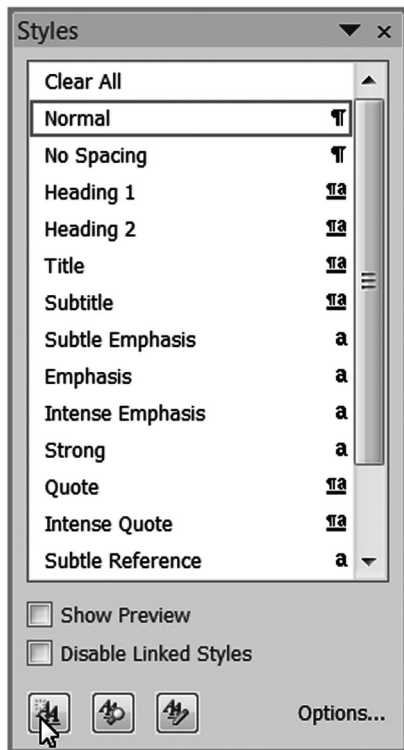
Create New Style from Formatting བན་རོན་སྒྲོམ་ནང་ལུ་ Styles གི་གཡོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ གི་
ཁྱུག་ནང་ཡོད་པའི་ New Styles ཞེབ་དགོ།

རིམ་པ་ ༣ པ།

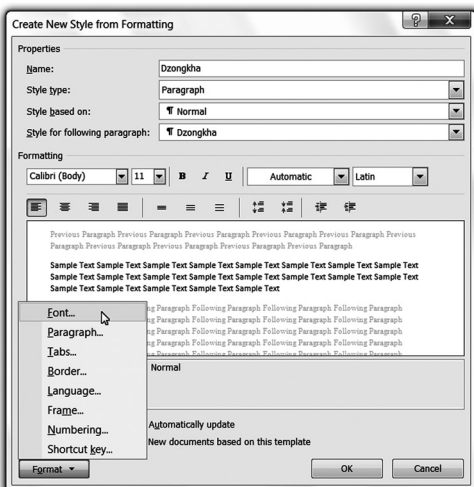
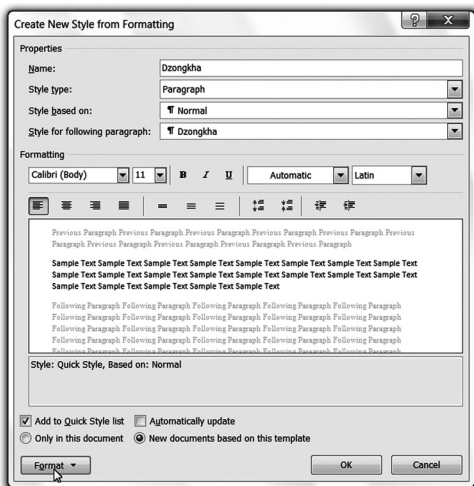
Create New Styles from Formatting བན་རོན་སྒྲོམ་ནང་ལས་ཐོན་པའི་ བན་རོན་སྒྲོམ་ནང་ལུ་
Styles གི་མིང་ Dzongkha གནམ་འབྲུ་འབད་དགོ། དེ་ལས་ Style type གི་ནང་ལུ་ Para-
graph གནམ་འབྲུ་འབད་དགོ། དེ་ལས་ Styles based on ནང་ལས་ Normal འདི་གནམ་
འབྲུ་འབད་དེ་ New documents based on this template གི་གཞི་ཁོ་ལའི་སྒྲོམ་རྒྱུང་ནང་ བདེན་
རྟགས་བཀལ་དགོ། དེ་ལས་ Format ► Font གནམ་འབྲུ་འབད་དགོ།

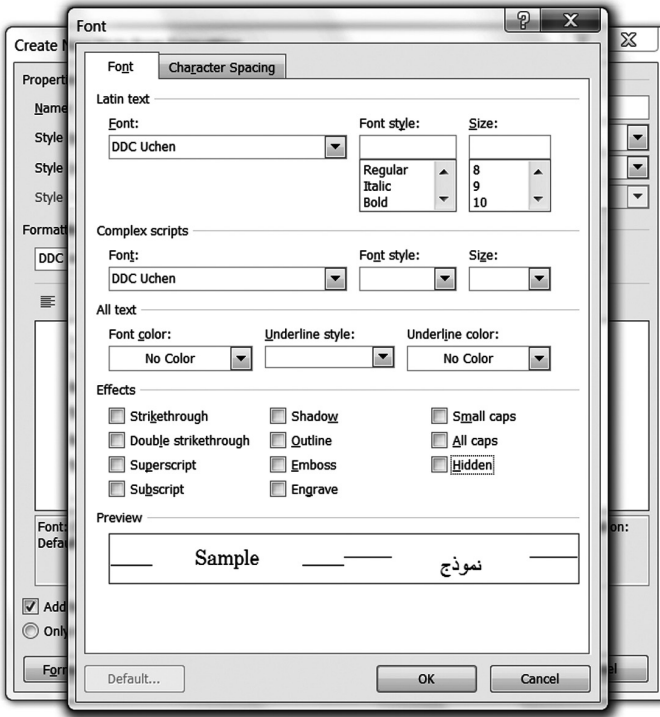
རིམ་པ་ ༤ པ།

Font བན་རོན་སྒྲོམ་ནང་ Complex Scripts ནང་ Latin text གཉིས་ཆར་ལུ་ DDC Uchen
གནམ་འབྲུ་འབད་དེ་ OK ཞེབ་དགོ།

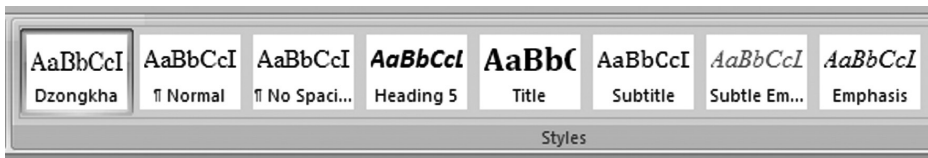
New Style

ཐོང་ལ་ ༥ པ།

Create New Style from Formatting བན་དོན་སྒྲོམ་ནང་ལས་' Format ► Language
 རང་འཇུལ་དགོ། དེ་ལས་' Language གི་བན་དོན་སྒྲོམ་ནང་ལུ་ Dzongkha གན་མ་འཇུ་འབད་ནི་
 མེད་པ་ལས་བརྟེན་ Tibetan (PRC) གན་མ་འཇུ་འབད་དེ་ OK ཞེབ་དགོ། དེ་ལས་ལོག་
 Create New Style from Formatting བན་དོན་སྒྲོམ་ནང་ OK ཞེབ་དགོ། གོང་གསལ་ཚུ་
 གན་མ་འཇུ་འབད་ཚང་ཞིན་མ་ལས་ Word 2007 གི་ Styles རང་ལུ་ Dzongkha བཟོ་བཀོད་
 འདི་གསལ་སྟོན་འབད་མ་ཨིན།

༤.༣ ཐོག་མཐུག་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་དོན་ལུ་ ཡིག་ཆ་བཟོ་བཞོན་བཟོ་ཐངས།

རིམ་པ་ ༡ པ།

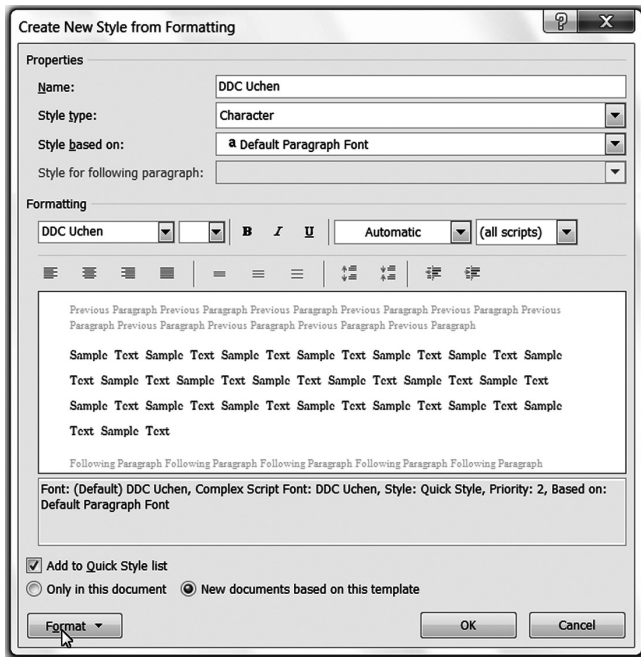
Styles བཅ་དོན་སྒྲིམ་ཁ་ཕྱེ་ནི་དོན་ལུ་ Word ནང་ Ctrl+Alt+Shift+S ཟུ་སྒྲུབས་ཅིག་ཁར་
ཞེབ་དགོ།

རིམ་པ་ ༢ པ།

Create New Style from Formatting བཅ་དོན་སྒྲིམ་ཁ་ཕྱེ་ནི་དོན་ལུ་ Styles བཅ་དོན་
སྒྲིམ་གྱི་གཞི་རྩུགས་ཀྱི་ གི་ཁྲུག་ནང་ཡོད་པའི་ New Styles བཅ་རྟགས་གཟུ་ཞེབ་དགོ།

རིམ་པ་ ༣ པ།

Create New Style from Formatting བད་དོན་སློམ་ནང་ལུ་ ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་བཟོ་བཞོད་ཀྱི་
 མིང་འདི་ DDC Uchen ཟླ་བཅུགས་དགོ། Style type གི་ནང་ལུ་ Character གནམ་འཕུ་
 འབད་དགོ། དེ་ལས་ Style based on གི་དོན་ལུ་ Default Paragraph Font འདི་གནམ་
 འཕུ་འབད་དགོ། New documents based on this template གུ་བདེན་ཏྲགས་བཀལ་ཞིན་མ་
 ལས་ *Format ► Font* གནམ་འཕུ་འབད་དགོ།

རིམ་པ་ ༤ པ།

Font བད་དོན་སློམ་ནང་ཡོད་མི་ Complex Scripts དང་ Latin text འོག་ལུ་ DDC Uchen
 ཡིག་གཟུགས་གནམ་འཕུ་འབད་དགོ། དེ་ལས་ Font style དང་ Size གི་གདོང་ཁའི་སློམ་ཚུང་འདི་
 སློང་མ་ཟླ་བཞག་ཞིན་མ་ལས་ OK ཞེབ་དགོ།

ཟིམ་པ་ ༥ པ།

Create New Style from Formatting བད་དོན་སྒྲིམ་ནང་ལས་ Format ► Language
 ནང་འཇུག་དགོ། དེ་ལས་ Language གི་བད་དོན་སྒྲིམ་ནང་ལས་ Tibetan (PRC) གདམ་འཇུག་
 འབད་དེ་ OK ཞེས་དགོ། དེ་ལས་ Create New Style from Formatting བད་དོན་སྒྲིམ་
 ནང་འཇུག་པའི་སྐབས་ལུ་ OK རྩ་ཞེས་ཅི་རང་འོང་དགོ། Word 2007 གི་ Styles ནང་ལུ་ DDC
 Uchen གྱི་བཟོ་བཀོད་འདི་ གསལ་སྟོན་འབད་འོང།

༩.༩ རྫོང་ཁའི་ཡིག་གཟུགས་གཞན་གྱི་དོན་ལུ་ ཡིག་ཆའི་བཟོ་བཀོད་ འཐབ་བཟོ་ཐངས།

གོང་གསལ་ཐབས་ལམ་ལག་ལེན་འཐབ་ཐོག་ལས་ རྫོང་ཁའི་ཡིག་གཟུགས་གཞན་ Jomolhari དང་
 Wangdi 29 ཟེར་མའི་ཡིག་གཟུགས་བཟོ་བཀོད་གསར་པ་གཉིས་བཟོ། Word 2007 གི་ Styles
 ནང་ལུ་ ཡིག་གཟུགས་གྱི་བཟོ་བཀོད་གསར་པ་དེ་གཉིས་ གསལ་སྟོན་འབད་འོང།
 Word ལག་ལེན་འཐབ་པའི་སྐབས་ལུ་ རྩུང་རའི་དང་འདོད་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཡིག་གཟུགས་སོར་ནི་ ཡང་
 ན་ བསྐྱར་བཅོས་འབད་ནི་དོན་ལུ་ ཡིག་གཟུགས་བཟོ་བཀོད་གསར་པ་བཟོ་མི་རྩ་ལག་ལེན་འཐབ། དེ་
 གིས་ འཕྲལ་འཕྲལ་སྐབས་ Word ལག་ལེན་འཐབ་པའི་སྐབས་ལུ་ རྫོང་ཁའི་ཡིག་གཟུགས་འདི་
 ཡིག་གཟུགས་གཞན་ནང་བསྐྱར་བཅོས་འབད་དེ་གཏང་ནི་གི་ དཀའ་ངལ་བསལ་ནི་ལུ་ཕན་པ་ཡོད།

ཅེ་ རྒྱ་ཁ་འཛིན་ལུ་ OpenOffice རིམ་སྒྲིག་ འབད་ཐངས།

༡ གྲུ་སྒྲིག་

- ༡ རྒྱ་ཁ་འཛིན་ལུ་ བདག་སྐྱོང་གི་དབང་ཆ་ (administrative privileges) དང་ལྷན་སྒྲིལ་འཛུལ་དགོས་ལག་ཆེ།
- ༢ རྒྱ་ཁ་འཛིན་ལུ་ རྒྱ་ཁ་སྒྲིག་མཛུབ་རྒྱུ་བརྟུབ་བཟོ་ནི་དོན་ལུ་ གོང་ལུ་བཀོད་པའི་སྒྲིལ་ཆུང་ ༡༡ དང་ ཁའི་བཀོད་རྒྱུ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ། (རྒྱ་ཁ་འཛིན་ལུ་གསལ་ཐང་ རྒྱ་ཁ་འཛིན་ལུ་གསལ་ཐང་ རྒྱ་ཁ་འཛིན་ལུ་གསལ་ཐང་ (Input method) དང་ འབྲེལ་ཐང་ (Complex Scripts) རྒྱ་ཁ་འཛིན་ལུ་གསལ་ཐང་འཐབ་ལུ་གསལ་ཐང་འཐབ་ལུ་གསལ་ཐང་)
- ༣ རྒྱ་ཁ་འཛིན་ལུ་འཛུལ་ཐང་ན་ Software རྒྱ་ཁ་འཛིན་ལུ་གསལ་ཐང་ གསལ་ཐང་འཛུལ་ཐང་ རྒྱ་ཁ་འཛིན་ལུ་ OpenOffice འཛིན་ལུ་གསལ་ཐང་དང་ ཡང་ན་ ཡོངས་འབྲེལ་འཆར་སྐྱོད་ <<http://download.openoffice.org/>> ལས་དེང་སང་གི་ OpenOffice ཅིག་ལེན་ཏེ་བཟུགས་དགོ། Java Runtime Environment (JRE) རྒྱ་ཁ་འཛིན་ལུ་ British English རྒྱ་ཁ་འཛིན་ལུ་གསལ་ཐང་འཐབ་དགོ།

2 རྩོམ་ཁའི་ནང་ལྷ་འབད་བརྟུབ་ནི་འོ་དོན་ལུ་ OpenOffice ཟིམ་སྒྲིག་འབད་ཐངས།

2.1 Complex Text དང་ རྩོམ་ཁ་ལག་ལེན་འཐབ་ཚུགས་པ་བཟོ་ ཐངས།

ཟིམ་པ་ 1 པ།

OpenOffice འདི་ཚུད་རའི་སྒྲིག་རིག་ནང་བཟུགས་ཚར་ཞིན་ལས་ ཁ་ཕྱེ་སྟེ་ OpenOffice
Writer (Text editor/Word processor) འདི་འགོ་བཟུགས་དགོ།

ཟིམ་པ་ 2 པ།

སྒྲིག་ཟིམ་དཀར་ཆག་ ནང་ལས་ Tools ► Options ► Language settings ► Languages
གདམ་འཐུ་འབད་དགོ།

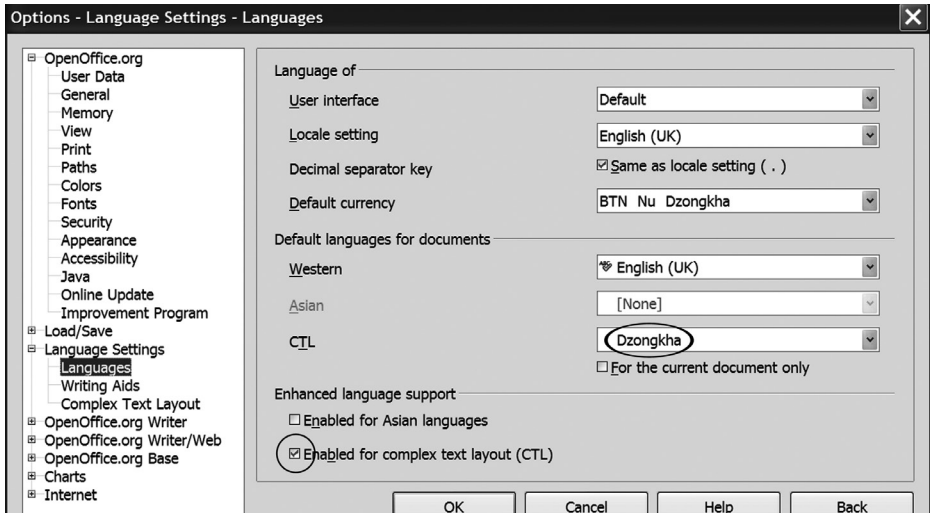
(འགྲུ་ཐོ་ Macintosh སྒྲིག་རིག་གི་ OpenOffice ནང་འབད་བ་ཅིན་ Preferences ► Options ►
Language Settings ► Languages གདམ་འཐུ་འབད་དགོ།)

ཟིམ་པ་ 3 པ།

Language Settings བརྩ་དོན་སྒྲིམ་ནང་ “Enhanced Language Support” འོག་ལུ་ཡོད་
པའི་ Enable complex text layout (CTL) གི་གཤོང་ཁར་ཡོད་པའི་སྒྲིམ་ཚུང་ནང་ བདེན་ཏྲགས་
བཀལ་དགོ། OpenOffice ནང་རྩོམ་ཁའི་ཡིག་གཟུགས་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་འོ་དོན་ལུ་ Complex
Text Layout འདི་ཁག་ཆེ།

འཛིན་པ་ ༤ པ།

Language Settings བཅད་དོན་སྒྲོམ་ནས་ Locale གདམ་འཐུ་ནས་ Dzongkha གདམ་ཁ་
 རྒྱུ་དགོ། ག་དམ་ཅིག་སྤྱོད་ ཡང་གཏང་ས་དང་ ཆོས་གཏང་ས་ཚུ་ ཡིང་ལིག་ལམ་ལུགས་ལྟར་དུ་དགོ་པ་ཅིན་
 Locale གདམ་འཐུ་ནས་ English (UK) གདམ་འཐུ་འབད་དེ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

འཛིན་པ་ ༥ པ།

Default Languages for Documents འོག་ལུ་ཡོད་པའི་ Western རོན་ལུ་ English
 (UK) གདམ་ཁ་རྒྱུ་ནི་དང་ CTL རོན་ལུ་ Dzongkha གདམ་འཐུ་འབད་དེ་ OK ཡེབ་དགོ།

༣.༣ Complex Text Options གི་སྤྱིག་བཀོད།

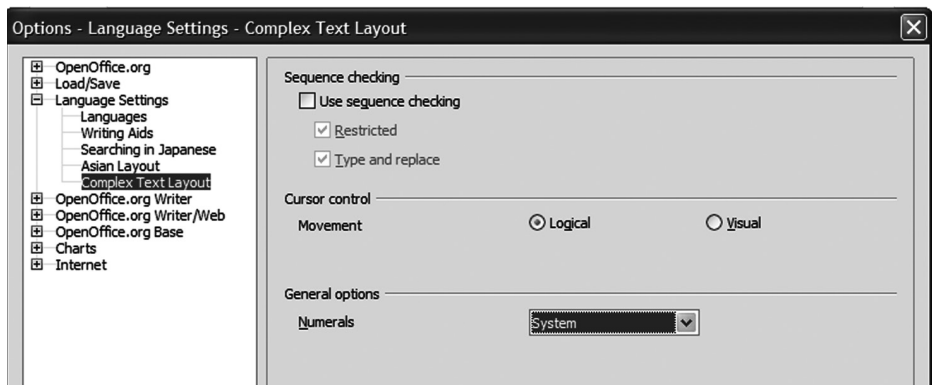
འཛིན་པ་ ༡ པ།

Tools ► Options ► Language Settings ► Complex Text Layout གདམ་འཐུ་
 འབད་དགོ།

རིམ་པ་ ༣ པ།

Tools – Options – Language Settings – Complex Text Layout གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་
General Options: Numerals ནང་ System གདམ་འཐུ་འབད་དགོ། དེ་ལས་ OK ཞེབ་
དགོ། འདི་གིས་ཁྱོད་ལུ་ Locale སླིག་བཀོད་ནང་ན་ Dzongkha གདམ་འཐུ་འབད་དེ་ཡོད་པ་ཅིན་
ཚྲོང་ལའི་ཡིག་ཆ་ནང་ ཡང་གྲངས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ རང་བཞིན་གྱིས་བཅུགས་བྱིན་འོང། (གོང་ལུ་གཟིགས་
གནང།)

བཟུམ་ཅི་ Context གདམ་འཐུ་འབད་བ་ཅིན་ ཡང་གྲངས་དང་ ཚེས་གྲངས་ དེ་ལས་གཞན་ཚུ་ ད་ལྟོ་འདི་དོན་
མཚམས་ནང་ལག་ལེན་འཐབ་པའི་སྐད་ཡིག་དང་འབྲེལ་ཏེ་ རང་བཞིན་གྱིས་བཅུགས་བྱིན་འོང། Arabic གདམ་
འཐུ་འབད་བ་ཅིན་ ཡང་གྲངས་ཚུ་ ཚྲོང་ལ་ནང་མེན་པར་ ཕྱི་པའི་ལུགས་ནང་ བཅུགས་བྱིན་འོང།

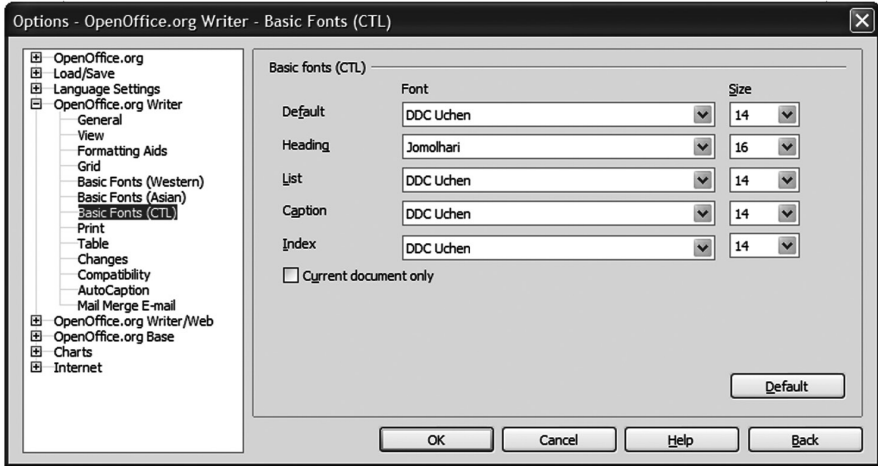
༣.༣ ཚྲོང་ལའི་སློན་སླིག་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་སླིག་བཀོད།

རིམ་པ་ ༡ པ།

སློག་རིམ་དཀར་ཆག་ནང་ Tools ► Options ► OpenOffice.org Writer ► Basic
Fonts(CTL) གདམ་འཐུ་འབད་དགོ།

ཟིམ་པ་ ༡ པ།

CTL རོན་ལུ་ སྤོན་སྒྲིག་ཡིག་གཟུགས་འདི་ DDC Uchen དང་ Jomolhari ཡང་ན་ ཡུ་ནི་ ཀོར་དང་མཐུན་པའི་ རྫོང་ཁའི་ཡིག་གཟུགས་ཚུ་ ཟིམ་སྒྲིག་འབད་དེ་ OK ཞེབ་དགོ།

དེཙི་ད་ཀྱི་ OpenOffice Writer ནང་ ལེ་སྤོན་གྱི་ཐོག་ལས་ རྫོང་ཁ་དང་ཨིང་ལི་ཤ་སྐད་ཡིག་བརྗེ་ མོང་འབད་དེ་ རྫོང་ཁ་དང་ཨིང་ལི་ཤ་ཡི་གུ་ཚུ་འབྲི་བཅུ་བ། གོང་གི་ཟིམ་པ་ གནམ་འབྲུ་འབད་མི་ཚུ་གི་ CTL དང་ Western ལམ་ལུགས་ལུ་གནས་པའི་ཡིག་གཟུགས་ཚུ་ རང་བཞིན་གྱིས་ལག་ལེན་འཐབ་ བཅུ་བ།

༡.༤ རྫོང་ཁའི་ཁ་སྤོང་སྒྲིག་བཀོད་བཅུགས་ཐངས།

ཟིམ་པ་ ༡ པ།

OpenOffice Writer ལུ་ཕྱི་སྟེ་ Tools ► Extension Manger ► Add... ནང་འཛུལ་ དགོ།

ཐོག་མཐུག་ ༡ པ།

དེའི་ཕྱི་ DZongkha Tools for Unicode\OpenOffice ཡིག་སྒྲིག་ནང་ན་ OODzongkha-Formatter.zip གི་འོག་ལུ་ Open ཞེས་དགོ།

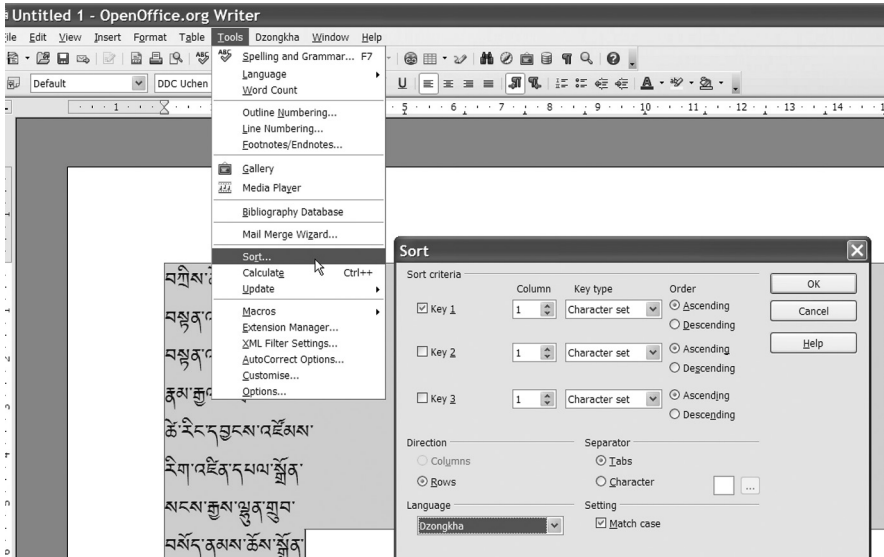
སྒྲིག་རིག་ནང་ཐོག་མཐུག་གི་འོག་ལུ་ རྒྱ་རྒྱུ་མ་གཅིག་ལག་ལེན་འཐབ་བརྒྱུ་ནི་དང་ ཡང་ན་ སྒྲིག་རིག་འདི་ནང་མི་གཞན་ལུ་ཡང་ རྒྱ་རྒྱུ་མ་གཅིག་འདི་ ལག་ལེན་འཐབ་བརྒྱུ་སྒྲིག་དགོ་པའི་ གནམ་འཕྱུར་ཐོག་གསལ་འབདམ་ད་ གཅིག་གནམ་འཕྱུར་དགོ། ཐོག་མཐུག་འདི་བརྒྱུགས་ཚར་ཞིན་མ་ལས་ Close ཞེས་དགོ། དེའི་ཕྱི་ OpenOffice འོག་འགོ་བརྒྱུགས་དགོ།

༡.༥ ཐོག་མཐུག་འོག་སྒྲིག་རིག་འདི་ཐོག་མཐུག་ཐངས།

OpenOffice འདི་གི་ཆོག་དང་ཡི་གེ་འོག་སྒྲིག་རིག་འདི་ཐོག་མཐུག་ཐངས་ལུ་ རྒྱ་རྒྱུ་མ་གཅིག་འདི་གི་ཐོག་མཐུག་ཐངས་ལུ་ ཐོག་མཐུག་ཐངས་ལུ་

འཛིན་པ་ ༡ པ།

དང་པ་ར་ ཁྱད་ཀྱིས་གོ་འཛིན་སྒྲིག་དགོ་པའི་ སྒྱིར་བཏང་ ཡང་ན་ ཐིག་ཁྲམ་ནང་ཡོད་པའི་ ཛེང་ཁའི་ཆོག་
དང་ཡི་གུ་ཚུ་ག་ར་གདམ་འཐུ་འབད་དགོ།

འཛིན་པ་ ༢ པ།

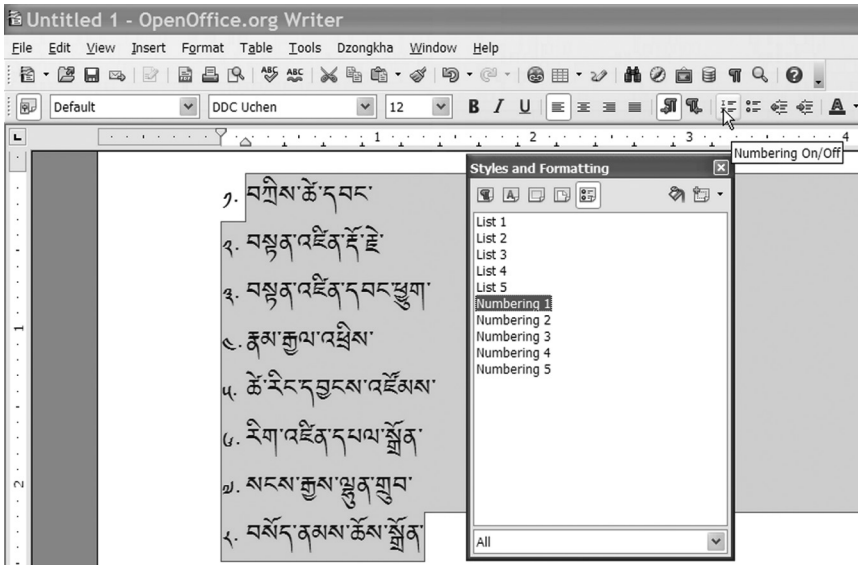
དེ་ལས་ Tools ► Sort ► Language གི་གདམ་འཐུ་ནང་ Dzongkha གདམ་འཐུ་འབད་དེ་
OK གུ་ཨེབ་དགོ། ཁྱད་ཀྱི་ ཛེང་ཁའི་ཆོག་དང་ཡི་གུ་ཚུ་ ཛེང་ཁའི་ལམ་ལུགས་ལྟར་དུ་འཛིན་སྒྲིག་འབད་
འོང།

༡.༤ ཡང་གྲངས་བཏགས་པའི་ཡིག་ཐོ།

- ༡ ཡང་གྲངས་བཏགས་དགོ་པའི་ ཛེང་ཁའི་ཡིག་ཐོ་གདམ་འཐུ་འབད་དགོ། དེ་ལས་ ལག་
ཆས་ (Toolbar) ཚུ་ཡོད་པའི་ས་ཁོངས་ནང་ལས་ ཡང་གྲངས་བཏགས་མའི་རྟགས་

(Numbering) ཞེས་པ་ ཡང་གྲངས་ཚུ་རང་བཞིན་གྱིས་བཙུགས་ཕྱིན་འོང།

- ༡ ཡང་གྲངས་ཚུ་སྒྲིམ་གཟུགས་ (box) སྤེ་ཐོན་པ་ཅིན་ ཡིག་ཐོ་འདི་ གདམ་འཐུ་འབད་ ཞིན་མ་ལས་ ལག་ཆས་ (Toolbar) ཚུ་ཡོད་པ་འི་ས་ཁོངས་ནང་ལས་ རྩོང་ཁའི་ཡིག་ གཟུགས་གདམ་འཐུ་འབད་དེ་ཞེས་པ་དགོ།
- ༢ རྩོང་ཁའི་ཡིག་གཟུགས་དང་ ཡང་གྲངས་ཀྱི་བཟོ་བཞོད་ Styles and Formatting བན་དོན་སྒྲིམ་ནང་གི་ List Styles ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ཡང་སོར་བརྟུབ།
- ༣ ཡིག་ཆའི་འགོ་ཡིག་དང་ འགོ་ཡིག་གཞན་ཚུ་ ཡང་གྲངས་བཏགས་ནིའི་དོན་ལུ་ ཡིག་ཆ་ འདི་གདམ་འཐུ་འབད་དེ་ སྒྲིག་རིམ་དཀར་ཆག་ནང་ལས་ *Format ► Bullets and Numbering* ཞེས་པ་ ཡང་གྲངས་ཚུ་བཙུགས་ཚུགས།

༡.༡ ཤོག་ལེབ་ཨང་གྲངས།

ཡིག་ཆའི་གཤམ་ལུ་ (Footer) ཤོག་ལེབ་ཨང་གྲངས་བརྩམས་བརྟུབ། འདི་ཡང་ཁྱེད་གྱི་ OpenOffice
གི་གནས་སྡུང་ (Locale) ཅང་ཚུང་ལ་གདམ་འཐུ་འབད་ཡོད་པ་ཅིན་ ཚུང་ལའི་ཨང་གྲངས་སྟེ་ལག་ལེད་
འཐབ་འབྱོར་འོ།

ཤོག་ལེབ་ཨང་གྲངས་བརྩམས་ཐངས།

- ༡ Insert ► Footer ཅང་འཛུལ་སྟེ་ཤོག་ལེབ་བཟོ་བཀོད་གཅིག་གདམ་འཐུ་འབད་དགོ།
- ༢ དེ་ལས་ Insert ► Fields ► Page number གདམ་འཐུ་འབད་གནང།
- ༣ ཤོག་ལེབ་ཨང་གྲངས་ཡིག་གཞུགས་གྱི་ བཟོ་བཀོད་དང་ཆེ་ཆུང་གཡམས་གཡོན་དང་སྒྲིག་ལུ་
བཞག་ནི་ཚུ་ ཁྱེད་རའི་སློ་འདོད་ལྟར་དུ་བསྒྱུར་བཅོས་འབད་བརྟུབ།
- ༤ ཤོག་ལེབ་ཨང་གྲངས་ཚུ་ སྒྲིམ་གཞུགས་ ཡང་ན་ངི་རྟགས་སྟེ་ཐོན་པ་ཅིན་ ཤོག་ལེབ་ཨང་
གྲངས་ གདམ་འཐུ་འབད་ཞིན་མ་ལས་ ལག་རྟའི་གཡམས་ཚུ་གསུམ་ཨེབ་དགོ། དེ་ཨེབ་པའི་
ལུ་ལུ་ སྒྲིག་རིམ་དཀར་ཆག་ཐོན་མ་ད་ དེ་ནང་ Font གདམ་འཐུ་འབད་དེ་ ཚུང་ལའི་
ཡིག་གཞུགས་ དཔེ་འབད་ན་ DDC Uchen ཡང་ན་ གཞན་ཅིག་གདམ་འཐུ་འབད་
དགོ།

